

UCHWAŁA NR XLIII/812/17

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 1 czerwca 2017 r.

w sprawie przyjęcia „Miejskiego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 Katowice bez barier”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446 z późn. zm.), w związku z art. 92 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016r., poz. 814 z późn. zm.) oraz z art. 35a ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016r. poz. 2046 z późn. zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§1. Przyjąć „Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 Katowice bez barier”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Zadania wynikające z programu realizować do wysokości środków przewidzianych na ten cel w budżecie miasta Katowice na rok 2017.

§3. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

Załącznik do uchwały nr XLIII/812/17
Rady Miasta Katowice
z dnia 1 czerwca 2017r.

*„Miejski program działań na rzecz
osób niepełnosprawnych
na lata 2017 – 2021
Katowice bez barier”*

Spis treści:	strona
WPROWADZENIE	5
CZĘŚĆ I	
PODSTAWY PRAWNE ORAZ ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU.	8
CZĘŚĆ II	
DIAGNOZA.	10
Rozdział 1. Pojęcie niepełnosprawności.	10
Rozdział 2. Struktura demograficzna mieszkańców Katowic.	11
Rozdział 3. Dane dotyczące niepełnosprawnych mieszkańców Katowic.	12
Rozdział 4. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta Katowice.	20
CZĘŚĆ III	
PROGRAM DZIAŁAŃ W ZAKRESIE REHABILITACJI SPOŁECZNEJ I PRZESTRZEGANIA PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.	27
DZIAŁ 1. CELE, ADRESACI PROGRAMU, ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ.	27
Rozdział 1. Cele, adresaci Programu.	27
Rozdział 2. Zadania ustawowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z zakresu rehabilitacji społecznej.	29
Rozdział 3. Zadania ustawowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynikające z ustawy o pomocy społecznej.	29
DZIAŁ 2. STAN ISTNIEJĄCY – CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW.	30
Rozdział 1. Poradnictwo specjalistyczne, w tym interwencja kryzysowa.	30
Rozdział 2. Wczesna interwencja (dzieci w wieku 0-6 lat) i kształcenie specjalne.	34
Rozdział 3. Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.	35
Rozdział 4. Transport uczniów niepełnosprawnych do placówek oświatowych.	39
Rozdział 5. Rehabilitacja społeczna i lecznicza dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz dorosłych osób niepełnosprawnych.	40
Rozdział 6. Wspieranie osób niepełnosprawnych w procesie rehabilitacji w formie dofinansowania ze środków PFRON do różnych świadczeń.	45
Rozdział 7. Dostosowanie mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych.	46
Rozdział 8. Dostosowanie komunikacji i transportu zbiorowego do potrzeb osób niepełnosprawnych.	46
Rozdział 9. Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, w komunikowaniu się w obiektach użyteczności publicznej.	50
Rozdział 10. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym i artystycznym.	50
Rozdział 11. Zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym.	50

Rozdział 12.	Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w sporcie i turystyce.	54
Rozdział 13.	Programy Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych finansowane ze środków zewnętrznych.	55
DZIAŁ 3.	PROJEKTY DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W LATACH 2017 – 2021.	57
Projekt 1.	Poradnictwo specjalistyczne, w tym interwencja kryzysowa.	57
Projekt 2.	Wczesna interwencja (dzieci w wieku 0-6 lat) i kształcenie specjalne.	58
Projekt 3.	Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.	61
Projekt 4.	Transport uczniów niepełnosprawnych do placówek oświatowych.	62
Projekt 5.	Rehabilitacja społeczna i lecznicza dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz dorosłych osób niepełnosprawnych.	63
Projekt 6.	Wspieranie osób niepełnosprawnych w procesie rehabilitacji w formie dofinansowania ze środków PFRON do różnych świadczeń.	64
Projekt 7.	Dostosowanie mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych.	66
Projekt 8.	Dostosowanie komunikacji i transportu zbiorowego do potrzeb osób niepełnosprawnych.	67
Projekt 9.	Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, w komunikowaniu się w obiektach użyteczności publicznej.	70
Projekt 10.	Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym i artystycznym.	71
Projekt 11.	Zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym.	78
Projekt 12.	Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w sporcie i turystyce.	79
Projekt 13.	Programy Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych finansowane ze środków zewnętrznych.	80
CZĘŚĆ IV		
PROGRAM DZIAŁAŃ W ZAKRESIE REHABILITACJI ZAWODOWEJ I ZATRUDNIANIA ORAZ PRZESTRZEGANIA PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.		83
DZIAŁ 1.	CELE, ADRESACI PROGRAMU, ZADANIA USTAWOWE POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W KATOWICACH Z ZAKRESU REHABILITACJI ZAWODOWEJ ORAZ ZATRUDNIANIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.	83
Rozdział 1.	Charakterystyka osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Katowicach.	83
Rozdział 2.	Struktura osób niepełnosprawnych pod względem wykształcenia, wieku, czasu pozostawania bez pracy, stopnia i przyczyn niepełnosprawności.	83
Rozdział 3.	Cele, adresaci Programu.	86
Rozdział 4.	Zadania ustawowe Powiatowego Urzędu Pracy w Katowicach z zakresu rehabilitacji zawodowej zarejestrowanych osób niepełnosprawnych bezrobotnych i niepełnosprawnych poszukujących pracy.	87

DZIAŁ 2.	STAN ISTNIEJĄCY – CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW.	88
Rozdział 1.	Usługi pośrednictwa pracy.	88
Rozdział 2.	Usługi poradnictwa zawodowego.	88
Rozdział 3.	Usługi szkoleniowe.	89
Rozdział 4.	Instrumenty rynku pracy.	89
DZIAŁ 3.	PROJEKTY DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO REALIZACJI W LATACH 2017-2021.	91
Projekt 1.	Pośrednictwo pracy.	91
Projekt 2.	Poradnictwo zawodowe.	91
Projekt 3.	Szkolenia dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy.	92
Projekt 4.	Instrumenty rynku pracy.	93
Projekt 5.	Zatrudnienie pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem oraz czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.	93
Projekt 6.	Współpraca z partnerami rynku pracy w zakresie rehabilitacji zawodowej w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.	94

PROJEKTY DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W 2017 ROKU.
95-134

CZEŚĆ V
PODSUMOWANIE ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA PROGRAMU NA 2017 ROK.
135 -136

WPROWADZENIE

Istotą lokalnych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest stworzenie takich lokalnych warunków oraz zagwarantowanie i udzielenie osobie niepełnosprawnej takiej indywidualnej pomocy, która umożliwi maksymalne wykorzystanie jej potencjalnych zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej samodzielności i aktywności. Przyjęte rozwiązania mają umożliwić pełny udział niepełnosprawnych mieszkańców we wszystkich sferach aktywności społecznej i zawodowej.

„Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017 – 2021 Katowice bez barier” jest kontynuacją wcześniej realizowanych miejskich programów na rzecz osób niepełnosprawnych (w latach 2004 – 2006, 2007 – 2011, 2012 – 2016) oraz odpowiedzią na potrzeby niepełnosprawnych mieszkańców miasta Katowice. Wyniki działań przedstawiane w corocznych sprawozdaniach i osiągane w tej materii efekty upewniają o konieczności podejmowania podobnych działań na lata następne.

Komplementarne działania na rzecz osób niepełnosprawnych to ciągle priorytetowe cele władz Katowic, które zmierzają w swej polityce społecznej do zaktywizowania wszystkich grup społecznych, a osób niepełnosprawnych w szczególności.

Zasadniczym celem programu jest tworzenie i poprawa warunków włączeniu społecznemu i ekonomicznemu osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu ze społeczności lokalnej.

Program określa założenia, cele, pożądane efekty oraz konkretne zadania do realizacji, które zmierzają do stworzenia warunków pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Sukces gwarantuje podejmowanie komplementarnych i perspektywicznych działań na wszystkich płaszczyznach życia mieszkańców.

Istotnym dokumentem z punktu widzenia realizatorów Programu oraz jego adresatów jest Konwencja ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, która przyjęta została przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 13 grudnia 2006 roku, rząd Polski podpisał ją 20 marca 2007 roku, natomiast ratyfikacja Konwencji przez Polskę miała miejsce 6 września 2012 roku.

Celem Konwencji jest ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania z praw człowieka i podstawowych wolności przez osoby z niepełnosprawnościami na równi ze wszystkimi innymi obywatelami.

Polska zobowiązana jest do wprowadzenia w życie zawartych w Konwencji standardów postępowania w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami realizacji ich praw. Dlatego też od kilku lat wprowadzane są rozwiązania, które dotyczą m. in. zmian w kodeksie wyborczym dostosowującym organizację wyborów do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez głosowanie przez pełnomocnika lub korespondencyjnie, dostępne lokale wyborcze, samodzielne głosowanie dla osób niewidomych dzięki posiadającym opis w alfabecie Braille'a nakładkom na karty wyborcze. Ponadto weszła w życie ustawa o języku migowym, która nadaje nowy status językowi migowemu jako równoprawnej do języka polskiego formy komunikacji przy załatwianiu wszelkich spraw urzędowych; ustawa o psie przewodniku i psie asystującym, która rozstrzygnęła o prawie wejścia z takim psem do sklepu, restauracji, urzędu, muzeum, kina czy teatru, środków transportu zbiorowego, poradni zdrowia czy szpitala. Zrównano tzw. renty olimpijskie dla medalistów także igrzysk paraolimpijskich oraz igrzysk głuchych. Zaostrzono sankcje za zajmowanie przez osoby

nieuprawnione miejsc parkingowych zarezerwowanych dla pojazdów osób niepełnosprawnych.

Pomimo wielu nowych działań i kolejnych zmian, pozostaje jeszcze wiele do zrobienia, dlatego też potrzeba konsekwentnych programów, działań służb i instytucji zarówno rządowych jak i samorządowych.

Z tego względu, w ramach Programu inicjowane będzie szereg działań, które stanowią koncepcję komplementarnych i interdyscyplinarnych oddziaływań i form wsparcia na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Katowic. Poszczególne projekty „Miejskiego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017– 2021 Katowice bez barier” mają na celu rozwiązanie problemów osób niepełnosprawnych poprzez zaplanowane działania służące ich pełnemu włączeniu do życia społeczności Katowic.

Podsumowując realizację „Miejskiego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2012 – 2016 Katowice bez barier” należy stwierdzić, że zaspakajanie potrzeb niepełnosprawnych mieszkańców jest jednym z priorytetów polityki społecznej w mieście .

W 2015 roku odpowiadając na zapotrzebowanie zgłaszane przez mieszkańców utworzono nową placówkę dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dużymi deficytami fizycznymi powyżej 25 roku życia w Katowicach przy ul. Strzelców Bytomskich 21 B/1. Poza ośrodkiem dziennym miasto Katowice dofinansowuje także zajęcia popołudniowe dla osób niepełnosprawnych 25 +.

Nową formą pomocy w załatwianiu spraw urzędowych dla osób niepełnosprawnych jest system Toktutok. Od 2012r. osoba niepełnosprawna może skorzystać z pomocy usługi zainstalowanego mobilnego urządzenia świadczącego usługę tłumacza języka migowego on-line w systemie TOKTUTOK, umieszczonego w Biurze Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Katowice.

Od 2016 roku Miasto Katowice rozpoczęło realizację działań na rzecz usamodzielniania osób niepełnosprawnych w postaci mieszkania treningowego przy ulicy Chopina 9/3. Rodziny dorosłych osób z niepełnosprawnością mogą zmagać się z problemem zapewnienia godnej i bezpiecznej przyszłości swoich dzieci.

Alternatywę może stanowić projekt mieszkania treningowego, który zwraca uwagę rodziców na kwestię samodzielności oraz przyszłości ich dzieci. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną nieczęsto biorą udział w prowadzeniu gospodarstwa domowego, a zatem poziom ich samodzielnego funkcjonowania jest niski.

Dlatego w mieszkaniu treningowym uczestnicy nabywają następujących umiejętności:

- czynności i sytuacje dnia codziennego,
- planowanie i organizacja dnia,
- zarządzanie budżetem domowym,
- załatwianie spraw urzędowych – w tym „wyrobienie” dowodu osobistego, paszportu, karty NFZ czy też legitymacji wydawanej przez Miejski Zespół Orzekania Niepełnosprawności;
- autoprezentacja i kształtowanie własnego wizerunku,
- nabywanie umiejętności społecznych,
- odwiedziny gości,
- organizacja czasu wolnego.

Projekt mieszkania treningowego jest bardzo ważną inicjatywą dla osób niepełnosprawnych oraz osób z ich otoczenia i stanowi ważne doświadczenie w obszarze realizacji nowatorskich form wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Nowatorskiego działania podjęła się Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Katowicach, która wraz z Pełnomocnikiem Prezydenta do Spraw Osób

Niepełnosprawnych opiniuje dokumentację projektowo-kosztorysową pod kątem dostępności i dostosowania przestrzeni miejskiej dla osób niepełnosprawnych. W trakcie posiedzeń konsultuje z projektantami miejskie projekty pod względem dostępności do potrzeb osób niepełnosprawnych z każdą dysfunkcją.

Po wykonaniu danego przedsięwzięcia członkowie Rady monitorują faktyczną dostępność obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych. W skład Rady wchodzi osoba niepełnosprawna. Inicjatywa ta cieszy się dużym uznaniem środowisk osób niepełnosprawnych w naszym mieście a przede wszystkim pozwala na tworzenie w pełni dostępnej przestrzeni miejskiej dla osób z niepełnosprawnościami, poprzez podjęcie odpowiednich działań już na etapie projektowania przestrzeni.

W kolejnych latach działania na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Katowic nadal będą kontynuowane oraz podejmowane będą nowe formy działań także z wykorzystaniem środków unijnych. A mianowicie przy ul. Francuskiej 43 będą realizowane 2 projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego tj. "Katowice Miasto Otwarte - Rozwój usług społecznych" (styczeń 2018 - grudzień 2019) i "Katowice Miasto Otwarte - Organizowanie Społeczności Lokalnej" (styczeń 2018 - grudzień 2020). Aktualnie trwa proces rewitalizacji kamienicy, dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach projektu "Katowice, miasto otwarte – działania inwestycyjne – adaptacja na potrzeby organizacji usług społecznych i środowiskowych dla osób niepełnosprawnych budynku przy ul. Francuskiej 43".

Budynek zostanie zrewitalizowany w celu utworzenia ośrodka usług dla różnych typów niepełnosprawności w tym osób autystycznych oraz młodzieży niepełnosprawnej. Powstanie klub integracyjny, mieszkania dla młodych. W ośrodku realizowane będą usługi rehabilitacyjne dla seniorów, przez co nastąpi integracja mieszkańców. Organizacja wsparcia środowiskowego i asystenckiego będzie obejmować zatrudnienie asystentów osób niepełnosprawnych i innych usług wspierających, np. psychologa, pedagoga, seksuologa, psychoterapeuty. Ponadto będą prowadzone działania o charakterze edukacyjnym, informacyjnym i integracyjnym. Obejmie również wsparcie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społeczno – kulturalnym. Zostanie poszerzona organizacja wolontariatu.

CZĘŚĆ I

PODSTAWY PRAWNE ORAZ ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU.

Podstawę prawną do opracowania i realizacji programu stanowi ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r.

Do zadań powiatu, zgodnie z art. 35a ust. 1 cyt. ustawy należy: opracowywanie i realizacja, zgodnie ze strategią rozwoju województwa, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

1. rehabilitacji społecznej,
2. rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
3. przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

W związku z powyższym oraz w oparciu o art. 35a ust. 2 cyt. ustawy przedstawiony program został opracowany w podziale na:

1. Program działań w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych – obejmujący zadania z zakresu włączenia społecznego.
2. Program działań w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych – obejmujący zadania z zakresu włączenia zawodowego.

U podstaw tworzenia programu znajdują się również:

1. ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (art.19 pkt 1),
2. ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku,
3. ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku,
4. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych, przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. (M.P. nr 50, poz. 475). § 1 Karty stanowi, że osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Przyjęte, w poszczególnych projektach Części I programu, założenia w większości wynikają wprost z zapisów Karty Praw Osób Niepełnosprawnych i zmierzają do urzeczywistnienia praw osób niepełnosprawnych.

Program realizuje cele zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016 – 2021, przyjętej Uchwałą NR XXVI/517/16 Rady Miasta Katowice z dnia 25 maja 2016 r. oraz wpisuje się w Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”.

Program został podzielony na pięć części:

- I. Podstawy prawne oraz założenia ogólne Programu.
- II. Diagnoza.
- III. Program działań w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.
- IV. Program działań w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

V. Źródła finansowania programu na 2017 rok.

Część III Dział 3 oraz Część IV Dział 3, zawierające projekty rozwiązań określonych problemów osób niepełnosprawnych, przedstawiono w poniższym układzie:

- 1) założenie,
- 2) cel,
- 3) stan planowany do osiągnięcia,
- 4) zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy,
- 5) koordynator projektu,
- 6) ocena efektywności.

Zakłada się otwarty charakter programu, tzn. może on być uzupełniany o nowe projekty, a w ramach projektów o nowe zadania, w zależności od bieżących potrzeb adresatów programu. W związku z tym co roku Dział 3 Części III, Dział 3 Części IV oraz Część V będą analizowane i aktualizowane na kolejny rok kalendarzowy.

Program będzie finansowany ze środków budżetu miasta, środków PFRON oraz pozyskiwanych środków zewnętrznych.

Ocena efektywności programu dokonywana będzie poprzez porównanie wybranych wskaźników za dany okres sprawozdawczy ze stanem sprzed rozpoczęcia realizacji programu lub ze stanem na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego.

CZĘŚĆ II

DIAGNOZA.

Rozdział 1. Pojęcie niepełnosprawności.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definiuje niepełnosprawność jako trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Przytoczona definicja ustawowa wskazuje, iż ocena stanu zdrowia nie jest jedynym wyznacznikiem niepełnosprawności. Ustalając stopień niepełnosprawności uwzględnia się, obok fizycznych także psychiczne i społeczne aspekty funkcjonowania człowieka. W praktyce oznacza to, że naruszenie sprawności organizmu (najczęściej identyfikowanego z chorobą) nie oznacza jednoznacznie, że mamy do czynienia z niepełnosprawnością. Istotne jest ustalenie w jaki sposób to naruszenie sprawności wpływa na efektywne pełnienie ról społecznych w sferze społecznej lub zawodowej. Zatem o niepełnosprawności możemy mówić jeśli dochodzi do istotnych ograniczeń w wypełnianiu codziennej aktywności i pełnym uczestnictwie w życiu społecznym i zawodowym z powodu naruszenia sprawności organizmu.

W zbiorowości osób niepełnosprawnych można wyróżnić dwie grupy:

- a) osoby niepełnosprawne prawnie, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony;
- b) osoby niepełnosprawne biologicznie, które nie posiadają orzeczenia, ale mają całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania podstawowych czynności.

W obowiązującym systemie prawnym, na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, osoby niepełnosprawne to osoby, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem:

- a) o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (do stopnia znacznego, umiarkowanego, lekkiego),
- b) o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy,
- c) o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia,
- d) lub orzeczeniem lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych:
 - o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji, traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - o całkowitej niezdolności do pracy, traktowane jest na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
 - o częściowej niezdolności do pracy, traktowane jest na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności,
- e) o zaliczeniu do jednej z trzech grup inwalidów lub uzyskały orzeczenie o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Integralną częścią orzeczenia o niepełnosprawności bądź stopnia niepełnosprawności jest symbol przyczyny niepełnosprawności, który odzwierciedla rozpoznanie uszkodzenia lub choroby, która niezależnie od przyczyny jej powstania, powoduje zaburzenia funkcji organizmu oraz ograniczenia w wykonywaniu czynności życiowych i aktywności społecznej osoby zainteresowanej lub dziecka. Zgodnie z § 32 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. ze zmianami, w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności przyczynę niepełnosprawności oznacza się następująco:

- a) 01-U - upośledzenie umysłowe,
- b) 02-P - choroby psychiczne,
- c) 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- d) 04-O - choroby narządu wzroku,
- e) 05-R - upośledzenie narządu ruchu,
- f) 06-E - epilepsja,
- g) 07-S - choroby układu oddechowego i krążenia,
- h) 08-T - choroby układu pokarmowego,
- i) 09-M - choroby układu moczowo - płciowego,
- j) 10-N - choroby neurologiczne,
- k) 11-I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia, enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
- l) 12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe.

Rozdział 2. Struktura demograficzna mieszkańców Katowic.

Według danych Referatu Kartoteki Adresowej Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta, na dzień 31 grudnia 2016 r., Katowice liczyły 285 143 mieszkańców, w tym 151 699 kobiet i 133 444 mężczyzn. Struktura ludności przedstawiała się następująco:

- 1) mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym (do 18 lat) – 44 523 osób, tj. 15,67%,
- 2) mieszkańcy w wieku produkcyjnym (kobiety: od 19 - 60 lat, mężczyźni: od 19 - 65 lat) – 173 029 osób, tj. 60,68%,
- 3) mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym (kobiety: powyżej 60 lat, mężczyźni: powyżej 65 lat) – 67 591 osób - tj. 23,70%.

Wykres 1. Porównanie ekonomicznych grup wiekowych mieszkańców Katowic na przestrzeni lat 2011-2016

Na przestrzeni pięciu ostatnich lat nastąpił wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (2011 – 20,10% populacji Katowic; 2016 – 23,70%). Może to wskazywać na potencjalny wzrost liczby osób niepełnosprawnych, których naruszona sprawność organizmu wynika z racji wieku i schorzeń charakterystycznych dla tej grupy wiekowej. Najliczniej reprezentowaną grupą wiekową są osoby w wieku produkcyjnym- 60,68%. Wśród mieszkańców przeważają kobiety – 53,20%.

Rozdział 3. Dane dotyczące niepełnosprawnych mieszkańców Katowic.

1. Trudno jest dokładnie określić liczbę osób niepełnosprawnych mieszkających w Katowicach, ponieważ informacje o osobach niepełnosprawnych są rozproszone w różnych instytucjach, a jednocześnie mogą się ze sobą wzajemnie pokrywać. Orzecznictwo w Polsce realizowane jest w ramach trzech systemów, tj.:
 - 1) orzecznictwa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, określającego zdolność do pracy orzekanego (całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji, całkowita niezdolność do pracy, częściowa niezdolność do pracy),
 - 2) orzecznictwa w powiatowych zespołach do spraw orzekania o niepełnosprawności, które określają stopień naruszenia sprawności organizmu orzekanego (stopień znaczny, umiarkowany, lekki),
 - 3) orzecznictwa branżowego (Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, orzecznictwo resortowe, gdzie określa się całkowitą bądź częściową niezdolność do pracy).

W efekcie o niepełnosprawności orzeka się w niezależnych od siebie instytucjach, które nie współpracują ze sobą z uwagi na brak rozwiązań systemowych, stąd trudności z pozyskaniem danych.

2. Oszacowanie zbiorowości osób niepełnosprawnych umożliwiają badania reprezentacyjne ludności Polski, mające charakter cykliczny lub jednorazowy. Począwszy od 1992 roku, co kwartał, opracowywane są informacje o osobach niepełnosprawnych w sensie prawnym, w wieku 15 lat i więcej, na podstawie reprezentacyjnych badań aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) prowadzonych przez Departament Pracy w Głównym Urzędzie Statystycznym. Wskaźnik częstotliwości niepełnosprawności orzeczonej wśród osób w wieku powyżej 15 lat dla miasta Katowice (na rok 2016 wg GUS) wynosi 8,32%, a wśród dzieci w wieku 0-14 lat w Polsce (na rok 2016 wg GUS) wynosi 2,23%. Wyliczona wg powyższych wskaźników liczba niepełnosprawnych mieszkańców Katowic wynosi ok. 22 915 osób.
3. Alternatywnym źródłem danych statystycznych jest Narodowy Spis Powszechny ostatnio przeprowadzony w 2011 roku. Ustalono, iż liczba osób niepełnosprawnych w Polsce wynosiła 4697,5 tys., co stanowiło 12,2% ogółu ludności kraju (w 2002 roku 14,3%), w tym 3131,9 tys. osób posiadało prawne potwierdzenie swej niepełnosprawności. Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46,1%, wobec 53,9% kobiet.
4. Z danych Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności uzyskanych za II kwartał 2016r. wynika, że liczba osób niepełnosprawnych prawnie w wieku 15 lat i więcej wynosiła w Polsce około 3,2 mln osób (dokładnie 3221 tys.), co stanowi 10,48% ludności powyżej 15 roku życia. Natomiast liczba osób niepełnosprawnych prawnie w wieku produkcyjnym wynosiła 1,8 mln (dokładnie 1809 tys.), co stanowi 8,14 % ludności w tym wieku. Struktura grupy osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym według stopnia niepełnosprawności przedstawia się następująco: 22,30% osób posiadało orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), 47,55% osób posiadało orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (lub równoważne) a 30,14% orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności (lub równoważne).
5. Ustalono również, że w Katowicach na dzień 31.12.2016 r. zamieszkiwało 6 000 osób pobierających świadczenia z tytułu częściowej niezdolności do pracy, 1 400 osób pobierających świadczenia z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz 600 osób uprawnionych do dodatku pielęgnacyjnego z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji. Z powyższych danych wynika, że dla 8 000 niepełnosprawnych mieszkańców Katowic (tj. ok. 40% całej populacji osób niepełnosprawnych) źródłem utrzymania są świadczenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
6. Najbardziej wiarygodnych danych dotyczących liczby dzieci niepełnosprawnych w Katowicach dostarcza analiza struktury wiekowej osób uprawnionych do otrzymywania zasiłku pielęgnacyjnego, wypłacanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ponieważ eliminuje powtarzanie się tych samych osób, które posiadały orzeczenie czasowe wydane przez Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Zatem na dzień 31.12.2016r. do otrzymywania zasiłku pielęgnacyjnego uprawnionych było 1 097 dzieci, w wieku od 0 do ukończenia 16 roku życia.

Porównując powyższe dane z liczbą mieszkańców Katowic do 16 roku życia, która na dzień 31.12.2016r. wynosiła 39 999 osób, można określić wskaźnik częstości niepełnosprawności w tej grupie wiekowej, który wynosi 2,74 %.

7. Bardziej szczegółowych danych dotyczących wieku, wykształcenia, rodzaju, przyczyny niepełnosprawności części niepełnosprawnych mieszkańców Katowic dostarcza analiza danych osób orzeczonych w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w okresie: 1.01.2016 r. - 31.12.2016 r. Grupę tę charakteryzuje poniższa tabela:

.

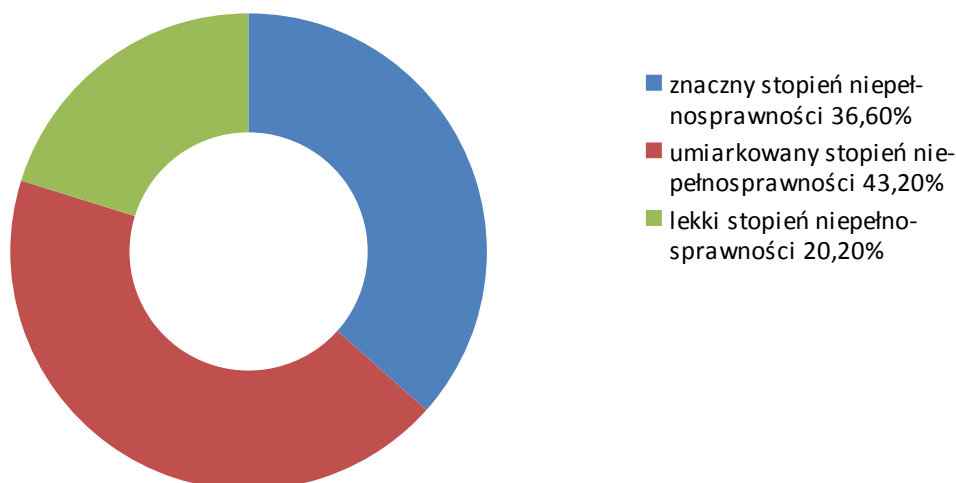
Tabela 1. Charakterystyka osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu przez Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w okresie 01.01.2016r. - 31.12.2016r.

L.p.	Kody	Stopień niepełnosprawności			<i>Razem</i>	%	Wiek				Wykształcenie				
		Znaczny	Umiarkowany	Lekki			16-25	26-40	41-59	60- i więcej	Mniej niż podstawowe	Podstawowe i gimnazjalne	Zasadnicze	Średnie	Wyższe
1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	01-U	25	26	0	51	0,8	27	14	5	5	19	25	7	0	0
2	02-P	82	302	160	544	8,5	63	154	244	83	19	120	166	180	59
3	03-L	75	82	74	231	3,6	13	18	52	148	8	50	63	76	34
4	04-O	42	47	24	113	1,8	5	14	34	60	3	18	41	32	19
5	05-R	373	670	648	1691	26,6	55	113	659	867	38	286	521	600	246
6	06-E	12	33	48	93	1,5	13	26	43	11	5	26	25	28	9
7	07-S	485	685	151	1321	20,7	31	60	459	771	36	270	464	394	157
8	08-T	69	101	13	183	2,9	14	26	77	66	3	48	51	56	25
9	09-M	120	44	11	175	2,7	9	12	52	102	6	26	53	57	33
10	10-N	450	301	95	846	13,3	37	78	233	498	35	190	268	242	111
11	11-I	594	452	60	1106	17,4	47	85	416	558	36	176	346	362	186
12	12-C	7	6	2	15	0,2	11	4	0	0	4	7	2	2	0
Razem		2 334	2 749	1 286	6 369	100	325	604	2271	3169	212	1242	2007	2029	879

Analizy graficzne przedstawiają cechy charakterystyczne osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia, orzeczonych przez Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, w okresie 01.01.2016r. - 31.12.2016r.

Wykres 2. Liczba osób niepełnosprawnych wg stopnia niepełnosprawności.

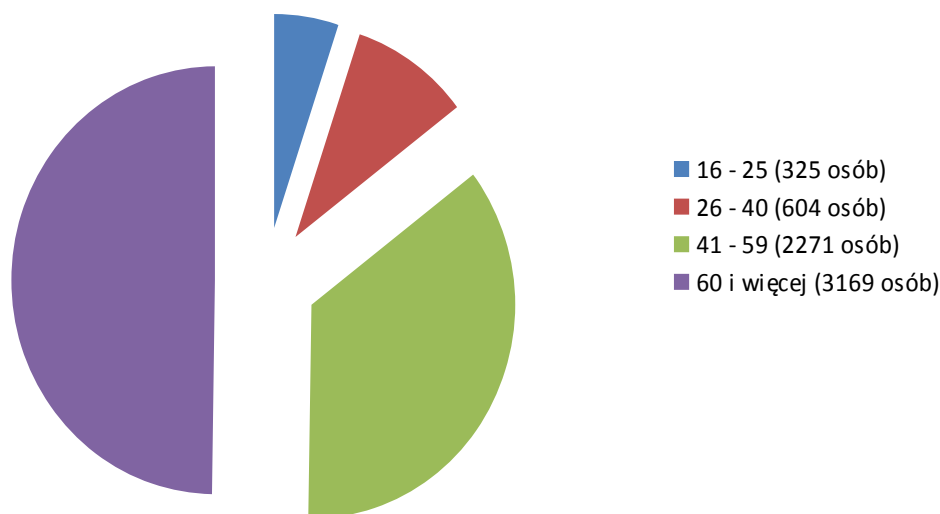
Liczba osób niepełnosprawnych wg stopnia niepełnosprawności

Najliczniejszą grupę osób niepełnosprawnych stanowią osoby o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – 2 749 (43,20%), drugą pod względem liczebności są osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności – 2 334 (36,60%), najmniej w przedstawianym okresie wydano orzeczeń o lekkim stopniu niepełnosprawności – 1 286 (20,20%).

Wykres 3. Liczba osób niepełnosprawnych wg przedziałów wiekowych.

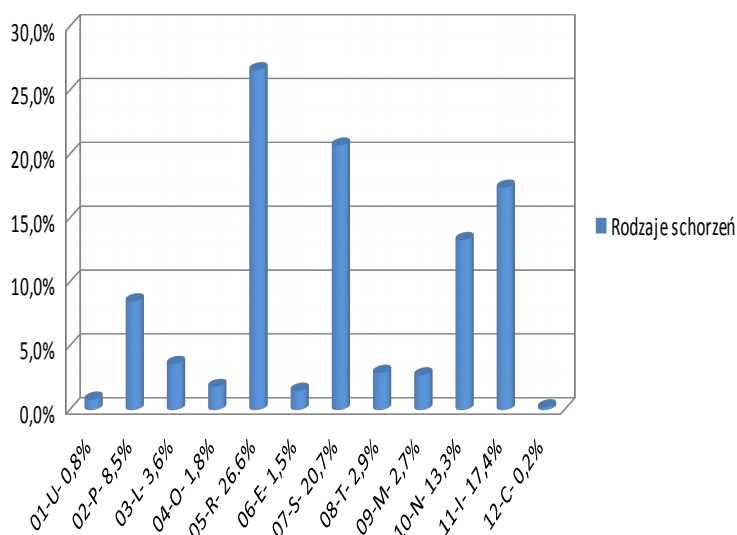
Liczba osób niepełnosprawnych wg przedziałów wiekowych

Największa częstotliwość występowania niepełnosprawności jest zauważalna w grupie wiekowej powyżej 40 lat, co naturalnie związane jest ze starzeniem organizmu i liczniej występujących dysfunkcji, które wpływają na ograniczenie możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Najliczniej reprezentowana grupa wiekowa to osoby w przedziale wiekowym 60 i więcej lat – 3 169 osoby. Spośród 6 369 osób zaliczonych do jednego ze stopni niepełnosprawności przez Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, aż 1 454 osób legitymuje się wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym lub nie ukończył szkoły podstawowej, co daje prawie 23% wszystkich orzeczonych. Oznacza to, iż praktycznie co piąta niepełnosprawna osoba nie jest przygotowana do podjęcia zatrudnienia.

Wykres 4. Procentowy udział schorzeń zasadniczych orzeczonych wśród osób niepełnosprawnych.

Procentowy udział schorzeń zasadniczych orzeczonych wśród osób niepełnosprawnych

Wśród osób orzekanych dominują schorzenia z tytułu narządu ruchu – 1691 osób (26,6%), następnie schorzenia układu oddechowego i krążenia - 1321 osoby, tj. 20,7%.

Można z dużym prawdopodobieństwem założyć, że podobnie rozkładają się przyczyny niepełnosprawności wśród pozostałych osób niepełnosprawnych, orzeczonych w ramach innych systemów. Stąd szacunkowo można określić, że liczba osób niepełnosprawnych w Katowicach ze schorzeniami narządu ruchu stanowi najliczniejszą grupę.

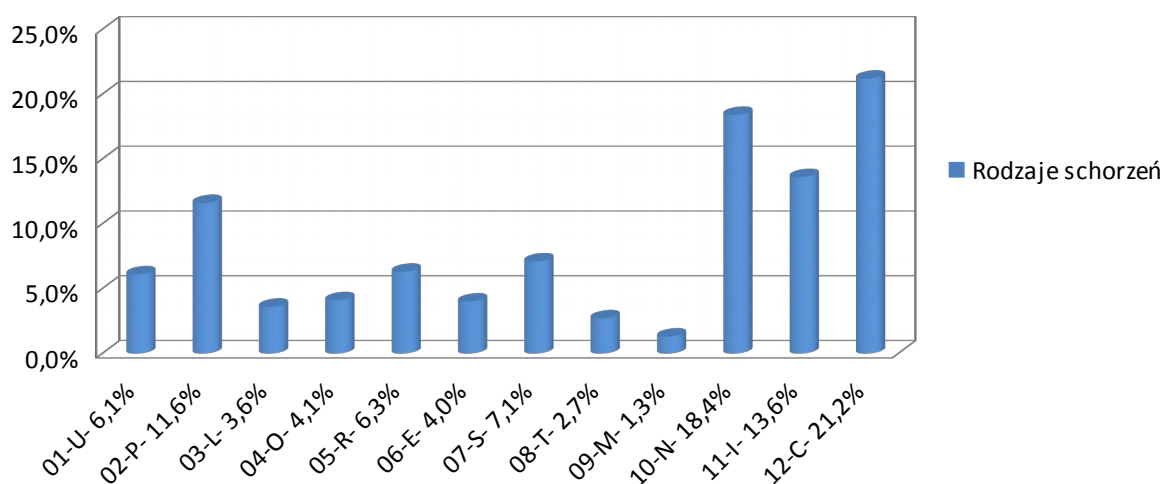
- W okresie od 01.01.2016r. do 31.12.2016r. orzeczono w Miejskim Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności 603 dzieci poniżej 16 roku życia. Poniżej charakterystyka tej grupy osób niepełnosprawnych:

Tabela 2. Charakterystyka osób niepełnosprawnych poniżej 16 roku życia orzeczonych przez Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w okresie 01.01.2016r. - 31.12.2016r.

Lp.	Przyczyna niepełnosprawności	Razem	%	Wiek		
				0-3	4-7	8-16
1	2	3		4	5	6
1	01-U	37	6,1	0	6	31
2	02-P	70	11,6	0	13	57
3	03-L	22	3,6	7	6	9
4	04-O	25	4,1	2	11	12
5	05-R	38	6,3	12	10	16
6	06-E	24	4,0	5	7	12
7	07-S	42	7,1	12	20	10
8	08-T	16	2,7	8	4	4
9	09-M	8	1,3	4	3	1
10	10-N	111	18,4	38	38	35
11	11-I	82	13,6	20	26	36
12	12-C	128	21,2	12	48	68
13	Razem	603	100	120	192	291

Wykres 5. Procentowy udział schorzeń zasadniczych orzeczonych wśród osób niepełnosprawnych poniżej 16 roku życia.

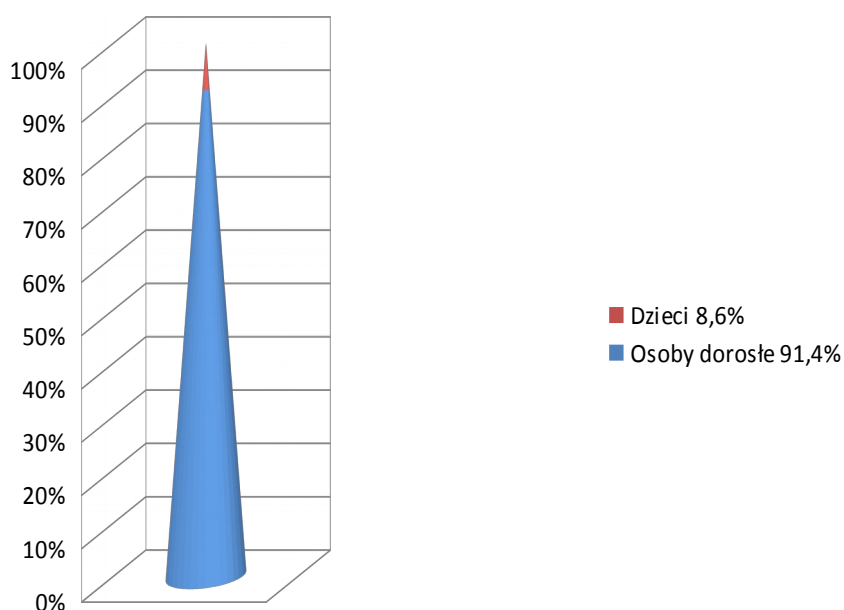
Procentowy udział schorzeń zasadniczych orzeczonych wśród niepełnosprawnych dzieci

Dane liczbowe wskazują, iż dominującą przyczyną niepełnosprawności wśród dzieci poniżej 16 roku życia są kolejno: całościowe zaburzenia rozwojowe (21,2%), choroby neurologiczne (18,4%), pozostałe choroby w tym: schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego (13,6%). Łącznie stanowią ponad 50 % niepełnosprawnych dzieci.

W analizowanym okresie orzeczono 6972 osoby, z czego 91,4% orzeczonych osób stanowią osoby powyżej 16 roku życia, natomiast pozostałe 8,6% to dzieci w wieku do 16 lat.

Wykres 6. Procentowy udział osób dorosłych oraz dzieci wśród ogółu osób niepełnosprawnych prawnie w Katowicach orzeczonych w okresie 01.01.2016r. – 31.12.2016r.

Procentowy udział osób dorosłych oraz dzieci wśród ogółu osób niepełnosprawnych prawnie

Rozdział 4. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta Katowice.

W Katowicach działa ponad 70 organizacji pozarządowych i fundacji świadczących pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych. Są to organizacje o różnym charakterze i zakresie działania, poczynając od dużych organizacji o zasięgu krajowym, o wieloletnich tradycjach, zajmujących się udzielaniem pomocy różnym grupom potrzebującym, jak Caritas, Polski Czerwony Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej, przez oddziały organizacji ogólnopolskich skupiających osoby z określonym rodzajem niepełnosprawności, jak np. Polski Związek Niewidomych, Polski Związek Głuchych, Polskie Stowarzyszenie Chorych na Hemofilię itp., aż do organizacji o zasięgu lokalnym kierujących swoją pomoc do określonej grupy osób niepełnosprawnych jak np. Katowicki Związek Inwalidów Ruchu, Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam”, Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i ich Rodzin „Przystań”.

Organizacje pozarządowe i fundacje w dużym stopniu swoimi inicjatywami i ofertami usługowymi uzupełniają istniejącą infrastrukturę, służącą rehabilitacji osób niepełnosprawnych, stąd wspieranie i przyznawanie dotacji organizacjom realizującym przedsięwzięcia na rzecz osób niepełnosprawnych jest istotnym elementem polityki społecznej miasta.

1. 19 organizacji i fundacji prowadzi różnego rodzaju placówki, ośrodki dla osób niepełnosprawnych. Działalność ośrodków, placówek jest finansowana lub dofinansowywana przez Miasto Katowice. Są to:

- 1) Caritas Archidiecezji Katowickiej:

- a) Dzienny Dom Pomocy Społecznej , ul. Brata Alberta 4 (umowa z MOPS na zakup usług, na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych),
- b) Dzienny Dom Pomocy Społecznej ul. Dębowa 23 (umowa z MOPS na zakup usług, na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych),
- c) Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Brata Alberta 4 (dotacja Urzędu Miasta Katowice).

- 2) Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych „SPES”:

- a) Poradnictwo specjalistyczne realizowane przez Ośrodek Pomocy Kryzysowej Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych SPES”, ul. Kościuszki 46 (dotacja Urzędu Miasta Katowice),
- b) Warsztat Terapii Zajęciowej, ul. Panewnicka 463 (umowa z MOPS na dofinansowanie działalności ze środków PFRON i dotacja Urzędu Miasta Katowice).

- 3) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu:

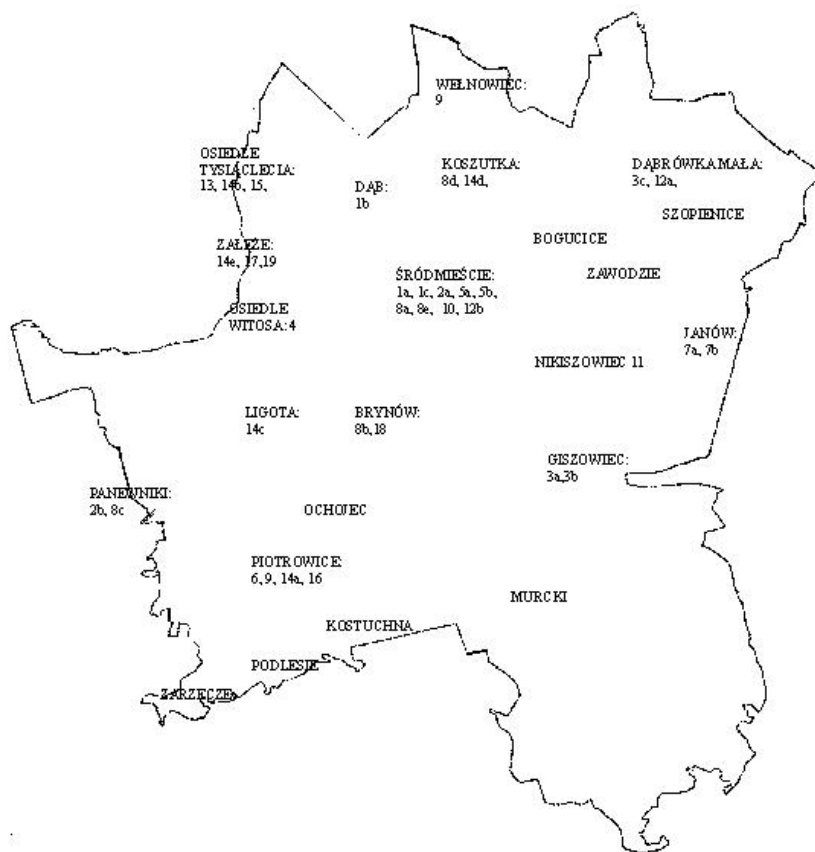
- a) Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy im. dr Marii Trzcńskiej – Fajfrowskiej, ul. Gościńska 8 (różnego rodzaju usługi dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej świadczone w Ośrodku na podstawie umowy z MOPS na zakup usług zawartej w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych),
- b) Warsztat Terapii Zajęciowej, ul. Wojciecha 23 (umowa z MOPS na finansowanie działalności ze środków PFRON i dotacja Urzędu Miasta Katowice),

- c) Prowadzenie zajęć z zakresu rehabilitacji społecznej, terapii zajęciowej, edukacji podtrzymującej nabyte umiejętności dla niepełnosprawnych mieszkańców Katowic (dotacja Urzędu Miasta Katowice),
 - d) Placówka dla osób głęboko upośledzonych w wieku powyżej 25 roku życia, ul. Strzelców Bytomskich 21b (dotacja Urzędu Miasta Katowice).
- 4) Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Akcent”:
- a) Ośrodek Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych, ul. Rataja 14 (usługi z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej dla młodzieży niepełnosprawnej świadczone w Ośrodku na podstawie umowy z MOPS na zakup usług zawartej w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych).
- 5) Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym „SZANSA”:
- a) Klub Aktywizacji Dorosłych, ul. PCK 2, kompleksowa rehabilitacja, terapia psychomotoryczna i logopedyczna dzieci upośledzonych umysłowo (dotacja Urzędu Miasta Katowice),
 - b) Punkt Terapeutyczny, ul. PCK 2, rehabilitacja i terapia psychomotoryczna, logopedyczna, kondycyjno-ruchowa osób niepełnosprawnych oraz terapia rodziców (dotacja Urzędu Miasta Katowice).
- 6) Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym, Oddział „Odrodzenie”:
- a) Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych, ul. Radockiego 280 - wielopłaszczyznowa terapia i pielęgnacja dzieci z upośledzeniem umysłowym oraz wieloaspektowe wsparcie dla ich rodzin (dotacja Urzędu Miasta Katowice),
 - b) asystent rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym (dotacja Urzędu Miasta Katowice) oraz różnego rodzaju usługi dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej świadczone w Ośrodku na podstawie umowy z MOPS na zakup usług, zawartej w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych),
 - c) Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych, ul. Radockiego 280 (różnego rodzaju usługi dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej świadczone w Ośrodku na podstawie umowy z MOPS na zakup usług zawartej w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych).
- 7) Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam”:
- a) Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Oswobodzenia 92 (dotacja Urzędu Miasta Katowice),
 - b) Warsztat Terapii Zajęciowej, ul. Oswobodzenia 92 (umowa z MOPS na finansowanie działalności ze środków PFRON i dotacja Urzędu Miasta Katowice).
- 8) Polski Komitet Pomocy Społecznej (dotacja Urzędu Miasta Katowice):
- a) Klub Seniora ul. Witosa 17,
 - b) Klub Seniora, ul. Hetmańska 1,

- c) Klub Seniora, ul. Panewnicka 75,
 - d) Klub Seniora, ul. Grażyńskiego 5,
 - e) Klub Seniora, Al. Korfanteo 84a.
- 9) Stowarzyszenie Wspomagania Twórczości i Rozwoju Osób Niepełnosprawnych „Unikat”:
- a) Warsztat Terapii Zajęciowej przy ul. Kotlarza 10b (umowa z MOPS na finansowanie działalności ze środków PFRON i dotacja Urzędu Miasta Katowice).
- 10) Śląskie Centrum Edukacji i Rehabilitacji „Arteria”, ul. Francuska 29 (dotacja Urzędu Miasta Katowice).
- 11) Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej im. św. St. Kostki:
- a) Warsztat Terapii Zajęciowej, ul. Szopienicka 58a (umowa z MOPS na finansowanie działalności ze środków PFRON i dotacja Urzędu Miasta Katowice),
 - b) wspieranie działań na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym przewlekłe chorych, poprzez integrację z otoczeniem i aktywizację społeczną (dotacja Urzędu Miasta Katowice).
- 12) Polski Związek Głuchych:
- a) Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niesłyszących, ul. Pod Młynem 1b (dotacja Urzędu Miasta Katowice),
 - b) Specjalistyczny Ośrodek Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu, ul. Kossutha 11 (dotacja Urzędu Miasta Katowice).
- 13) Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym):
- a) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych (Centrum Rozwoju Dziecka), ul. Ułańska 5a (różnego rodzaju usługi dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej świadczone w Ośrodku na podstawie umowy zawartej z MOPS na zakup usług zawartej, w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych).
- 14) Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Wymagających Wsparcia „OPOKA”:
- a) Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 2, ul. Głogowska 23 (umowa z MOPS na zakup usług zawartej, na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych),
 - b) Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 3, ul. Tysiąclecia 45 (umowa z MOPS na zakup usług zawartej, na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych),
 - c) Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 5, ul. Świdnicka 35a (umowa z MOPS na zakup usług zawartej, na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych),
 - d) Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 6, ul. Oblatów 24 (umowa z MOPS na zakup usług zawartej, na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych),
 - e) Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 7, ul. Gliwicka 74 (umowa z MOPS na zakup usług zawartej, na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych).
- 15) Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i ich Rodzin „Przystań”:

- a) Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Tysiąclecia 41 (dotacja Urzędu Miasta Katowice).
- 16) Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Osób Starszych „Dobra Opieka”:
 - a) Ośrodek Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych „Dobra Opieka” ul. Głuszców 9 (dotacja Urzędu Miasta Katowice).
- 17) Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „CONVIVERE”:
 - a) Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Gliwicka 74a (dotacja Urzędu Miasta Katowice).
- 18) Archidiecezjalny Dom Hospicyjny bł. Jana Pawła II, ul. Różyckiego 14d:
 - a) wieloprofilowa pomoc osobom przewlekle i nieuleczalnie chorym, w tym w szczególności w różnych fazach choroby nowotworowej, z uwzględnieniem możliwości prowadzenia działań w środowisku domowym (dotacja Urzędu Miasta Katowice).
- 19) Fundacja ARKA NOEGO, ul. Gliwicka 15:
 - a) innowacyjne formy indywidualnej terapii (dotacja Urzędu Miasta Katowice).
- 2. Wspierana finansowo (w postaci dotacji Urzędu Miasta Katowice) jest również działalność organizacji, które nie prowadzą specjalistycznych placówek, są to m.in.:
 - 1) Zarząd Koła Miejskiego Polskiego Związku Niewidomych, ul. Kossutha 11,
 - 2) Klub Śląskich Amazonek, ul. Ligocka 103,
 - 3) Wojewódzkie Stowarzyszenie Sportu i Rekreacji Osób Niepełnosprawnych „START”, ul. Gliwicka 150,
 - 4) Śląskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie, ul. Wilczewskiego 5,
 - 5) Katowicki Związek Inwalidów Narządu Ruchu, ul. Podhalańska 12/7,
 - 6) Stowarzyszenie FAON, ul. Kossutha 11,
 - 7) Stowarzyszenie „Hipoterapia, Hipika i Środowisko”, ul. Strumienna 8,
 - 8) Regionalne Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Autystycznych I Ich Rodzin, ul. Sowińskiego 45/46,
 - 9) Fundacja Dr Clown, ul. Goszczyńskiego 9/2,
 - 10) „Nasze Śląskie” Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne, ul. Kuźnicka 39b.
- 3. Ponadto część organizacji korzysta z dofinansowania do konkretnych inicjatyw społecznych, kulturalnych, sportowych, organizowanych dla osób niepełnosprawnych na terenie miasta. Oprócz dotowania działalności, organizacje pozarządowe są również wspierane w inny sposób, przykładowo poprzez użyczenie lokali komunalnych na prowadzenie działalności.

**Organizacje pozarządowe i fundacje prowadzące placówki,
ośrodki dla osób niepełnosprawnych na terenie Miasta Katowice**

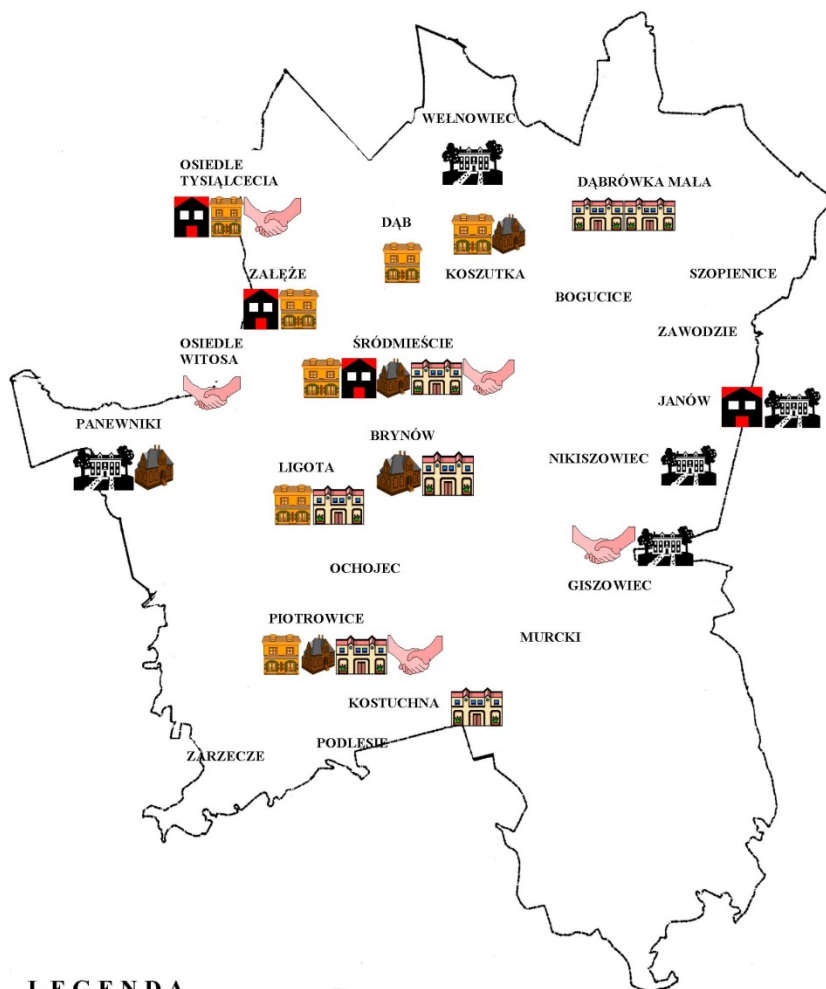

LEGENDA:

- 1) Caritas Archidiecezji Katowickiej:
 - a) Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Brata Alberta 4,
 - b) Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Dębowa 23,

- c) Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Brata Alberta 4.
- 2) Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych „SPES”:
 - a) Poradnictwo specjalistyczne realizowane przez Ośrodek Pomocy Kryzysowej Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych SPES”, ul. Kościuszki 46,
 - b) Warsztat Terapii Zajęciowej, ul. Panewnicka 463.
- 3) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu:
 - a) Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy im. dr Marii Trzcńskiej – Fajfrowskiej, ul. Gościnną 8,
 - b) Warsztat Terapii Zajęciowej, ul. Wojciecha 23,
 - c) Placówka dla osób głęboko upośledzonych w wieku powyżej 25 roku życia, ul. Strzelców Bytomskich 21b.
- 4) Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Akcent” - Ośrodek Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych, Rataja 14.
- 5) Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym „SZANSA”:
 - a) Klub Aktywizacji Dorosłych, ul. PCK 2,
 - b) Punkt Terapeutyczny, ul. PCK 2.
- 6) Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym, Oddział „Odrodzenie” - Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych, ul. Radockiego 280.
- 7) Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam”:
 - a) Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Oswobodzenia 92,
 - b) Warsztat Terapii Zajęciowej, ul. Oswobodzenia 92.
- 8) Polski Komitet Pomocy Społecznej:
 - a) Klub Seniora ul. Witosa 17,
 - b) Klub Seniora, ul. Hetmańska 1,
 - c) Klub Seniora, ul. Panewnicka 75,
 - d) Klub Seniora, ul. Grażyńskiego 5,
 - e) Klub Seniora, Al. Korfanteo 84a.
- 9) Stowarzyszenie Wspomagania Twórczości i Rozwoju Osób Niepełnosprawnych „Unikat” - Warsztat Terapii Zajęciowej przy ul. Kotlarza 10b.
- 10) Śląskie Centrum Edukacji i Rehabilitacji „Arteria”, ul. Francuska 29.
- 11) Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej im. św. St. Kostki - Warsztat Terapii Zajęciowej, ul. Szopienicka 58a.
- 12) Polski Związek Głuchych:
 - a) Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego niesłyszących, ul. Pod Młynem 1b,
 - b) Specjalistyczny Ośrodek Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu, ul. Kossutha 11.
- 13) Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) - Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych (Centrum Rozwoju Dziecka), ul. Ułańska 5a.
- 14) Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Wymagających Wsparcia „OPOKA”:
 - a) Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 2, ul. Głogowska 23,
 - b) Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 3, ul. Tysiąclecia 45,
 - c) Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 5, ul. Świdnicka 35a,
 - d) Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 6, ul. Oblatów 24,
 - e) Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 7, ul. Gliwicka 74.
- 15) Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i ich Rodzin „Przystań” - Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Tysiąclecia 41.
- 16) Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Osób Starszych „Dobra Opieka” - Ośrodek Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych „Dobra Opieka” ul. Głuszców 9.
- 17) Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „CONVIVERE” - Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Gliwicka 74a.
- 18) Archidiecezjalny Dom Hospicyjny bł. Jana Pawła II, ul. Różyckiego 14d.
- 19) Fundacja ARKA NOEGO, ul. Gliwicka 15.

**Placówki dla osób niepełnosprawnych
na terenie Miasta Katowice
prowadzone przez organizacje pozarządowe**

LEGENDA

Dzielne Domy Pomocy Społecznej

Ośrodki Rehabilitacyjno-Oświatowe/ Wychowawcze

Środowiskowe Domy Samopomocy

Kluby Seniora

Warsztaty Terapii Zajęciowej

inne

CZĘŚĆ III

PROGRAM DZIAŁAŃ W ZAKRESIE REHABILITACJI SPOŁECZNEJ I PRZESTRZEGANIA PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

DZIAŁ 1. CELE, ADRESACI PROGRAMU, ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ.

Rozdział 1. Cele, adresaci Programu.

1. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej (art. 7 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych).
2. Zgodnie z art. 9 cyt. ustawy rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Przez uczestnictwo w życiu społecznym rozumie się możliwość pełnienia ról społecznych oraz pokonywanie barier w szczególności psychologicznych, architektonicznych, urbanistycznych, transportowych i w komunikowaniu się.

Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez:

- 1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- 2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- 4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

W oparciu o powyższe ustawowe cele przyjmuje się następujące cele programu, których osiągnięciu mają służyć działania podejmowane w ramach poszczególnych projektów.

3. Cel strategiczny: stworzenie w mieście Katowice warunków sprzyjających integracji społecznej osób niepełnosprawnych, zapobieganie społecznej marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.
4. Cele szczegółowe:
 - 1) Ułatwienie funkcjonowania osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom poprzez udostępnienie informacji o przysługujących im prawach i uprawnieniach. Ograniczenie skutków sytuacji kryzysowych wynikających z niepełnosprawności.
 - 2) Ograniczenie skutków niepełnosprawności wśród dzieci do lat 6, poprzez stworzenie możliwości uzyskania jak najwcześniejszej, kompleksowej i wielospecjalistycznej diagnozy w ośrodkach do tego przygotowanych. Objęcie dzieci specjalistycznymi programami terapeutycznymi oraz przygotowanie rodziców lub opiekunów do udziału w rehabilitacji swoich dzieci.

- 3) Stworzenie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej możliwości kształcenia na równi z pełnosprawnymi rówieśnikami, na wszystkich poziomach nauczania, zapewnienie możliwości nauki i rozwoju w środowisku rodzinnym i rówieśniczym.
- 4) Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych oraz wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych przez te osoby.
- 5) Ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez ogólną poprawę psychofizycznej sprawności, rozwijanie umiejętności społecznych, nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych przez osoby niepełnosprawne, usunięcie lub zmniejszenie uciążliwości występujących barier.
- 6) Ułatwienie osobom niepełnosprawnym w miarę swobodnego funkcjonowania w ich mieszkaniach oraz umożliwienie samodzielnego opuszczania mieszkań poprzez likwidację barier architektonicznych i technicznych w miejscu zamieszkania.
- 7) Umożliwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego lub z niewielką pomocą przemieszczania się po mieście poprzez dostosowanie infrastruktury komunikacji publicznej do potrzeb tych osób, jak również zapewnienie transportu specjalnego dostosowanego do indywidualnych potrzeb tych osób.
- 8) Umożliwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego załatwiania spraw w urzędach, umożliwienie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się.
- 9) Ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez stworzenie osobom niepełnosprawnym odpowiednich warunków do uczestnictwa w kulturze. Działanie na rzecz społecznej inkluzji osób niepełnosprawnych.
- 10) Utrzymanie osób niepełnosprawnych wymagających opieki jak najdłużej w środowisku zamieszkania, a w przypadku braku takiej możliwości zapewnienie im całodobowej opieki w placówkach stacjonarnych.
- 11) Wzrost poczucia bezpieczeństwa osób niepełnosprawnych, które ze względu na rodzaj niepełnosprawności, w sytuacjach zagrożenia zdrowia bądź życia mają trudności z wezwaniem pomocy, przy wykorzystaniu ogólnie dostępnych systemów.
- 12) Ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez stworzenie osobom niepełnosprawnym odpowiednich warunków do uczestnictwa w sporcie i turystyce.
- 13) Stworzenie osobom niepełnosprawnym zaliczonym do znacznego stopnia niepełnosprawności możliwości:
 - a) zatrudnienia,
 - b) rehabilitacji zawodowej i społecznej,
 - c) przygotowania do życia w otwartym środowisku.

Każdemu z celów poświęcony jest lub będzie oddzielny projekt. Zakłada się, że zarówno cele jak i projekty można rozszerzać, zmieniać i dodawać w trakcie realizacji programu, zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym i adekwatnie do zmieniających się realiów prawnych, społecznych i ekonomicznych.

5. Adresatami programu są niepełnosprawni mieszkańcy miasta Katowice oraz ich rodziny, opiekunowie i najbliższe otoczenie.

Rozdział 2. Zadania ustawowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z zakresu rehabilitacji społecznej.

1. Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych są realizowane zgodnie z art. 35a ust. 2 pkt 1 cyt. ustawy przez powiatowe centra pomocy rodzinie (w miastach na prawach powiatu przez ośrodki pomocy społecznej).

Do zadań tych należą:

- 1) opracowywanie i realizacja, zgodnych ze strategią rozwoju województwa, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - a) rehabilitacji społecznej,
 - b) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,
- 2) podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności,
- 3) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,
- 4) współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób,
- 5) dofinansowanie:
 - a) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - b) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - c) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - d) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - e) rehabilitacji dzieci i młodzieży,
 - f) kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
 - g) usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika,
- 6) zlecanie zadań zgodnie z art. 36,
- 7) pozyskiwanie środków zewnętrznych, w tym m.in. funduszy unijnych, środków ministerialnych.

Rozdział 3. Zadania ustawowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynikające z ustawy o pomocy społecznej.

1. Prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych w komórkach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
2. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologiczne (Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi), prawnego, z zakresu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych (Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii).

DZIAŁ 2. STAN ISTNIEJĄCY – CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW.

Rozdział 1. Poradnictwo specjalistyczne, w tym interwencja kryzysowa.

1. Osoby niepełnosprawne mogą korzystać z poradnictwa specjalistycznego oraz profesjonalnej interwencji kryzysowej w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych. Informacji o prawach i uprawnieniach udziela również Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje działalność z zakresu poradnictwa specjalistycznego na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin na podstawie art. 19 pkt.2) ustawy o pomocy społecznej.

W ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej osoby niepełnosprawne mogą uzyskać pomoc dotyczącą wybranego obszaru w następujących jednostkach organizacyjnych:

1) Dział ds. Osób Niepełnosprawnych, Katowice ul. Jagiellońska 17.

Pracownicy Działu udzielają porad z zakresu rodzajów i form wsparcia świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, możliwości ustalenia statusu osoby niepełnosprawnej, rodzajów ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym, rehabilitacji społecznej i zawodowej, programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, działalności instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych. Poruszana problematyka dotyczy:

- a) możliwości ustalenia stopnia niepełnosprawności oraz procedury postępowania obowiązującej w postępowaniu orzecznictwym,
- b) rodzajów ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym (ulgi związane z opłatami pocztowymi, telekomunikacyjnymi, komunikacją indywidualną i zbiorową, ulgi podatkowe itp.),
- c) rehabilitacji społecznej i zawodowej (możliwości podjęcia zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne, skorzystania z dotacji do wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się),
- d) programów na rzecz osób niepełnosprawnych, realizowanych przez Oddziały PFRON,
- e) działalności prowadzonej przez instytucje i organizacje pozarządowe na rzecz osób niepełnosprawnych.

2) Terenowe Punkty Pomocy Społecznej 1-10.

Osoby niepełnosprawne, ich rodziny i opiekunowie mogą również skorzystać z poradnictwa prawnego realizowanego przez konsultantów ds. prawnych zatrudnionych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej.

Ponadto w ramach prowadzonej pracy socjalnej udzielane są porady w zakresie możliwości zapewnienia osobom niepełnosprawnym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych w środowisku lub możliwości umieszczenia w mieszkaniach chronionych, domach pomocy społecznej i zakładach opiekuńczo

-leczniczych, w ośrodkach wsparcia: dzienne domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy.

3) Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi, Katowice ul. Kilińskiego 19.

Poradnictwo specjalistyczne w zakresie zdrowia psychicznego dla mieszkańców miasta, zarówno dla chorych jak i ich rodzin, świadczone jest przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych. Pracownicy Centrum świadczą bezpłatne poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców miasta w siedzibie Centrum, w zakresie:

- a) obowiązujących przepisów prawnych dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi (w oparciu o ustawę o ochronie zdrowia psychicznego),
- b) instytucji i organizacji działających na rzecz osób chorych psychicznie i ich rodzin,
- c) rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- d) pomocy osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom,
- e) pomocy osobom zaburzonym psychicznie z współistniejącym problemem alkoholowym i ich rodzinom.

4) Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, Katowice ul. Morcinka 19a.

Osoby niepełnosprawne mogą skorzystać z poradnictwa w zakresie aktywizacji zawodowej.

3. Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych powołany Zarządzeniem nr 80/03 z dnia 12 maja 2003r. przez Prezydenta Miasta Katowice, jego zadania to:

- Współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu realizacji projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.
- Opracowywanie rocznych informacji z realizacji programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Współpraca ze środkami masowego przekazu w celu ustawicznego podnoszenia poziomu świadomości moralnej i intelektualnej społeczeństwa w zakresie problematyki rodzinnej osób niepełnosprawnych.
- Współudział w inicjowaniu i koordynowaniu działań mających na celu efektywne wykorzystanie środków przeznaczonych na wyrównanie szans osób niepełnosprawnych w życiu codziennym.
- Współudział w podejmowaniu działań na rzecz tworzenia i wspierania działalności samorządowych ośrodków informacji oraz doradztwa osobom niepełnosprawnym.
- Gromadzenie zbioru danych o występowaniu na terenie miasta Katowice barier dla osób niepełnosprawnych w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, w transporcie publicznym, w budownictwie oraz w komunikowaniu się i dostępie do informacji.
- Współudział w inicjowaniu i koordynowaniu działań zmierzających do ograniczenia skutków występowania barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie.

- Monitorowanie prowadzonych postępowań administracyjnych i realizowanych przedsięwzięć miejskich mających na celu eliminację stwierdzonych barier dla osób niepełnosprawnych.
- Sporządzanie informacji o przestrzeganiu przepisów ustawy *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* dotyczących w szczególności usuwania barier dla osób niepełnosprawnych w prowadzonych inwestycjach i remontach przez komórki organizacyjne Urzędu i jednostki organizacyjne.
- Opracowywanie okresowych informacji na temat rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych oraz formułowanie wniosków z zakresu przeciwdziałania występowaniu barier dla osób niepełnosprawnych.
- Współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu, a w szczególności z Wydziałem Spraw Obywatelskich, Wydziałem Administracyjnym oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie rozwiązywania problemów na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Prowadzenie spraw związanych z działalnością Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

4. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

Obecna kadencja Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych została powołana Zarządzeniem Nr 535/2015 Prezydenta Miasta Katowice z dnia 18 listopada 2015 roku w sprawie powołania Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Katowicach na okres od XI 2015 do X 2019 na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015r., poz. 1515) oraz na podstawie art. 44c ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016r., poz. 2046).

Skład Rady został powołany uchwałą Nr XVII/298/15 Rady Miasta Katowice z dnia 29 października 2015r. w sprawie desygnowania na kandydata do Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Katowicach.

Zadania Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych to:

- 1) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
 - a) integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
 - b) realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- 2) opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 3) ocena realizacji projektów,
- 4) opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu (radę miasta na prawach powiatu) pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Ponadto Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych podjęła się nowatorskiego działania jakim jest opiniowanie projektów realizowanych przez Miasto Katowice. W skład Rady wchodzi osoby niepełnosprawne. Powiatowa Rada w ramach posiedzeń konsultuje z projektantami miejskie projekty pod kątem dostępności i dostosowania przestrzeni miejskiej dla osób niepełnosprawnych.

Kontakt z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych odbywa się poprzez sekretariat Pełnomocnika Prezydenta do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

5. W ramach działalności organizacji pozarządowych, osoby niepełnosprawne mogą uzyskać pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego m.in.:
- a) usługi bezpłatnej kwalifikowanej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego, poradnictwa socjalnego,
 - b) usługi bezpłatnej pomocy psychologicznej i poradnictwa rodzinnego,
 - c) pomoc informacyjna, poprzez prowadzenie internetowego poradnika „Twoje prawa”, zawierającego kompleksowe omówienie regulacji prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów.

Należy nadmienić, że usługi w formie poradnictwa świadczą również ośrodki wczesnej interwencji omówione w rozdziale 2 niniejszej części. Zakres poradnictwa wynika z profilu działalności poszczególnych ośrodków.

6. Interwencja kryzysowa.

Specyficzną postać poradnictwa stanowi interwencja kryzysowa, na którą składają się różne formy pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej, które mają na celu przywrócenie równowagi psychicznej po krytycznym wydarzeniu życiowym. Interwencja kryzysowa charakteryzuje się tym, iż podejmowana jest praktycznie natychmiast po kryzysowym wydarzeniu, ma postać epizodyczną, tj. koncentruje się na problemie „tu i teraz”, zmierzając do jego rozwiązania w trakcie intensywnych kontaktów w określonym czasie. W efekcie dobrze przeprowadzona interwencja kryzysowa zapobiega dalszej dezorganizacji i utrwaleniu się negatywnych skutków kryzysowego zdarzenia, zwłaszcza nagle pojawiającej się niepełnosprawności.

W Katowicach osoby niepełnosprawne mogą skorzystać z interwencji kryzysowej w następujących placówkach:

1) Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Katowice ul. Mikołowska 13a.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela pomocy w sytuacjach kryzysowych związanych z problemem przemocy w rodzinach, w tym również w rodzinach osób niepełnosprawnych. Pomoc skierowana jest zarówno do ofiar jak i sprawców przemocy, a także jej świadków. Pomoc realizowana jest przez interwencje i wizyty w środowisku, pomoc w prowadzeniu spraw sądowych. W ramach różnych programów realizowanych przez Ośrodek udzielana jest pomoc psychologiczna, proponowany udział w grupach wsparcia, a w razie konieczności ofiary przemocy kierowane są do ośrodków zapewniających schronienie.

2) Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla osób z problemem alkoholowym i narkomanii oraz przemocy domowej Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam”, Katowice ul. Bednorza 22.

7. Wydział Polityki Społecznej.

Udzielane są porady i informacje niepełnosprawnym mieszkańcom Katowic w zakresie tematyki: lokalowej, likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnej, urbanistycznej, organizacji ruchu- miejsca parkingowe, opieki socjalnej, usług opiekuńczych, informacji prawnej. Ponadto realizuje zadanie usług transportowych dla niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, jak również informuje o działającym Miejskim Systemie Powiadamiania Ratunkowego „Sygnał życia”.

Rozdział 2. Wczesna interwencja (dzieci w wieku 0-6 lat) i kształcenie specjalne.

1. Na działania z zakresu wczesnej interwencji składają się: kompleksowa diagnostyka medyczna, konsultacje, obserwacja trudnych przypadków, wczesna terapia wieloprofilowa, diagnostyka i pomoc psychologiczna, wczesne wspomaganie rozwoju, terapia pedagogiczna i logopedyczna, rehabilitacja lecznicza.
2. Na terenie Katowic działają placówki oświatowe, które podejmują działania z elementami wczesnej interwencji, w tym wczesne wspomaganie rozwoju:
 - 1) Przedszkole dla dzieci z wadą słuchu w Zespole Szkolno-Przedszkolnym dla Dzieci Niestyszących i Słabo Słyszących, przy ul. Grażyńskiego 17,
 - 2) Miejskie Przedszkole nr 93 (oddział specjalny dla dzieci z wadą słuchu), przy ul. Łętowskiego 24,
 - 3) Miejskie Przedszkole nr 47 z Oddziałami Integracyjnymi, przy ul. Słonecznej 60 (dla dzieci autystycznych i/lub upośledzonych umysłowo),
 - 4) Miejskie Przedszkole nr 67 z Oddziałami Integracyjnymi, przy Al. Roździeńskiego 88, (dla dzieci autystycznych i/lub upośledzonych umysłowo),
 - 5) Miejskie Przedszkole nr 15 z Oddziałami Integracyjnymi ul. Związkowa 20,
 - 6) Miejskie Przedszkole nr 41 z Oddziałami Integracyjnymi, ul. Koraszewskiego 6,
 - 7) Miejskie Przedszkole nr 50 z Oddziałami Integracyjnymi ul. Mościckiego 2,
 - 8) Miejskie Przedszkole nr 91 z Oddziałami Integracyjnymi ul. Adama 33,
 - 9) Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna przy ul. Sokolskiej 26.

Zakres usług świadczonych przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną to m. in.: diagnoza, terapia dzieci przedszkolnych, wydawanie opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, które później realizuje Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna lub przedszkola.
3. Na terenie Katowic działa ponadto pięć placówek prowadzących m. in. działalność o charakterze wczesnej interwencji, w tym wczesne wspomaganie rozwoju:
 - 1) Ośrodek Rehabilitacyjno - Wychowawczy im. dr Marii Trzcńskiej - Fajfrowskiej, przy ul. Gościnniej 8,
 - 2) Ośrodek Rehabilitacyjno - Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych Śląskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym Oddział „Odrodzenie”, przy ul. Radockiego 280,
 - 3) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno - Oświatowy Dla Dzieci Niepełnosprawnych, Centrum Rozwoju Dziecka, przy ul. Ułańskiej 5a,
 - 4) Bajkowe Przedszkole, ul. Modrzewiowa 30a,
 - 5) Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Centrum Diagnostyki i Terapii „In Corpore”, ul. Puchały 4.
4. Dzieci Słabo Widzące i Niewidome, posiadające skierowanie do kształcenia specjalnego, będące mieszkańcami Katowic, na wniosek rodziców kierowane są do przedszkola w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym dla Dzieci Słabo Widzących i Niewidomych im. Zofii Książek - Bregułowej, ul. Wybickiego 1 w Dąbrowie Górniczej.

Rozdział 3. Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

1. Na terenie Katowic funkcjonuje 6 przedszkoli z oddziałami integracyjnymi, 3 przedszkola z oddziałami specjalnymi, 6 szkół podstawowych z oddziałami integracyjnymi, 2 szkoły podstawowe z oddziałami specjalnymi, 5 gimnazjów z oddziałami integracyjnymi, 1 gimnazjum z oddziałami specjalnymi, 6 zespołów szkół specjalnych dla dzieci upośledzonych umysłowo, 1 zespół szkół specjalnych dla dzieci chorych, 1 zespół szkolno - przedszkolny dla dzieci niesłyszących i słabo słyszących oraz 1 zespół szkół zawodowych specjalnych.
2. Szkoły specjalne:
 - 1) szkoły dla dzieci upośledzonych umysłowo:
 - a) Zespół Szkół Specjalnych nr 8 ul. Szkolna 5
Szkola Podstawowa nr 7 Specjalna
Gimnazjum Specjalne nr 25
 - b) Zespół Szkół Specjalnych nr 9 ul. Ścigały 17
Szkola Podstawowa nr 39 Specjalna
Gimnazjum Specjalne nr 26
 - c) Zespół Szkół Specjalnych nr 10 ul. Ks. Bpa. Bednorza 13
Szkola Podstawowa nr 55 Specjalna
Gimnazjum Specjalne nr 27
 - d) Zespół Szkół Specjalnych nr 11 ul. Gliwicka 148a
Szkola Podstawowa nr 60 Specjalna
Gimnazjum Specjalne nr 28
 - e) Zespół Szkół Specjalnych nr 12 ul. Kołobrzaska 8
Szkola Podstawowa nr 61 Specjalna
Gimnazjum Specjalne nr 29
 - f) Zespół Szkół Specjalnych nr 7 ul. Zamkowa 2a
Szkola Podstawowa nr 6 Specjalna
Gimnazjum Specjalne nr 30
 - g) Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 6 ul. Rolna 22
Zasadnicza Szkoła Specjalna nr 16
Szkola Specjalna Przysposabiająca do Pracy
 - 2) szkoła dla dzieci chorych objętych leczeniem szpitalnym:
 - a) Zespół Szkół Specjalnych nr 6 ul. Medyków 16
Szkola Podstawowa dla Dzieci Chorych
Gimnazjum Specjalne nr 34
 - 3) szkoły dla dzieci z wadą słuchu:
 - a) Zespół Szkolno – Przedszkolny dla Dzieci ul. Grażyńskiego 17
Niesłyszących i Słabosłyszących
Szkola Podstawowa, Gimnazjum nr 31
V Liceum Profilowane
Policealna Szkoła nr 11 Specjalna
 - b) Zespół Szkół Zawodowych nr 1 ul. Staszica 2
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna nr 10
Technikum Uzupełniające Specjalne nr 5
3. Przedszkola i szkoły ogólnodostępne z oddziałami specjalnymi:
 - 1) oddziały specjalne dla dzieci z upośledzeniem narządu ruchu:
Szkola Podstawowa nr 66 ul. Krzywoustego 7
 - 2) oddziały specjalne dla dzieci z wadą słuchu:
Miejskie Przedszkole nr 93 ul. Łętowskiego 24

<p>Szkoła Podstawowa nr 37
Gimnazjum nr 12</p> | <p>ul. Lompy 17
ul. Staszica 2</p> |
|--|--|
4. Przedszkola i szkoły z oddziałami integracyjnymi:

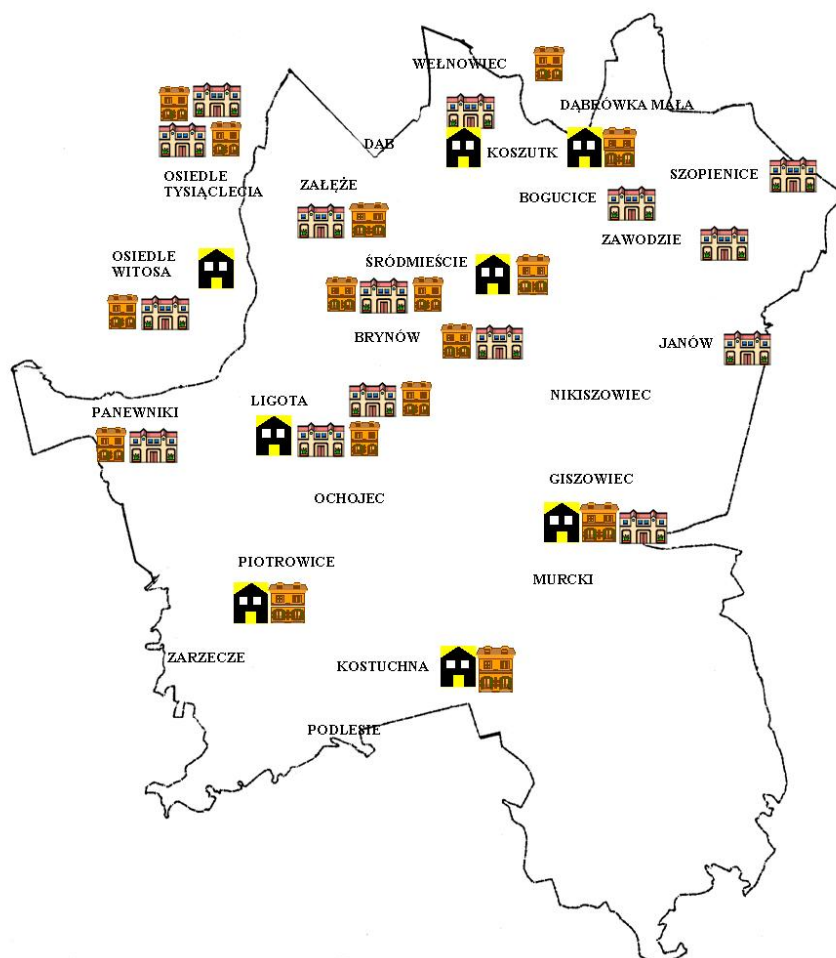
1) Miejskie Przedszkole nr 15 z Oddziałami Integracyjnymi 2) Miejskie Przedszkole nr 41 z Oddziałami Integracyjnymi 3) Miejskie Przedszkole nr 47 z Oddziałami Integracyjnymi 4) Miejskie Przedszkole nr 50 z Oddziałami Integracyjnymi 5) Miejskie Przedszkole nr 67 z Oddziałami Integracyjnymi 6) Miejskie Przedszkole nr 91 z Oddziałami Integracyjnymi 7) Szkoła Podstawowa nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi 8) Szkoła Podstawowa nr 21 z Oddziałami Integracyjnymi 9) Szkoła Podstawowa nr 47 z Oddziałami Integracyjnymi 10) Szkoła Podstawowa nr 51 z Oddziałami Integracyjnymi 11) Szkoła Podstawowa nr 58 z Oddziałami Integracyjnymi 12) Szkoła Podstawowa nr 67 z Oddziałami Integracyjnymi 13) Gimnazjum nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi 14) Gimnazjum nr 16 z Oddziałami Integracyjnymi 15) Gimnazjum nr 22 z Oddziałami Integracyjnymi 16) Gimnazjum nr 23 z Oddziałami Integracyjnymi 17) Gimnazjum Integracyjne nr 36	- ul. Związkowa 20 - ul. Koraszewskiego 6 - ul. Słoneczna 60 - ul. Mościckiego 2 - Al. Roździeńskiego 88 - ul. Adama 33 - ul. Nasypowa 1 - ul. Malczewskiego 21 - ul. Grzegorzka 4 - ul. Przyjazna 7a - ul. Krzywoustego 11 - ul. Zielona 5 - ul. Chrobrego 4 - ul. Wojciecha 9 - ul. Hetmańska 8 - ul. Medyków 27 - ul. Krzywoustego 11
--	--
 5. Poradnie psychologiczne – pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne:

1) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 1 2) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 2 3) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 3 4) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 5 5) Specjalistyczna Poradnia Rodzinna 6) Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna	- ul. Rataja 14 - ul. Świdnicka 35a - ul. Szopienicka 58 - ul. Okrzei 4 - ul. Okrzei 4 - ul. Sokolska 26.
---	--
 6. Powyższa sieć jest tworzona w ten sposób, aby zapewnić dzieciom niepełnosprawnym realizację kształcenia specjalnego w klasach specjalnych lub integracyjnych, w zależności od zaleceń zawartych w orzeczeniach poradni psychologiczno-pedagogicznych, jak najbliższej miejsca zamieszkania. Oddziały integracyjne są uruchamiane w szkołach podstawowych, w poszczególnych dzielnicach miasta Katowice oraz w celu zapewnienia ciągłości nauki uczniom klas VI integracyjnych również w gimnazjach. Oddziały integracyjne funkcjonują, również na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego, w IX Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Integracyjnymi im. Henryka Sienkiewicza, ul. Krzywoustego 9. Należy podkreślić, że klasy integracyjne funkcjonują na terenie miasta Katowice już od 1993 roku, a na modyfikację sieci szkół z tymi oddziałami mają wpływ potrzeby w tym zakresie oraz dotychczasowe doświadczenia.
 7. Zgodnie z obowiązującymi przepisami oświatowymi uczniowie niepełnosprawni, w razie potrzeby, mają zapewniony przewóz do szkół lub ośrodków umożliwiających realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Przewóz jest również zapewniany dla niepełnosprawnych dzieci pięcioletnich realizujących obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego.
 8. Mocne strony dotychczasowego systemu:
 - 1) zapewnienie dzieciom posiadającym różnorodne rodzaje niepełnosprawności możliwości odpowiedniego kształcenia na terenie miejsca zamieszkania (wyjątek dzieci niewidome i z silną wadą wzroku, które są dowożone do Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Dąbrowie Górniczej),

- 2) zapewnienie dzieciom kończącym klasy integracyjne szkoły podstawowej kontynuacji nauki w klasach integracyjnych gimnazjum (w przypadku zalecenia tej formy kształcenia przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną) oraz w klasach integracyjnych w IX Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Integracyjnymi,
 - 3) zapewnienie dzieciom i młodzieży u których zdiagnozowano autyzm lub zaburzenia ze spektrum autyzmu, zarówno w normie intelektualnej jak również upośledzonych umysłowo, kształcenia zgodnego z ich specyficznymi potrzebami,
 - 4) utworzenie procedury kierowania dzieci i młodzieży do przedszkoli i szkół z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi pozwalającej na współpracę poradni psychologiczno-pedagogicznych, dyrektorów przedszkoli i szkół oraz Wydziału Edukacji i Sportu w zakresie tworzenia optymalnych warunków kształcenia i wychowania uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
9. W ramach posiadanych kompetencji Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice realizuje:
- 1) nadzór nad działalnością przedszkoli i szkół specjalnych, przedszkoli i szkół, w których funkcjonują oddziały integracyjne lub oddziały specjalne (z uwzględnieniem m. in. zadań inwestycyjnych pozwalających na zniesienie barier architektonicznych w szkołach, które podjęły zadanie edukacji dzieci niepełnosprawnych ruchowo oraz zapewnieniem kontynuacji zadań naborowych do klas integracyjnych w kolejnych latach),
 - 2) koordynowanie organizacji wczesnego wspomagania rozwoju dzieci,
 - 3) koordynowanie kierowania dzieci niepełnosprawnych posiadających orzeczenie do kształcenia specjalnego do odpowiednich form kształcenia, w tym do ośrodków, dla których organem prowadzącym nie jest miasto Katowice,
 - 4) współorganizowanie przewozu do szkół lub ośrodków umożliwiających realizację obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
 - 5) współpracę z dyrektorami szkół w organizacji nauczania indywidualnego dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania oraz w organizacji indywidualnych zajęć rewalidacyjnych dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w szkole ogólnodostępnej.

Celem planowanym do osiągnięcia przez Wydział Edukacji i Sportu jest zapewnienie - w ramach organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej - wszelkich formy pomocy zgodnie z potrzebami uczniów objętych obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki.

**Przedszkola, szkoły podstawowe oraz gimnazja
z oddziałami integracyjnymi lub oddziałami specjalnymi**

LEGENDA

- Przedszkola z oddziałami integracyjnymi lub specjalnymi
- Szkoły podstawowe z oddziałami integracyjnymi lub specjalnymi
- Gimnazja z oddziałami integracyjnymi lub specjalnymi

Rozdział 4. Transport uczniów niepełnosprawnych do placówek oświatowych.

Zgodnie z art. 17 ust. 3a ustawy o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 poz 1943 z późn. zm.) obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 71 b, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym – także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21 roku życia. Obowiązkiem gminy jest także zapewnienie dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego tym dzieciom i młodzieży realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do 25 roku życia. Obowiązek zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka ciąży również na gminie w przypadku, gdy droga dziecka z domu do szkoły przekracza 3 km (w przypadku uczniów klas I - IV szkół podstawowych) lub 4 km (w przypadku uczniów klas V i VI szkół podstawowych oraz uczniów gimnazjów. Gmina może zorganizować również bezpłatny transport w przypadku, gdy droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka, nie przekracza wyżej określonych odległości.

Ponadto art. 14a ust. 4 ustawy o systemie oświaty określa, iż obowiązkiem gminy jest zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom pięcioletnim i sześciioletnim oraz dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym, bezpłatnego transportu i opieki, w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego lub ośrodka umożliwiającego dzieciom, o których mowa w art. 16 ust. 7, a także dzieciom z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, bezpłatnego transportu i opieki. Jeżeli droga dziecka pięcioletniego oraz sześcioletniego, odbywającego roczne przygotowanie przedszkolne, z domu do publicznego przedszkola, publicznej innej formy wychowania przedszkolnego, niepublicznego przedszkola, o którym mowa w art. 90 ust. 1b albo niepublicznej innej formy wychowania przedszkolnego, o której mowa w art. 90 ust. 1c, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka. Gmina może zorganizować dzieciom bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego również w przypadkach, w których nie ma takiego obowiązku.

Miasto Katowice zapewnia dowóz dzieci do następujących przedszkoli, szkół oraz jednostek oświatowo - wychowawczych w Katowicach: Miejskiego Przedszkola Nr 15 z Oddziałami Integracyjnymi, Miejskiego Przedszkola Nr 41 z Oddziałami Integracyjnymi, Miejskiego Przedszkola Nr 47 z Oddziałami Integracyjnymi, Miejskiego Przedszkola Nr 50 z Oddziałami Integracyjnymi, Miejskiego Przedszkola Nr 62, Miejskiego Przedszkola Nr 67 z Oddziałami Integracyjnymi, Miejskiego Przedszkola Nr 91 z Oddziałami Integracyjnymi, Miejskiego Przedszkola Nr 93, Szkoły Podstawowej Nr 9, Szkoły Podstawowej nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi, Szkoły Podstawowej Nr 21 z Oddziałami Integracyjnymi, Szkoły Podstawowej Nr 37, Szkoły Podstawowej Nr 45, Szkoły Podstawowej Nr 51 z Oddziałami Integracyjnymi, Szkoły Podstawowej Nr 66, Szkoły Podstawowej Nr 67 z Oddziałami Integracyjnymi, Gimnazjum Nr 16 z Oddziałami Integracyjnymi, Gimnazjum Nr 18 z Oddziałami Integracyjnymi, Gimnazjum Nr 22 z Oddziałami Integracyjnymi, Gimnazjum Nr 23 z Oddziałami Integracyjnymi, Zespołu Szkolno - Przedszkolnego dla Dzieci Nieśłyszących i Słabo Słyszących, Zespołu Szkół Specjalnych Nr 7, Zespołu Szkół Specjalnych Nr 8, Zespołu Szkół Specjalnych Nr 9, Zespołu Szkół Specjalnych Nr 10, Zespołu Szkół Specjalnych Nr 11, Zespołu Szkół Specjalnych Nr 12, Zespołu Szkół Zawodowych Specjalnych Nr 6, Zespołu Szkół Integracyjnych Nr 1, Zespołu Szkół Nr 1, Zespołu Szkolno - Przedszkolnego Nr 3, Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 3, Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczego, Niepublicznego Specjalnego Punktu

Przedszkolnego, Bajkowego Przedszkola, Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego "Kraina Marzeń", Specjalistycznego Niepublicznego Przedszkola Edukacyjno - Rehabilitacyjnego, Niepublicznego Przedszkola "Małe Kroczyki", a także do Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno - Wychowawczego w Chorzowie, Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego dla Dzieci Słabo Widzących i Niewidomych w Dąbrowie Górniczej, Zespołu Szkół Specjalnych w Mysłowicach, Zespołu Szkół Specjalnych w Siemianowicach Śląskich oraz Regionalnego Ośrodka Pomocy Niewidomym i Niedowidzącym w Ziemięcicach.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Centrum Usług Wspólnych, które odpowiedzialne jest za przeprowadzenie postępowań przetargowych na dowożenie dzieci, w roku szkolnym 2016/2017 w Mieście Katowice wyznaczono 80 tras, którymi poruszali się przewoźnicy, dowożąc ponad 500 dzieci do wyżej wymienionych przedszkoli, szkół oraz jednostek oświatowo-wychowawczych.

Rozdział 5. Rehabilitacja społeczna i lecznicza dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz dorosłych osób niepełnosprawnych.

1. Pomoc świadczoną w zakresie rehabilitacji społecznej dzieci, młodzieży i dorosłych osób niepełnosprawnych można zasadniczo podzielić na trzy kategorie:

- 1) Pomoc uzyskiwaną w wyspecjalizowanych placówkach, polegającą na:
 - a) objęciu osoby niepełnosprawnej indywidualnym programem rehabilitacji dostosowanym do potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności i możliwości osoby. Osoba niepełnosprawna korzysta regularnie z usług danej placówki, w formie dziennego pobytu przez określony czas (od kilku miesięcy do kilku lat),
 - b) udzielaniu pomocy ambulatoryjnej i środowiskowej,
 - c) wspieraniu edukacyjnym, terapeutycznym rodzin osób niepełnosprawnych, organizowaniu grup samopomocy.
- 2) Pomoc doraźną lub okazjonalną, świadczoną głównie przez organizacje pozarządowe polegającą na udzielaniu porad, wsparcia, pomocy w uzyskaniu dostępu do różnych form rehabilitacji, organizowaniu prelekcji, pogadanek, szkoleń, tworzeniu możliwości uczestnictwa w spotkaniach integracyjnych osób z określonym rodzajem niepełnosprawności, wymianie doświadczeń, organizowaniu wyjazdów integracyjnych, imprez sportowych, kulturalnych, rehabilitacyjnych, turystycznych, a także na organizowaniu samopomocy członkowskiej.
- 3) Wspieranie niepełnosprawnych w procesie rehabilitacji w formie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ich uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, dostosowane do indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych (przedstawiono w Projekcie nr 5 i 6).

Najszerza oferta skierowana jest do osób niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym. Rehabilitacja społeczna osób z taką niepełnosprawnością prowadzona jest w następujących placówkach:

- 1) Warsztat Terapii Zajęciowej PROMYK Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej im. św. St. Kostki, ul. Szopienicka 58a, Katowice (40 miejsc).

- 2) Warsztat Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia na Rzecz Niepełnosprawnych SPES, ul. Panewnicka 463, Katowice (30 miejsc).
- 3) Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, ul. Wojciecha 23, Katowice (30 miejsc).
- 4) Warsztat Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Wspomagania Twórczości i Rozwoju Osób Niepełnosprawnych UNIKAT, ul. Kotlarza 10b, Katowice (30 miejsc).

Warsztaty terapii zajęciowej to wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki, które w ramach prowadzonej terapii zajęciowej z osobami niepełnosprawnymi niezdolnymi do podjęcia pracy realizują rehabilitację społeczną i zawodową w celu poprawy sprawności psychofizycznej, zaktywizowania społecznego i zawodowego. Warsztaty terapii zajęciowej w Katowicach dysponują 165 miejscami.

- 5) Placówka dla osób z głębokim upośledzeniem umysłowym powyżej 25 roku życia, prowadzona przez Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, ul. Strzelców Bytomskich 21, Katowice (10 miejsc).
- 6) Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Upośledzonych Umysłowo, ul. Gliwicka 74, Katowice, prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Ich Samym „CONVIVERE”, ul. Gliwicka 74a, Katowice (25 miejsc).
- 7) Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Brata Alberta 4, Katowice, prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej (20 miejsc).

Środowiskowe Domy Samopomocy to ośrodki wsparcia przeznaczone do prowadzenia rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, której celem jest podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Pomoc ma na celu również wspieranie i psychoedukację członków rodzin osób niepełnosprawnych.

- 8) Klub Aktywizacji Dorosłych Śląskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym, ul. PCK 2, Katowice (20 miejsc).

Działalność Klubu ma na celu zaktywizowanie społeczne uczestników, pobudzenie rozwoju emocjonalnego, naukę zaradności życiowej oraz podtrzymywanie sprawności ruchowej uczestników klubu.

W ramach działalności Klubu osoby niepełnosprawne z upośledzeniem umysłowym mają możliwość uczestniczyć w zajęciach służących doskonaleniu samoobsługi, rozwijaniu zainteresowań, podtrzymywaniu sprawności ruchowej.

Stowarzyszenie prowadzi również kompleksową rehabilitację, terapię psychomotoryczną i logopedyczną dzieci z upośledzeniem umysłowym w Punkcie Terapeutycznym Stowarzyszenia Szansa.

- 9) Stowarzyszenie Śląskie Centrum Edukacji i Rehabilitacji ARTERIA, ul. Francuska 29, Katowice (20 miejsc).

Celem działalności Stowarzyszenia jest wyrównywanie szans osób z upośledzeniem umysłowym, umożliwienie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz wspieranie ich rodzin i integracja środowisk młodzieżowych w Polsce i Europie, a także promowanie regionu śląskiego. Prowadzenie działalności poprzez socjalizację, uspołecznienie, wzrost samooceny. Ponadto: otoczenie fachową opieką osób niepełnosprawnych z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, w szczególności nie posiadających wskazań do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej. Ponadto

organizacja świadczy usługi w formie poradnictwa specjalistycznego w zakresie dostępu do uprawnień, świadczeń i usług.

- 10) Ośrodek Rehabilitacyjno - Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych Śląskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym, Oddział „Odrodzenie”, ul. Radockiego 280, Katowice. Ośrodek realizuje usługi w postaci:

- a) poradnictwa psychologicznego,
- b) terapii zajęciowej,
- c) opieki i pielęgnacji,
- d) rehabilitacji leczniczej nie finansowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia,
- e) poradnictwa dla rodziców (opiekunów).

Ośrodek realizuje terapię środowiskową adresowaną do dzieci niepełnosprawnych, które z różnych przyczyn nie mogą lub nie chcą skorzystać z usług Ośrodka. Celem programu jest kompleksowa rehabilitacja domowa dzieci i młodzieży ze sprzężoną niepełnosprawnością fizyczną i umysłową oraz terapia zapewniająca możliwie pełny rozwój umysłowy, fizyczny i społeczny niepełnosprawnego dziecka. Na kompleksową rehabilitację składają się między innymi zabiegi fizyko- i kinezyterapeutyczne, wczesna interwencja (terapia metodą Bobatha), terapia i rehabilitacja manualna, terapia psychologiczna, logopedyczna. Dodatkowo Ośrodek oferuje konsultacje lekarskie z neurologiem, ortopedą, chirurgiem, traumatologiem. Ponadto organizacja prowadzi usługę asystenta rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym. Ośrodek dysponuje 30 miejscami w ramach pobytu dziennego.

- 11) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno - Oświatowy Dla Dzieci Niepełnosprawnych, Centrum Rozwoju Dziecka, Katowickiej Fundacji Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) ul. Ułańska 5a, Katowice.

Ośrodek obejmuje swą działalnością dzieci i młodzież niepełnosprawną do 24 roku życia. Dzieci i młodzież mogą korzystać z pobytu dziennego w Ośrodku lub pomocy ambulatoryjnej. Ośrodek realizuje również usługi w postaci:

- a) poradnictwa psychologicznego,
- b) terapii zajęciowej,
- c) opieki i pielęgnacji,
- d) rehabilitacji leczniczej nie finansowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia,
- e) poradnictwa dla rodziców (opiekunów).

Ośrodek dysponuje 30 miejscami w ramach pobytu dziennego.

- 12) Ośrodek Rehabilitacyjno –Edukacyjno -Wychowawczy im. dr Marii Trzciskiem - Fajfrowskiej, Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Katowicach Giszowcu, ul. Gościnną 8.

Ośrodek prowadzi poradnię rehabilitacyjną dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Ze stałej opieki rehabilitacyjno – edukacyjno - wychowawczej mogą skorzystać dzieci i młodzież w wieku do 25 roku życia. Ośrodek realizuje również usługi w postaci:

- a) poradnictwa psychologicznego,
- b) terapii zajęciowej,
- c) opieki i pielęgnacji,
- d) rehabilitacji leczniczej,
- e) poradnictwa dla rodziców (opiekunów).

Ośrodek dysponuje 65 miejscami w ramach pobytu dziennego.

2. Szczególną grupę osób niepełnosprawnych stanowią osoby z zaburzeniami psychicznymi, mogą one uczestniczyć w rehabilitacji społecznej w następujących placówkach na terenie Katowic:

- 1) Warsztat Terapii Zajęciowej Śląskiego Stowarzyszenia AD VITAM DIGNAM, ul. Oswobodzenia 92, Katowice (35 miejsc).
- 2) Środowiskowy Dom Samopomocy AD VITAM DIGNAM, ul. Oswobodzenia 92, Katowice (34 miejsca).
- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy, prowadzony przez Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i ich Rodzin „Przystań”, ul. Tysiąclecia 41, Katowice (34 miejsca).
- 4) Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, ul. Kilińskiego 19, Katowice.

Centrum świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób ze zdiagnozowanymi zaburzeniami psychicznymi oraz z zaburzeniami psychicznymi z współistniejącym problemem alkoholowym, które ze względu na stan zdrowia fizycznego lub psychicznego nie są w stanie skorzystać z usług środowiskowego domu samopomocy. Ta forma usług pozwala na odejście od instytucjonalnej pomocy osobom zaburzonym psychiczenie, umożliwia budowanie systemu wsparcia społecznego, lepsze poznanie sytuacji życiowej oraz skuteczne wspieranie osób i ich rodzin, poprzez naukę i rozwój umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, wspieranie procesu leczenia, rehabilitację i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu. Pomocą w formie usług specjalistycznych objęte są osoby dorosłe oraz dzieci i młodzież w szczególności dotknięte całościowymi zaburzeniami rozwojowymi (autyzm).

3. Najliczniejszą grupę wśród osób niepełnosprawnych stanowią osoby ze schorzeniami narządu ruchu. Do osób z tym rodzajem niepełnosprawności kierują swą ofertę następujące placówki:

- 1) Ośrodek Rehabilitacyjny „Wichrowe Wzgórze”, prowadzony przez Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane, Ich Opiekunów i Przyjaciół, ul. Wiejska 2, Siemianowice Śląskie.

W ramach działalności Ośrodka osoby niepełnosprawne, chore na stwardnienie rozsiane korzystają z kompleksowej rehabilitacji, co w znacznej mierze pozwala na wydłużenie okresu samodzielności chorych. Ośrodek podejmuje również działania zmierzające zarówno do zintegrowania osób ze społecznością lokalną, jak i również w ramach cotygodniowych spotkań umożliwia zintegrowanie środowiska osób chorych na stwardnienie rozsiane. Chorzy mają możliwość spotykać się raz w tygodniu w swoim gronie. W Ośrodku istnieje możliwość skorzystania z usług psychologa, udziału w grupie wsparcia oraz uzyskania pomocy w czynnościach życia dnia codziennego. Ośrodek dysponuje 25 miejscami w ramach pobytu dziennego dla mieszkańców Katowic.

- 2) Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych AKCENT, ul. Rataja 14, Katowice.

Ośrodek kieruje swoje usługi do młodzieży niepełnosprawnej ruchowo, w normie intelektualnej. Mają one na celu poprawę sprawności społecznej, nabycie

umiejętności pozwalających na zwiększenie aktywności i zaradności w życiu codziennym, socjalizację.

Ośrodek prowadzi również terapię pedagogiczną i psychologiczną, integrację społeczną w grupach rówieśniczych oraz integruje rówieśników w ramach prowadzonych zajęć rehabilitacyjnych. Ośrodek dysponuje 25 miejscami w ramach pobytu dziennego.

4. Kolejną grupą osób niepełnosprawnych wymagającą szczególnego wsparcia są osoby niepełnosprawne z tytułu zaburzeń głosu, mowy, chorób słuchu, a wśród nich osoby słabosłyszące i niesłyszące oraz głuchonieme. Udział orzeczeń wydanych w Miejskim Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z tego tytułu wynosi 2,6%. Pomimo, że udział osób z wyżej wymienionymi ograniczeniami, wśród ogółu osób niepełnosprawnych nie stanowi licznej grupy, jednak biorąc pod uwagę specyfikę tego rodzaju niepełnosprawności, należy wskazać na szczególne potrzeby tej grupy osób.

W Katowicach na rzecz osób niepełnosprawnych z tytułu schorzeń słuchu działają dwie placówki prowadzone przez Polski Związek Głuchych:

- 1) Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niesłyszących, ul. Pod Młynem 1b, Katowice.

Ośrodek prowadzi działalność ukierunkowaną na przystosowanie osób niesłyszących i innych osób z wadą słuchu do życia społecznego i zawodowego. Ośrodek służy także pomocą w załatwianiu spraw życia codziennego w postaci usług tłumaczy języka migowego.

- 2) Specjalistyczny Ośrodek Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu, ul. Warszawska 46a, Katowice.

Ośrodek prowadzi rehabilitację dzieci i młodzieży z terenu Katowic z wadami słuchu, dysponuje 20 miejscami w ramach pobytu dziennego.

5. Na rzecz osób niepełnosprawnych działają również w mieście organizacje pozarządowe, których działalność nie jest związana z prowadzeniem konkretnej placówki. Należą do nich m. in.:

- 1) Koło Miejskie Polskiego Związku Niewidomych, Okręg Śląski w Katowicach, ul. Kossutha 11.

Koło oferuje swoim członkom pomoc w załatwianiu spraw życiowych, świadczy poradnictwo w zakresie dostępu do uprawnień, świadczeń i usług, korzystaniu z różnych form rehabilitacji społecznej, integruje środowisko osób niewidomych i słabowidzących, prowadzi szkolenia indywidualne i grupowe z zakresu nauki posługiwania się pismem Braille'a, usprawniania widzenia, samodzielnego i bezpiecznego poruszania się oraz wykonywania czynności życia codziennego, bezwzrokowej obsługi komputera, telemarketingu i aktywnego poszukiwania pracy.

- 2) Klub Śląskich Amazonek w Katowicach ul. Ligocka 103.

Celem działalności Klubu jest poprawa jakości życia kobiet po leczeniu onkologicznym, poprawa sprawności psychofizycznej i pomoc w powrocie do życia rodzinnego i zawodowego, w ramach prowadzonych wykładów, ćwiczeń i pogadanek oraz zabiegów.

- 3) Śląskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie, ul. Wilczewskiego 5, Katowice.

Celem organizacji jest aktywizacja społeczności lokalnej na rzecz ludzi w podeszłym wieku z chorobą Alzheimera poprzez naukę właściwego zaspokajania potrzeb człowieka starszego w środowisku.

- 4) Stowarzyszenie FAON, ul. Kossutha 11, Katowice.

Stowarzyszenie prowadzi usługi osobistego asystenta osoby niepełnosprawnej, które pomagają osobom niepełnosprawnym w czynnościach dnia codziennego, takich jak: wyjście na spacer, do teatru, załatwienie spraw urzędowych.

- 5) Stowarzyszenie Hipoterapia, Hipika i Środowisko, ul. Strumienna 8, Katowice.

Organizacja prowadzi zajęcia hipoterapii dla dzieci niewidomych i autystycznych.

- 6) Regionalne Stowarzyszenie na rzecz Osób Autystycznych i Ich Rodzin, ul. Sowińskiego 45/46, Katowice.

Organizacja prowadzi zajęcia dla dzieci autystycznych.

- 7) Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Osób Starszych „Dobra Opieka”, ul. Fredry 5, Katowice.

Organizacja prowadzi Ośrodek Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych „Dobra Opieka”, ul. Głuszców 9 Katowice.

- 8) Stowarzyszenie Aktywnych Niepełnosprawnych i Seniorów SANIS, ul. Józefowska 98/50 Katowice.

Organizacja prowadzi zajęcia usprawniające manualnie osoby starsze, wykłady o uprawnieniach osób niepełnosprawnych, wycieczki integracyjne.

- 9) Fundacja Dr Clown, ul. Goszczyńskiego 9/2 Warszawa.

Organizacja prowadzi na terenie katowickich szpitali zajęcia terapii śmiechem dla dzieci niepełnosprawnych i chorych.

- 10) „Nasze Śląskie” Stowarzyszenie Społeczno - Kulturalne, ul. Kuźnicka 39b Katowice.

Organizacja propaguje nowatorskie metody terapii osób niepełnosprawnych, takich jak: hortiterapia.

Rozdział 6. Wspieranie osób niepełnosprawnych w procesie rehabilitacji w formie dofinansowania ze środków PFRON do różnych świadczeń.

1. Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt. 7) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zadań powiatu między innymi należy dofinansowanie:

- 1) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- 2) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- 3) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- 4) likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- 5) usługi tłumacza migowego lub tłumacza przewodnika.

Zadania te realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Co roku o dofinansowanie zgłaszają się osoby niepełnosprawne, które korzystają po raz pierwszy ze środków PFRON w ramach zadań realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Liczba ta świadczy o tym, że informacje o tych formach pomocy docierają do wciąż nowych środowisk.

2. Oprócz pomocy w ramach zadań realizowanych przez MOPS, osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się o dofinansowanie ze środków PFRON w ramach dostępnych programów celowych uchwalanych przez Radę Nadzorczą Funduszu, a realizowanych przez Oddziały Funduszu.

Rozdział 7. Dostosowanie mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych.

1. Wydział Budynków i Dróg Urzędu Miasta Katowice stwarza osobom niepełnosprawnym, z poważnymi dysfunkcjami narządu ruchu, możliwości zamiany zajmowanych mieszkań na mieszkania pozbawione barier lub na mieszkania o mniejszym stopniu niedogodności w ramach zamiany z miastem - wg zgłaszanych potrzeb, natomiast Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice w budynkach mieszkaniowo-komunalnych dostosowuje warunki architektoniczne i techniczne w budynkach (parter) dla osób niepełnosprawnych. Ponadto Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach oraz Katowickie Towarzystwo Budownictwa Społecznego spółka z o.o. w ramach zawieranych Porozumień z Miastem przystosowuje lokale mieszkalne dla osób niepełnosprawnych - wg zgłaszanych potrzeb.

Dodatkowo przyznawane jest dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych i technicznych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Udzielanie w ramach pracy socjalnej, pomocy formalno - prawnej, organizacyjnej dotyczącej sporządzenia projektu dostosowania mieszkania, kosztorysu niezbędnych prac, pomocy w znalezieniu wykonawcy, a także w pozyskaniu środków finansowych na pokrycie części kosztów ponoszonych przez osobę niepełnosprawną, jeżeli jej sytuacja materialna tego wymaga. Realizacja następuje poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach we współpracy z administratorami lokali.

Rozdział 8. Dostosowanie komunikacji i transportu zbiorowego do potrzeb osób niepełnosprawnych.

1. Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta, Wydział Transportu Urzędu Miasta, Miejski Zarząd Ulic i Mostów, Komunikacyjny Związek Komunalny GOP oraz PKM Katowice Sp. z o.o. realizują następujące działania na rzecz osób niepełnosprawnych:

- 1) Organizacja i zarządzanie ruchem na drogach publicznych.

Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta w ramach realizacji zadań związanych z organizacją i zarządzaniem ruchem, uwzględnia w opracowywanych we własnym zakresie projektach organizacji ruchu oraz egzekwuje stosowanie przez projektantów, w zatwierdzanych projektach organizacji ruchu, następujące rozwiązania dla obsługi osób niepełnosprawnych:

- a) uwzględnianie na przejściach dla pieszych z sygnalizacją świetlną dodatkowych sygnałów dźwiękowych,
- b) dostosowywanie długości sygnałów w programach sygnalizacji świetlnej do prędkości poruszania się osób niepełnosprawnych,
- c) umiejscawianie znaków drogowych, urządzeń sterowania ruchem oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu, w sposób nie powodujący ograniczeń skrajni ciągów pieszych,
- d) wyznaczanie wysepek dzielących jezdnie na przejściach dla pieszych, dostosowanych parametrami do poruszania się wózków inwalidzkich,

- e) stosowanie urządzeń dla segregacji ruchu pieszych i pojazdów: bariery, osłony, pasy zieleni, zróżnicowane ukształtowanie nawierzchni.

2) Projekty budowlane obiektów komunikacyjnych.

W ramach opiniowania projektów budowlanych zamierzeń komunikacyjnych wymaga się wdrażania następujących rozwiązań, ułatwiających poruszanie się osobom niepełnosprawnym:

- a) ograniczanie rozwiązań zmuszających pieszych uczestników ruchu do pokonywania różnic poziomów,
- b) stosowanie pochylni lub wind dla osób niepełnosprawnych,
- c) sygnalizowanie na chodnikach każdej zmiany warunków ruchu np. przed zejściem na jezdnię, poprzez obniżony krawężnik, powierzchnią w kontrastowym kolorze i fakturze łatwo wyczuwalnej butem lub laską osoby posługującej się nią,
- d) eksponowanie miejsc kolizyjnych na drogach np. przejść przez jezdnię, poprzez stosowanie zróżnicowanego sposobu oświetlenia,
- e) dobór odpowiedniej wysokości peronów na przystankach komunikacji publicznej.

3) Wyznaczanie bezpłatnych stanowisk postojowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych oraz ustalenie zerowej stawki opłat dla osób niepełnosprawnych posiadających kartę parkingową korzystających z płatnych miejsc parkingowych.

Zasady korzystania z bezpłatnych stanowisk postojowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych oraz ustalenie zerowej stawki opłat dla osób niepełnosprawnych posiadających kartę parkingową korzystających z płatnych miejsc parkingowych reguluje uchwała nr XXX/589/16 Rady Miasta Katowice z dnia 14.09.2016r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania dla pojazdów samochodowych na drogach publicznych na obszarze miasta Katowice.

Zadanie to realizuje Miejski Zarząd Ulic i Mostów.

4) Komunikacja zbiorowa dofinansowywana z budżetu Miasta Katowice w zakresie:

- a) obsługi linii komunikacji miejskiej przez autobusy i tramwaje niskopodłogowe,
- b) prowadzenia i udzielania informacji o kursach pojazdów niskopodłogowych w rozkładzie jazdy KZK GOP (dodatkowe oznaczenia do informacji przystankowej, aplikacje w informacji internetowej oraz informacja telefoniczna).

Planowanie dofinansowania do funkcjonowania komunikacji miejskiej na terenie Katowic i nadzór nad jej wykonaniem realizuje Wydział Rozwoju Miasta. Organizatorem publicznego transportu zbiorowego jest Komunikacyjny Związek Komunalny GOP.

W ramach organizowanej przez KZK GOP komunikacji zbiorowej realizowane są przez operatorów publicznego transportu zbiorowego kursy pojazdami przystosowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych. Kursy te oznaczone są w rozkładach jazdy KZK GOP. Przewozy na powyższych liniach realizowane są niskopodłogowymi autobusami. Pojazdy wyposażone są w system "przyklęku" oraz rozkładaną pochylnię, pozwalającą na wygodne wsiadanie i wysiadanie osobom niepełnosprawnym. Natomiast na zmodernizowanych liniach tramwajowych przewozy odbywają się wagonami typu 116Nd, (nazwa handlowa "Citadis 100

Katowice", medialnie przyjęta nazwa "Karlik"), z niską podłogą, bez stopni przy drzwiach wejściowych, wyposażonymi w deskę oporową, z zamontowanymi stanowiskami do mocowania wózków inwalidzkich.

Integralną częścią programu odbudowy taboru są działania służące poprawie warunków korzystania z autobusów transportu zbiorowego przez osoby niepełnosprawne. Dotyczy to nie tylko osób niepełnosprawnych ruchowo, ale także głuchych, niewidomych i niedowidzących. Kupowane przez PKM autobusy są niskopodłogowe, wyposażone w urządzenia tzw. „przyklęku” oraz platformy umożliwiające wjazd do autobusu osobom niepełnosprawnym na wózkach inwalidzkich. Równolegle autobusy wyposażone są w tablice świetlne, które są lepiej widoczne dla pasażerów stojących na przystanku oraz na bieżąco informują jadących pasażerów o przebiegu danej linii.

Informacja telefoniczna o rozkładzie jazdy przez bezpłatną infolinię KZK GOP to: 800-16-30-30.

5) Zarządzanie drogami publicznymi.

Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Katowicach przy prowadzonych remontach kapitałnych uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych, przystosowując ciągi piesze dla wygody i bezpieczeństwa tych osób. Również na ulicach miasta w ramach prowadzonych robót utrzymania bieżącego likwidowane są bariery architektoniczne poprzez np. likwidację wysokich krawężników na przejściach dla pieszych, wbudowywanie sygnałów akustycznych na istniejących skrzyżowaniach z sygnalizacją świetlną, stosowanie kształtek integracyjnych na dojeźdźcach do przejść przez jezdnię oraz wykonanie barier ochronnych w miejscach szczególnie niebezpiecznych.

W ramach remontów przebudowywane są przejścia dla pieszych na integracyjne, montowane sygnalizatory akustyczne na nowoprojektowanych oraz funkcjonujących już w terenie sygnalizacjach świetlnych.

2. Wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób z niepełnosprawnością mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

1) Karta parkingowa jest dokumentem o standardzie międzynarodowym, który obowiązuje nie tylko na terenie Polski, ale także w krajach Unii Europejskiej. Jednak w poszczególnych krajach członkowskich obowiązują odrębne przepisy wynikające z prawa drogowego dla danego kraju, a co się z tym wiąże, odrębne ulgi i uprawnienia dla osób z niepełnosprawnością.

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 20.06.1997r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2012r., poz. 1137 z późn. zm.) osoba niepełnosprawna mająca znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, kierująca pojazdem samochodowym oznaczonym kartą parkingową może nie stosować się do niektórych znaków drogowych. Przepis ten dotyczy również:

- a) kierującego pojazdem przewożącego osobę o znacznie ograniczonej możliwości samodzielnego poruszania się,
- b) pracowników placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób z niepełnosprawnością mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, pozostających pod opieką tych placówek.

Wszystkie przepisy dotyczące karty parkingowej stosuje się także do osób, które posługują się kartą parkingową wydaną poza granicami Polski.

- 2) Kartę parkingową należy umieścić za przednią szybą pojazdu samochodowego, w miejscu widocznym, eksponując jej zabezpieczenia, tak, by możliwe było odczytanie jej numeru i daty ważności.

Karta parkingowa potwierdza uprawnienia: do korzystania z miejsc parkingowych wyznaczonych dla osób z niepełnosprawnością (tzw. kopert) oraz do niestosowania się do następujących znaków drogowych:

- a) B-1 zakaz ruchu w obu kierunkach,
- b) B-3 zakaz wjazdu pojazdów silnikowych z wyjątkiem motocykli jednośladowych,
- c) B-3a zakaz wjazdu autobusów,
- d) B-4 zakaz wjazdu motocykli,
- e) B-10 zakaz wjazdu motorowerów,
- f) B-35 zakaz postoju,
- g) B-37 zakaz postoju w dni nieparzyste,
- h) B-38 zakaz postoju w dni parzyste,
- i) B-39 strefa ograniczonego postoju.

- 3) Po zmianie przepisów, od 1 lipca 2014 roku, kartę parkingową może otrzymać (wyłącznie na podstawie orzeczenia wydanego przez Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności):

- a) osoba ze znacznym stopniem niepełnosprawności i znacznie ograniczonymi możliwościami samodzielnego poruszania się,
- b) osoba z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, znacznie ograniczonymi możliwościami samodzielnego poruszania się i kodami w orzeczeniu 04-O (choroby narządu wzroku) lub 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroba neurologiczna),
- c) osoba do 16 roku życia ze znacznie ograniczonymi możliwościami samodzielnego poruszania się.

W orzeczeniu o niepełnosprawności w punkcie 9 musi być zaznaczona przesłanka o wskazaniu do wydania karty parkingowej.

- 4) Od 1 lipca 2014 roku w Katowicach karty parkingowe dla osób niepełnosprawnych oraz placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób z niepełnosprawnością mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się wydaje Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Liczba wydanych kart parkingowych w okresie 1.07.2014 – 31.10.2016 dla osób niepełnosprawnych to 4627, natomiast dla placówek 40.

3. Transport specjalny dla osób niepełnosprawnych.

Miasto Katowice wychodząc naprzeciw potrzebom osób niepełnosprawnych realizuje usługi transportowe dla osób niepełnosprawnych dofinansowane ze środków miasta.

Transport adresowany jest dla osób niepełnosprawnych ruchowo z orzeczoną znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz osób niewidomych i niedowidzących z orzeczoną znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z symbolem 04-O.

Dodatkowo oprócz komunikacji zbiorowej, osoby niepełnosprawne mogą korzystać również z transportu specjalnego, organizowanego przez większość placówek, ośrodków specjalistycznych prowadzących działalność na rzecz osób niepełnosprawnych,

w zakresie dowozu na zajęcia do placówek oraz z powrotem do domu. Mikrobusy do przewozu osób niepełnosprawnych posiadają Domy Pomocy Społecznej „ZACISZE” i „PRZYSTAŃ”, Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno - Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka, Ośrodek Rehabilitacyjno –Wychowawczy im. Marii Trzcńskiej – Fajfrowskiej, Ośrodek Rehabilitacyjno –Rewalidacyjny Śląskiego Stowarzyszenia Edukacji, Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych AKCENT i Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych SPES.

Rozdział 9. Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, w komunikowaniu się w obiektach użyteczności publicznej.

1. Sukcesywnie następuje likwidacja barier architektonicznych w budynkach Urzędu Miasta Katowice, w których sprawy załatwiają mieszkańcy Katowic. Ponadto stopniowo następuje likwidowanie barier architektonicznych w budynkach zajmowanych przez jednostki organizacyjne miasta, świadczące usługi na rzecz ludności: w zakładach opieki zdrowotnej, placówkach edukacyjnych, jednostkach pomocy społecznej, miejskich instytucjach kultury, obiektach sportowych, administracjach budynków mieszkalnych.
2. W Biurze Obsługi Mieszkańców działa system tłumaczenia języka migowego on-line „toktutok”. Dzięki temu możliwe jest tłumaczenie konsekutywne lub symultaniczne języka migowego on-line na bazie wideokonferencji w rzeczywistym czasie trwania rozmowy, wykonywane przez tłumacza w formie tłumaczenia rozmowy trójstronnej, w czasie której tłumacz dokonuje tłumaczenia pomiędzy osobą używającą polskiego języka migowego lub systemu językowo migowego, a osobą używającą języka polskiego fonicznego. Każda osoba, która posługuje się językiem migowym może skorzystać z tego systemu w celu skutecznego porozumiewania się podczas załatwiania spraw urzędowych.

Rozdział 10. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym i artystycznym.

Miejskie instytucje kultury organizują i finansują różnego rodzaju imprezy dla osób niepełnosprawnych.

Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice dofinansowuje festyny, festiwale, organizowane przez organizacje pozarządowe na rzecz osób niepełnosprawnych.

Znaczna część obiektów zajmowanych przez miejskie instytucje kultury jest całkowicie lub częściowo przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Rozdział 11. Zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym.

1. Na terenie Katowic funkcjonują: 3 domy pomocy społecznej, 1 Rodzinny Dom Pomocy, 9 dziennych domów pomocy społecznej, 3 mieszkania chronione: dla osób starszych, dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych oraz dla osób z upośledzeniem umysłowym (które są jednostkami organizacyjnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach), 5 klubów seniora, 2 zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, 3 zakłady opiekuńczo-lecznicze, 1 zakład opieki zdrowotnej.
2. Praca socjalna.
W związku z prowadzoną pracą socjalną mającą na celu aktywizację środowiska na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, zawierane są umowy z wolontariuszami oraz umowy i porozumienia na świadczenie pomocy usługowej przez członków rodziny a także realizowane są usługi w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej.
3. Wolontariat.

Wolontariat jest nieodpłatną formą pomocy opartą na dobrowolnym działaniu, umożliwiającą udzielenie pomocy i wsparcia osobom starszym, samotnym, niepełnosprawnym. Usługi wolontariatu realizowane są bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia. Program wolontariatu realizowany jest od 1998 r. Celem programu są: budowanie i utrzymywanie więzi społecznych i kontaktów międzyludzkich oraz aktywizacja środowiska lokalnego, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych, co umożliwia im szerszy udział w życiu swojej społeczności.

4. Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Usługi realizowane są na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przez organizacje pozarządowe (stowarzyszenia) i inne podmioty, z którymi zostały zawarte stosowne umowy.

5. Dienne domy pomocy społecznej.

Dienne domy pomocy społecznej są lokalnymi ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Zapewniają pensjonariuszom zaspokojenie potrzeb bytowych, podstawowe świadczenia opiekuńcze, terapię zajęciową, pomoc psychologiczną, umożliwiają realizację potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych, towarzyskich.

Prowadzone są na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w oparciu o umowy zawarte z agencją opiekuńczą, stowarzyszeniem lub Caritasem.

Lp	Nazwa i adres Dziennego Domu Pomocy Społecznej	Prowadzony przez	Liczba miejsc Pobyt/ Posiłki na wynos
1	DDPS 1 ul. Czecha 2	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa sp. z o.o.	50/20
2	DDPS 2 ul. Głogowska 23	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	50/30
3	DDPS 3 ul. Tysiąclecia 45	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	37/21
4	DDPS 4 ul. Wiślana 9	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa sp. z o.o.	45/30

5	DDPS 5 ul. Świdnicka 35	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	45/30
6	DDPS 6 ul. Oblatów 24	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	98/65
7	DDPS 7 ul. Gliwicka 74	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	41/26
8	DDPS ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	36/20
9	DDPS - Dąb ul. Dębowa 23	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	25/20

6. Kluby seniora:

Zadaniem klubów seniora jest integracja i aktywizacja środowiska lokalnego oraz przeciwdziałanie poczuciu alienacji, poprzez organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych, zaspokajanie potrzeb kulturalno – społecznych i rekreacyjnych.

Lp	Adres Klubu Seniora	Prowadzony przez
1	ul. Witosa 17	Polski Komitet Pomocy Społecznej
2	ul. Grażyńskiego 5	Polski Komitet Pomocy Społecznej
3	ul. Hetmańska 1	Polski Komitet Pomocy Społecznej
4	ul. Panewnicka 75	Polski Komitet Pomocy Społecznej
5	Al. Korfantego 84a	Polski Komitet Pomocy Społecznej

7. Mieszkania chronione dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Na terenie Katowic działają 3 mieszkania chronione, które są jednostkami organizacyjnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

- 1) Mieszkanie Chronione dla osób starszych mieści się w Katowicach przy ul. Łętowskiego 6a. Przeznaczone jest dla 8 osób.

- 2) Mieszkanie Chronione dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych mieści się w Katowicach przy ul. Łętowskiego 6a. Przeznaczone jest dla 6 osób.
 - 3) Mieszkanie Chronione dla osób z upośledzeniem umysłowym mieści się w Katowicach przy ul. Gliwickiej 74. Przeznaczone jest dla 7 osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim i umiarkowanym.
8. Domy pomocy społecznej.
- Dom pomocy społecznej przeznaczony jest dla osób, u których pomoc rodziny i/lub gminy w formie usług jest niewystarczająca i które ze względu na stan zdrowia wymagają całodobowej opieki. Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby.
- 1) Dom Pomocy Społecznej „Przystań”, Katowice ul. ks. Bpa Adamskiego 22. Przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych. Posiada 88 miejsc.
 - 2) Dom Pomocy Społecznej, Katowice ul. Traktorzystów 42. Przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku. Posiada 98 miejsc.
 - 3) Dom Pomocy Społecznej „SENIOR RESIDENCE” Katowice ul. Pijarska 4. Przeznaczony jest dla osób starszych i chorych na demencję. Posiada 97 miejsc, w tym 65 dla mieszkańców Katowic.
9. Rodzinny Dom Pomocy.
- Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 31 maja 2012 roku w sprawie rodzinnych domów pomocy, są to domy świadczące całodobowe usługi przeznaczone dla osób, które z powodu wieku wymagają pomocy innych osób. Od sierpnia 2008 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach zawarł umowę na prowadzenie Rodzinnego Domu Pomocy poszerzając ofertę pomocową dla osób starszych. Dom ten przeznaczony jest dla 8 osób.
- W ramach swojej działalności rodzinny dom zapewnia usługi bytowe: miejsce pobytu, wyżywienie i utrzymanie w czystości oraz usługi opiekuńcze m.in. zapewniające udzielenie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnację, opiekę higieniczną, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, niezbędną pomoc w załatwieniu spraw osobistych, a także kontakt z otoczeniem, organizację czasu wolnego, jak również pomoc w zakupie odzieży i obuwia i niezbędnych artykułów osobistego użytku.
10. Zakłady opiekuńcze i pielęgnacyjne.
- Zakład opiekuńczo – leczniczy jest zakładem stacjonarnym udzielającym całodobowych świadczeń zdrowotnych, obejmujących swoim zakresem pielęgnację i rehabilitację osób nie wymagających hospitalizacji, które jednak ze względu na stopień niepełnosprawności i brak możliwości samodzielnego funkcjonowania, wymagają umieszczenia w placówce całodobowej.
- Zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy jest zakładem stacjonarnym o charakterze okresowym, udzielającym całodobowych świadczeń zdrowotnych, które obejmują swoim zakresem pielęgnację, opiekę i rehabilitację osób nie wymagających hospitalizacji, oraz zapewnia im kontynuację leczenia i rekonwalescencję w celu powrotu do środowiska zamieszkania.
- 1) Zakład Opiekuńczo – Leczniczy prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Św. Jadwigi Katowice ul. Gliwicka 78.

Przeznaczony dla kobiet przewlekle chorych, pobyt o charakterze stałym, dofinansowany przez NFZ.

- 2) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Epione” Spółka Jawna Zakład Opieki Długoterminowej, Katowice-Szopienice ul. Szopienickiej 10, w ramach którego działa Zakład Opiekuńczo – Leczniczy dla osób przewlekle chorych (pobyt na czas określony lub pobyt bezterminowy) oraz Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy (pobyt na czas określony).
- 3) Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy Szpitala Miejskiego Murcki, Katowice ul. Sokołowskiego 2.
Pobyt o charakterze czasowym, pobyt na 3 miesiące z możliwością przedłużenia o kolejne 3 miesiące.
- 4) Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy „Karolinka”, Katowice ul. Barlickiego 5.
Pobyt o charakterze stałym, przeznaczony dla osób starych dofinansowywany przez NFZ.
- 5) Zakład Opiekuńczo – Leczniczy Caritas, Katowice, ul. Czempieła 1.
Pobyt o charakterze okresowym, przeznaczony dla osób starych, dofinansowany przez NFZ.

Rozdział 12. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w sporcie i turystyce.

1. Osoby niepełnosprawne uczestniczą w masowych imprezach sportowych współorganizowanych przez Miasto Katowice.

Różne imprezy sportowe, turystyczne, rekreacyjne w rodzaju pikników, wycieczek, zawodów sportowych organizowane są także przez stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. Obiekty sportowe przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym:

- 1) Hala Widowiskowo-Sportowa "Spodek" - Al. Korfanteo 35,
- 2) Lodowisko "Jantor" - ul. Nałkowskiej 11,
- 3) Ośrodek Sportowy "Szopienice" – ul. 11 listopada 16,
- 4) Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy "Rolna"- ul. Nasypowa 65,
- 5) Ośrodek Sportowy "Słowian"- ul. 1 Maja 99,
- 6) Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy "Zadole" - ul. Wczasowa 8,
- 7) Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy "Bugła"- ul. Żeliwna 26d,
- 8) Hala Sportowa "Józefowska" - ul. Józefowska 40,
- 9) Kemping nr 215 - ul. Murckowska 6,
- 10) Boisko piłkarskie "Rapid" - ul. Grażyńskiego 51,
- 11) Boisko piłkarskie przy ul. Boya-Żeleńskiego 96c,
- 12) Ośrodek Sportowy "Podlesianka" - ul. Sołtysia 25,
- 13) Ośrodek Sportowy "Hetman"- ul. Siwka 2,
- 14) Stadion Miejski przy ul. Bukowej 1,
- 15) Ośrodek Sportowy "Kolejarz" - ul. Alfreda 1,
- 16) Wielofunkcyjne Boisko Sportowe przy Al. Księżnej Jadwigi Śląskiej (Os. 1000 -lecia),
- 17) Wielofunkcyjne Boisko Sportowe przy ul. Grabskiego,
- 18) Wielofunkcyjne Boisko Sportowe przy ul. Kijowskiej.

Dodatkowo w zarządzie MDK Załęże przy ul. Gliwickiej 214 znajduje się boisko Orlik 2012.

3. W każdym roku istnieje możliwość współfinansowania organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Rozdział 13. Programy Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych finansowane ze środków zewnętrznych.

Urząd Miasta podejmuje działania zmierzające do poszerzenia oferty Miasta dla osób niepełnosprawnych umożliwiającej im reintegrację społeczno - zawodową.

Jednym z aspektów tych działań jest pozyskiwanie środków finansowych, w tym m.in. z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektów skierowanych do wskazanej grupy beneficjentów. Dzięki pozyskanym środkom Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje m.in. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”, który działa nieprzerwanie od 2010 roku, początkowo w ramach projektu „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, a obecnie jest kontynuowany w ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”. Jest to program adresowany do niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, ich otoczenia oraz pozostałych osób zainteresowanych tematyką niepełnosprawności. Celami Programu są: poprawa jakości życia i integracja społeczna osób niepełnosprawnych zamieszkujących Katowice, a także zwrócenie uwagi ogółu mieszkańców Katowic na problemy, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizując działania projektowe kieruje je do osób niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami m. in. realizowano projekt skierowany do osób z zaburzeniami psychicznymi pt: „Równe szanse – program reintegracji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z zaburzeniami psychicznymi”.

Biorąc pod uwagę nowe możliwości jakie daje Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 m. in. na przygotowanie projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, planuje się realizację wiązki projektowej „Katowice - Miasto Otwarte”, w ramach której przewidziano realizację projektów ukierunkowanych na organizowanie społeczności osób niepełnosprawnych oraz rozwój usług społecznych. Realizacja wskazanych projektów będzie możliwa m.in. dzięki środkom pozyskanym w ramach projektu inwestycyjnego pozwalającego na dostosowanie pomieszczeń w budynku należącym do gminy Katowice przy ulicy Francuskiej 43.

Powiatowy Urząd Pracy realizuje „Program rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi” w ramach „Strategii Miasta Katowice wynikającej z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015”. Głównym celem programu jest przygotowanie osób z zaburzeniami psychicznymi do podejmowania aktywności zawodowej. W ramach w/w programu urząd wykonuje zadania z zakresu: zwiększenia dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacji poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi; prowadzi kampanię szkoleniowo-informacyjną adresowaną do pracodawców promującą zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.

Wymienione zadania prowadzone są poprzez zastosowanie usług i instrumentów rynku pracy wspierających osoby z zaburzeniami psychicznymi w zakresie wejścia lub powrotu na rynek pracy. Wśród stosowanych usług i instrumentów rynku pracy należy wymienić w szczególności takie jak m. in. : poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, organizację staży u pracodawców, a także prowadzenie wśród pracodawców otwartego i chronionego rynku pracy z terenu miasta Katowice akcji promocyjnej zachęcającej do zatrudniania tej grupy osób. W tym celu urząd co najmniej raz w roku organizuje z pracodawcami z lokalnego

rynku spotkania informacyjno - szkoleniowych na temat możliwych form aktywizacji zawodowej osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.

Ponadto istnieje możliwość skorzystania z dofinansowań jakie oferuje Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”. Można uzyskać dopłatę m. in. do likwidacji barier transportowych, jak również starać się o wsparcie na finansowanie zadań ustawowych powiatu dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

DZIAŁ 3. PROJEKTY DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W LATACH 2017 – 2021.

PROJEKT 1. PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE, W TYM INTERWENCJA KRYZYSOWA.

1. **Założenie:** osoby niepełnosprawne i ich rodziny powinny mieć zapewniony dostęp do pełnej informacji o obowiązujących rozwiązaniach prawnych i wynikających z nich uprawnieniach, istniejących możliwościach zaspakajania różnorodnych potrzeb, funkcjonujących systemach wsparcia i możliwościach uzyskania różnych form pomocy ze strony instytucji jak i organizacji pozarządowych. Osoby niepełnosprawne i ich rodziny powinny mieć również możliwość skorzystania z profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych pojawiających się w związku z niepełnosprawnością.
2. **Cel:** ułatwienie funkcjonowania osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom poprzez udostępnienie informacji o przysługujących im prawach i uprawnieniach oraz informacji dotyczących istotnych spraw związanych z funkcjonowaniem społecznym w mieście Katowice. Ograniczenie skutków sytuacji kryzysowych wynikających z niepełnosprawności.
3. **Stan planowany do osiągnięcia.**
Zwiększenie dostępności do informacji z zakresu poradnictwa specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych oraz do informacji o instytucjach pomocowych w mieście, obiektach pozbawionych barier architektonicznych.
4. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**

- 1) Realizacja sieci specjalistycznego poradnictwa i wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych i organizacjami pozarządowymi, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

- 2) Okresowe powtarzanie akcji informacyjnych poprzez rozwieszenie plakatów, udostępnianie ulotek informacyjnych na temat działalności instytucji i organizacji prowadzących poradnictwo i interwencję kryzysową w miejscach stosunkowo często odwiedzanych przez osoby niepełnosprawne (Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe).

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

- 3) Kontynuacja realizacji informatora dla osób niepełnosprawnych w formie elektronicznej wraz z udostępnieniem danych z zakresu opisu obiektów użyteczności publicznej oraz restauracji, obiektów handlowych, sakralnych pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych, opisu przykładowych tras wycieczkowych dostępnych dla osób niepełnosprawnych oraz poradnictwa specjalistycznego „Katowice bez barier”.

Realizatorzy: Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

- 4) Realizacja projektu społecznego „Miejska Dżungla” mającego na celu przybliżenie problemów osób niepełnosprawnych, łamanie barier mentalnych w kontaktach z osobami niepełnosprawnymi, zwrócenie uwagi na bariery architektoniczne przeszkadzające osobom niepełnosprawnym uczestniczyć w życiu społecznym,

przeciwdziałanie zajmowaniu miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych przez osoby nieuprawnione.

Realizatorzy: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Wydziałem Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, Policją, Strażą Miejską w Katowicach oraz organizacjami pozarządowymi.

- 5) Kontynuacja aktualizacji informatora dla osób niepełnosprawnych na stronach Urzędu Miasta Katowice w zakładce „Osoby niepełnosprawne”- zawierającego informacje pomocowe niepełnosprawnym mieszkańcom Katowic.

Realizatorzy: Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

5. **Koordynator projektu:** Wydział Polityki Społecznej.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba osób, które w danym okresie skorzystały z poradnictwa specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych,
- 2) liczba jednostek świadczących poradnictwo,
- 3) liczba jednostek świadczących interwencję kryzysową,
- 4) liczba osób, które gościły na danej stronie internetowej,
- 5) liczba obiektów/ tras/ kopert umieszczonych w informatorze dla osób niepełnosprawnych.

PROJEKT 2. Wczesna interwencja (dzieci w wieku 0-6 lat) i kształcenie specjalne.

1. **Założenie:** każde dziecko niepełnosprawne ma prawo do wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną. Każde dziecko niepełnosprawne ma prawo do odpowiedniej stymulacji rozwoju od chwili wykrycia u niego niepełnosprawności do chwili podjęcia nauki w szkole, w celu zapobiegania ewentualnym przyszłym niepowodzeniom w nauce. Wczesne wspomaganie rozwoju to kompleksowa pomoc udzielana małemu dziecku oraz jego rodzinie, która ma na celu pobudzanie rozwoju psychoruchowego i społecznego dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do czasu podjęcia nauki w szkole.

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci, które wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w przedszkolach ogólnodostępnych, integracyjnych, specjalnych, oddziałach integracyjnych lub oddziałach specjalnych, a także w innych formach wychowania przedszkolnego. Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, na podstawie którego dziecko może być skierowane do kształcenia specjalnego, wydawane jest przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną. Orzeczenie określa zalecane formy kształcenia specjalnego, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności, w tym stopnia upośledzenia umysłowego.

2. **Cel:** Ograniczenie skutków niepełnosprawności wśród dzieci do lat 6, poprzez stworzenie możliwości uzyskania jak najwcześniejszej, kompleksowej i wielospecjalistycznej diagnozy w placówkach do tego przygotowanych. Objęcie dzieci specjalistycznymi

programami terapeutycznymi oraz przygotowanie rodziców lub opiekunów do udziału w rehabilitacji swoich dzieci.

Pobudzanie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole. Objęcie kształceniem specjalnym dzieci, które posiadają orzeczenia o potrzebie kształcenia, wydane przez poradnie psychologiczno- pedagogiczne, na czas edukacji przedszkolnej.

3. Stan planowany do osiągnięcia :

Umożliwienie rodzicom i opiekunom jak najwcześniejszego dostępu do informacji na temat możliwości zdiagnozowania, opieki zdrowotnej i rehabilitacji swoich dzieci.

Objęcie jak największej liczby dzieci niepełnosprawnych w wieku od 0 do 6 lat, wymagających takiej pomocy, usługami z zakresu wczesnej interwencji.

Objęcie jak największej liczby dzieci niepełnosprawnych pomocą specjalistyczną do chwili podjęcia przez nie nauki w szkole, a także objęcie kształceniem specjalnych dzieci, które wymagają specjalnej organizacji nauki na etapie edukacji przedszkolnej.

4. Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy :

Wielospecjalistyczne i kompleksowe działania wczesnego wspomaganie rozwoju warunkiem optymalnego rozwoju psychofizycznego i społecznego dziecka niepełnosprawnego. Celem tego zadania będzie objęcie jak największej liczby dzieci do 6 roku życia – niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością, specjalistycznymi programami terapii i rewalidacji oraz przygotowanie rodziców do udziału w rewalidacji, rehabilitacji i edukacji swoich dzieci.

Zadania:

- 1) Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci realizowane najbliżej ich miejsca zamieszkania, tj. w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi, przedszkolach specjalnych oraz w poradniach psychologiczno-pedagogicznych.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, przedszkola i szkoły z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi prowadzone przez miasto Katowice, przedszkola specjalne prowadzone przez miasto Katowice, poradnie psychologiczno - pedagogiczne prowadzone przez miasto Katowice.

- 2) Zwiększanie zaopatrzenia w sprzęt i pomoce naukowe do zajęć specjalistycznych z zakresu wczesnego wspomaganie rozwoju, tj. w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi, przedszkolach specjalnych oraz w poradniach psychologiczno pedagogicznych.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, przedszkola i szkoły z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi prowadzone przez miasto Katowice, przedszkola specjalne prowadzone przez miasto Katowice, poradnie psychologiczno-pedagogiczne prowadzone przez miasto Katowice.

- 3) Zapewnienie dzieciom przedszkolnym niepełnosprawnym i zagrożonym niepełnosprawnością psychofizyczną edukacji przedszkolnej najbliżej ich miejsca zamieszkania, w tym objęcie ich specjalistycznymi programami i terapiami.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, przedszkola specjalne prowadzone przez miasto Katowice, przedszkola z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi prowadzone przez miasto Katowice.

- 4) Dotacje dla niepublicznych jednostek oświatowych, oraz jednostek oświatowych publicznych (przedszkola) prowadzonych przez organy inne niż JST, dodatkową formą

wspierania przez miasto Katowice (dotacje udzielane na podst. art. 80 i 90 ustawy o systemie oświaty), tj.:

- dotacje na rzecz dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, przedszkolach specjalnych, innych formach wychowania przedszkolnego, poradniach psychologiczno-pedagogicznych,
- dotacje na rzecz realizacji zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, przedszkolach z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, innych formach wychowania przedszkolnego,
- dotacje na rzecz dzieci objętych edukacją przedszkolną w przedszkolach specjalnych.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, oświatowe jednostki niepubliczne (przedszkola, przedszkola z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi, przedszkola specjalne, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, inne formy wychowania przedszkolnego, poradnie psychologiczno-pedagogiczne), przedszkola publiczne prowadzone przez organy inne niż JST.

5) Współpraca ze specjalistycznymi ośrodkami rehabilitacyjnymi dla dzieci i młodzieży.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, ośrodki rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży.

6) Kompleksowa rehabilitacja i rewalidacja dzieci ze sprzężoną niepełnosprawnością z terenu miasta Katowice realizowana we współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Realizatorzy: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, organizacje pozarządowe.

7) Prowadzenie doradztwa metodycznego oraz szkoleń dla dyrektorów i nauczycieli placówek oświatowych, pracujących z uczniami niepełnosprawnymi.

Realizatorzy: Doradca metodyczny ds. pomocy-psychologiczno-pedagogicznej i świetlic szkolnych zatrudniony w jednostce oświatowej prowadzonej przez miasto Katowice.

8) Prowadzenie działań informacyjno - promocyjnych, dotyczących dostępnej oferty w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i pomocy jego rodzinie.

Realizatorzy: jednostki oświatowe prowadzone przez miasto Katowice, realizujące wczesne wspomaganie rozwoju, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, jednostki oświatowe niepubliczne dotowane przez miasto Katowice na podstawie art. 80 i 90 ustawy o systemie oświaty, realizujące wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

5. Koordynator projektu:

1) Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta w Katowicach oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, w zakresie współpracy ze specjalistycznymi ośrodkami rehabilitacyjnymi dla dzieci i młodzieży.

6. Ocena efektywności-wskaźniki:

1. liczba dzieci realizujących wczesne wspomaganie rozwoju w stosunku do liczby dzieci, które otrzymały stosowne opinie w tym zakresie,

2. stopień wykorzystania funduszy na zakup środków dydaktycznych i sprzętu niezbędnego do realizacji wczesnego wspomagania rozwoju dzieci,
3. liczba ośrodków świadczących pomoc z zakresu wczesnej interwencji,
4. liczba dzieci do 1 roku życia zgłoszonych do punktów wczesnej interwencji,
5. liczba dzieci w wieku 0-6 lat objętych rehabilitacją w ośrodkach,
6. liczba dzieci realizujących kształcenie specjalne w przedszkolach publicznych, na podstawie orzeczeń o kształceniu specjalnym.

PROJEKT 3. EDUKACJA DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ.

1. **Założenie:** każde dziecko niepełnosprawne ma prawo do nauki w przedszkolach i szkołach wspólnie ze swymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej. Zgodnie z zapisami prawa oświatowego, każdemu dziecku ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnemu, tworzy się warunki niezbędne do rozwoju, dostosowując treści, metody i organizację nauczania do możliwości psychofizycznych dzieci oraz zapewnia się możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
2. **Cel:** stworzenie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej możliwości kształcenia na równi z pełnosprawnymi rówieśnikami na wszystkich poziomach nauczania. Zapewnienie możliwości nauki i rozwoju w środowisku rodzinnym i rówieśniczym.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:**
Umożliwienie dzieciom z niepełnosprawnością psychofizyczną łatwiejszego dostępu do edukacji. Zwiększenie liczby nauczycieli posiadających kwalifikacje do pracy z dzieckiem niepełnosprawnym.
4. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**
Pełny udział w życiu codziennym, społecznym, nauce i zabawie warunkiem prawidłowej integracji oraz prawem każdego niepełnosprawnego dziecka. Celem tego zadania będzie nauka dzieci niepełnosprawnych dostosowana do ich indywidualnych potrzeb, zarówno w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również korzystanie ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej, życie dzieci niepełnosprawnych w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych.

Zadania:

- 1) Zapewnianie realizacji zajęć wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach ogólnodostępnych, oraz szkołach specjalnych, najbliższych miejscu zamieszkania dzieci.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, szkoły ogólnodostępne (masowe), oraz szkoły z oddziałami specjalnymi i integracyjnymi, prowadzone przez miasto Katowice, szkoły specjalne prowadzone przez miasto Katowice.

- 2) Dofinansowywanie likwidacji barier funkcjonalnych w placówkach przedszkolnych i szkolnych.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, szkoły ogólnodostępne (masowe), szkoły specjalne oraz szkoły z oddziałami specjalnymi i integracyjnymi (prowadzone przez miasto Katowice), placówki przedszkolne i szkolno - przedszkolne prowadzone przez miasto Katowice.

3) dotacje dla niepublicznych jednostek oświatowych dodatkową formą wspierania przez miasto Katowice (dotacje udzielane na podst. art. 90 ustawy o systemie oświaty), tj.:

- dotacje na rzecz uczniów szkół specjalnych,
- dotacje na rzecz realizacji zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych,
- dotacje na rzecz wychowanków ośrodków rehabilitacyjno – edukacyjno – wychowawczych.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, oświatowe jednostki niepubliczne, ośrodki rehabilitacyjno – edukacyjno - wychowawcze.

5. Koordynator projektu: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice.

6. Ocena efektywności-wskaźniki:

- 1) liczba dzieci niepełnosprawnych uczących się w systemie ogólnodostępnym lub integracyjnym,
- 2) liczba dzieci niepełnosprawnych uczących się w systemie specjalnym,
- 2) liczba szkół pozbawionych barier architektonicznych.

PROJEKT 4. TRANSPORT UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO PLACÓWEK OŚWIATOWYCH.

1. Założenie: Ustawowym obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 71b ustawy o systemie oświaty, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, także do najbliższej szkoły podstawowej ponadgimnazjalnej, nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia. Obowiązkiem gminy jest także zapewnienie bezpłatnego dowozu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia. Obowiązek ten realizowany jest wobec dzieci i młodzieży upośledzonej w stopniu głębokim, która realizuje obowiązek szkolny i obowiązek nauki poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, a także dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym, z niepełnosprawnościami sprzężonymi. W przypadku, gdy dowożenie i opiekę nad dzieckiem niepełnosprawnym sprawują rodzice, gmina ma obowiązek zwrotu kosztów przejazdu ucznia, o którym mowa wyżej, oraz jego opiekuna do w/w szkoły lub ośrodka.

2. Cel: Ułatwienie i zaspokojenie realizacji obowiązku szkolnego dziecka niepełnosprawnego, zgodnie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, w placówce oświatowej, która zagwarantuje odpowiednie warunki kształcenia, dostosowane do specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Zniesienie bariery dostępu do kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

3. Stan planowany do osiągnięcia:

Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, o których mowa w art. 17 ust. 3a ustawy o systemie oświaty, bezpłatnego dowozu i opieki w czasie przewozu lub zwrotu kosztów, poniesionych przez rodziców dzieci niepełnosprawnych, w związku z ich dowozem

do przedszkola, szkoły lub ośrodka, w celu zapewnienia realizacji kształcenia specjalnego, określonego w orzeczeniu, wydanym przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

4. Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:

Organizacja dowozu uczniów niepełnosprawnych, realizowana w następujących formach: poprzez dowóz i opiekę specjalistycznych firm transportowych, wyłonionych w drodze przetargu lub dowóz transportem rodziców, po uprzednim zawarciu umowy z Prezydentem Miasta.

Zadania:

1) Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu, do placówek oświatowych, na zasadach określonych w ustawie o systemie oświaty.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, Centrum Usług Wspólnych w Katowicach.

2) Zwrot kosztów przejazdu ucznia niepełnosprawnego oraz jego opiekuna do szkoły lub ośrodka, na zasadach określonych w umowie zawartej między Prezydentem a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, Centrum Usług Wspólnych w Katowicach.

3) Prowadzenie działań informacyjnych, skierowanych głównie do rodziców dzieci niepełnosprawnych, dotyczących możliwości skorzystania z bezpłatnego transportu lub zwrotu kosztów przejazdu ucznia niepełnosprawnego, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o systemie oświaty.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, Centrum Usług Wspólnych w Katowicach, dyrektorzy jednostek oświatowych prowadzonych przez miasto Katowice.

5. Koordynator projektu:

Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta w Katowicach we współpracy z Centrum Usług Wspólnych oraz dyrektorami jednostek oświatowych prowadzonych przez miasto Katowice.

6. Ocena efektywności- wskaźniki:

1. liczba dzieci niepełnosprawnych, którym gmina zapewniła bezpłatny dowóz do placówki oświatowej,
2. liczba umów dot. zwrotu kosztów przejazdu ucznia niepełnosprawnego, zawartych pomiędzy Prezydentem Miasta a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice,
3. liczba placówek oświatowych, do których gmina zapewnia bezpłatny dowóz uczniów niepełnosprawnych lub zapewnia zwrot kosztów przejazdu ucznia.

PROJEKT 5. REHABILITACJA SPOŁECZNA I LECZNICZA DZIECI I MŁODZIEŻY W WIEKU SZKOLNYM ORAZ DOROSŁYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do korzystania z dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną, z dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

2. **Cel:** wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych oraz wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych przez te osoby.
3. **Stan planowany do osiągnięcia.**

Zwiększenie oferty usług z zakresu rehabilitacji społecznej dla osób niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym, zaburzeniami psychicznymi, ze schorzeniami narządu ruchu, dla osób niewidomych oraz dla osób głuchych i głuchoniemych.
1. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**
 - 1) Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie prowadzonej działalności w sferze zadań publicznych oraz środowiskowymi domami samopomocy w celu zapewnienia jak najwyższej jakości świadczonych usług (Dział 2, Rozdział 4).

Realizatorzy: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach we współpracy z podmiotami prowadzącymi poszczególne placówki.
 - 2) Kontynuowanie wspierania, w formie dotacji lub zakupu usług, przez miasto Katowice usług z zakresu rehabilitacji społecznej, zawodowej i leczniczej świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych przez organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje) w prowadzonych przez nie specjalistycznych ośrodkach lub realizowanych w ramach działalności statutowej (Dział 2, Rozdział 4).

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.
5. **Koordynator projektu:** Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba osób niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym, zaburzeniami psychicznymi, schorzeniami narządu ruchu, głuchych, głuchoniemych i niewidomych korzystających z pomocy specjalistycznych placówek prowadzonych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie prowadzonej działalności w sferze zadań publicznych.

PROJEKT 6. WSPIERANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W PROCESIE REHABILITACJI W FORMIE DOFINANSOWANIA ZE ŚRODKÓW PFRON DO RÓŻNYCH ŚWIADCZEŃ.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym oraz dostępu do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny.
2. **Cel:** ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez ogólną poprawę psychofizycznej sprawności, rozwijanie umiejętności społecznych, nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych przez osoby niepełnosprawne, usunięcie lub zmniejszenie uciążliwości różnego rodzaju barier.
3. **Stan planowany do osiągnięcia.**

Dotarcie z informacjami na temat możliwości uzyskania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do środowisk osób niepełnosprawnych, które z takiej pomocy dotąd nie korzystały.

Zwiększenie zainteresowania niepełnosprawnych mieszkańców Katowic możliwością uzyskania dofinansowania na różne cele w ramach programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zwiększenie zainteresowania podmiotów możliwością uzyskania dofinansowania do organizowanych imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych dla osób niepełnosprawnych.

4. Zadania do realizacji w latach 2017 -2021, realizatorzy:

- 1) Promocja dostępności środków PFRON za pośrednictwem różnych kanałów informacyjnych, w tym strony internetowej MOPS, pomoc osobom niepełnosprawnym przy sporządzaniu wniosków i zgromadzeniu odpowiedniej dokumentacji, informowanie na temat warunków i możliwości uzyskania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

- 2) Kontynuowanie udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do różnych świadczeń, w ramach zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 roku (Dział 2, Rozdział 5).

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

5. Koordynator projektu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

6. Ocena efektywności-wskaźniki:

- 1) liczba osób, którym przyznano dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- 2) liczba niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, którzy uzyskali pomoc w ramach realizowanych programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- 3) liczba osób niepełnosprawnych, które brały udział w imprezach sportowych, kulturalnych, turystycznych bądź rekreacyjnych dofinansowanych ze środków PFRON do organizacji sportu, kultury i turystyki oraz rekreacji,
- 4) liczba osób niepełnosprawnych, którym zlikwidowano bariery architektoniczne w miejscu ich zamieszkania w ramach środków PFRON,
- 5) liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono dofinansowania ze środków PFRON w ramach barier w komunikowaniu się,
- 6) liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono dofinansowania ze środków PFRON w ramach likwidacji barier technicznych,
- 7) liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono dofinansowania ze środków PFRON na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,

- 8) liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z dofinansowania ze środków PFRON do turnusów rehabilitacyjnych.

PROJEKT 7. DOSTOSOWANIE MIESZKAŃ DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym do godnego zamieszkiwania w lokalu odpowiadającym jej ograniczonym możliwościom.
2. **Cel:** ułatwienie osobom niepełnosprawnym w miarę swobodnego funkcjonowania w ich mieszkaniach oraz umożliwienie samodzielnego opuszczania mieszkań poprzez likwidację barier architektonicznych i technicznych w miejscu zamieszkania.

3. **Stan planowany do osiągnięcia.**

Doprowadzenie do likwidacji barier architektonicznych i technicznych w mieszkaniach osób niepełnosprawnych, w pierwszej kolejności w mieszkaniach osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz poprawa ich warunków mieszkaniowych.

4. **Zadania do realizacji w latach 2017 -2021, realizatorzy :**

- 1) Stworzenie osobom niepełnosprawnym, z poważnymi dysfunkcjami narządu ruchu, możliwości zamiany zajmowanych mieszkań na mieszkania pozbawione barier lub na mieszkania o mniejszym stopniu niedogodności w ramach zamiany z miastem - wg zgłaszanych potrzeb.

Realizator: Wydział Budynków i Dróg Urzędu Miasta Katowice.

- 2) Przystosowanie lokali mieszkalnych dla osób niepełnosprawnych – wg zgłaszanych potrzeb.

Realizator: Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach.

- 3) Przyznawanie dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych i technicznych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Udzielanie w ramach pracy socjalnej, pomocy formalno - prawnej, organizacyjnej dotyczącej sporządzenia projektu dostosowania mieszkania, kosztorysu niezbędnych prac, pomocy w znalezieniu wykonawcy, a także w pozyskaniu środków finansowych na pokrycie części kosztów ponoszonych przez osobę niepełnosprawną, jeżeli jej sytuacja materialna tego wymaga.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach we współpracy z administratorami lokali.

5. **Koordynator projektu:** Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba osób niepełnosprawnych wymagających dostosowania mieszkań do potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności (w tym ilość osób na wózkach inwalidzkich),
- 2) liczba dokonanych zamian dotychczas zajmowanych mieszkań na mieszkania pozbawione barier architektonicznych lub mieszkania o mniejszym stopniu niedogodności (w tym liczba zamian dotyczących osób na wózkach inwalidzkich),

- 3) liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, (w tym liczba osób na wózkach inwalidzkich),
- 4) liczba lokali przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych przez Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach,
- 5) liczba osób korzystających z pomocy instytucjonalnej i pomocy świadczonej w środowisku (w tym domów pomocy społecznej).

PROJEKT 8. DOSTOSOWANIE KOMUNIKACJI I TRANSPORTU ZBIOROWEGO DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym do swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu zbiorowego lub specjalnego.
2. **Cel:** umożliwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego lub z niewielką pomocą przemieszczania się po mieście, poprzez dostosowanie infrastruktury komunikacji publicznej do potrzeb tych osób.
3. **Stan planowany do osiągnięcia.**

Kontynuowanie działań mających na celu:

- 1) dostosowanie do możliwości osób niepełnosprawnych organizacji ruchu na drogach publicznych Miasta Katowice,
- 2) likwidację barier urbanistycznych w ciągach komunikacyjnych miasta:
 - a) zwiększenie możliwości bezpłatnego parkowania pojazdów przewożących osoby niepełnosprawne w strefie płatnego parkowania oraz wyznaczanie stanowisk postojowych rezerwowanych dla pojazdów osób niepełnosprawnych na obszarze miasta Katowice,
 - b) zwiększenie liczby pojazdów komunikacji zbiorowej przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych,
 - c) dobór odpowiedniej wysokości peronów na przystankach komunikacji publicznej,
 - d) wprowadzanie do rozkładu jazdy KZK GOP informacji o kursach wykonywanych taborem niskopodłogowym w formie: dodatkowych oznaczeń do informacji przystankowej, oddzielnych aplikacji na stronach internetowych Związku oraz informacji przez bezpłatną infolinię KZK GOP (nr tel. 800 16 30 30).
- 3) realizacja systemu miejskiego transportu specjalnego dla osób niepełnosprawnych „drzwi - drzwi”.
4. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**
 - 1) Kontynuowanie działań mających na celu likwidację barier urbanistycznych w ciągach komunikacyjnych miasta, w tym przebudowa istniejących przejść dla pieszych na przejścia integracyjne z nawierzchnią rozróżnialną dotykowo, obniżonym krawężnikiem oraz ciekim bezkorytkowym w ramach prowadzonych prac remontowych poszczególnych ulic; w ramach przebudowy i budowy sygnalizacji świetlnej zabudowywanie buczków akustyczno-wibracyjnych; dostosowywanie przejść podziemnych i kładek dla osób niepełnosprawnych;

oklejanie żółtą taśmą odblaskową miejsc o ograniczonej widoczności; uwzględnianie koncepcji oraz wytycznych do nowo projektowanych oraz remontowanych inwestycji miejskich pod kątem dostępności dla osób niepełnosprawnych; pilotażowe wyznaczenie miejsc dla osób niepełnosprawnych na przystankach komunikacji publicznej.

Realizator: Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Katowicach.

- 2) Wykonywanie bezpłatnych stanowisk postojowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych oraz kontynuowanie zerowej stawki opłat dla osób niepełnosprawnych posiadających kartę parkingową korzystających z płatnych miejsc parkingowych, zgodnie z uchwałą nr XXX/589/16 Rady Miasta Katowice z dnia 14.09.2016r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania dla pojazdów samochodowych na drogach publicznych na obszarze miasta Katowice.

Realizator: Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Katowicach.

- 3) Wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

- 4) Kontynuowane działań mających na celu odbudowę taboru i poprawę warunków korzystania z autobusów transportu zbiorowego przez osoby niepełnosprawne, zgodnie z Planem zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego Komunikacyjnego Związku Komunalnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2013r., poz. 3751). Obejmują one między innymi obowiązek wprowadzania do obsługi linii autobusów niskopodłogowych, wyposażonych w głosową dynamiczną informację pasażerską itd. W umowie na obsługę 181 linii autobusowych z 2013r. zawarto warunek, że począwszy od 1.01.2017r. wszystkie autobusy obsługujące linie objęte tą umową będą spełniały wymogi autobusu niskopodłogowego. Tym samym, wszystkie autobusy obsługujące Katowice, począwszy od tej daty, będą niskopodłogowe. Ponadto, wszystkie nowe autobusy wprowadzane na linie, w związku z tym warunkiem, będą wyposażone w informację głosową.

Realizator: Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

- 5) Zakup 25 sztuk nowych, niskopodłogowych pojazdów, które będą wyposażone w następujące udogodnienia dla osób starszych, niepełnosprawnych, jak i z małymi dziećmi:
 - a) funkcja „przyklęku” uruchamiana przez kierowcę w czasie postoju autobusu pozwalająca na obniżenie stopni wejściowych o co najmniej 60 mm,
 - b) bezstopniowe wejście w drzwiach pasażerskich, podłoga płaska, bez stopni poprzecznych we wnętrzu pojazdu pokryta wykładziną antypoślizgową,
 - c) siedzenia pasażerskie o ergonomicznym kształcie, miętko tapicerowane, odporne na akty wandalizmu,
 - d) 30% miejsc pasażerskich dostępnych bezpośrednio z poziomu niskiej podłogi, pozostałe po pokonaniu maks. 1 stopnia,
 - e) zabudowana, ręcznie rozkładana rampa najazdowa do obsługi wózków inwalidzkich lub dziecięcych przy II i III drzwiach,
 - f) krawędzie stopni wejściowych oznaczone jaskrawym, żółtym kolorem,
 - g) światło przeznaczone do oświetlenia stopni drzwi oraz doświetlenia chodnika,

- h) wszystkie drzwi dwuskrzydłowe otwierane do wewnątrz autobusu, posiadające poręcze dla pasażerów,
- i) przyciski umieszczone na pionowych uchwytych (słupkach) oznakowane w sposób umożliwiający odczyt dla osób słabowidzących,
- j) system informacji pasażerskiej mający zapewnić emisję komunikatów zapowiedzi przystanków w formie dźwiękowej oraz graficznej wewnątrz jak i na zewnątrz pojazdu,
- k) klimatyzacja dwustrefowa przestrzeni pasażerskiej oraz kabiny kierowcy.

Realizator: Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice sp. z o.o.

- 6) Kontynuowanie „Programu wyrównywania różnic między regionami” w obszarze D – likwidacji barier transportowych, jeżeli miasto Katowice spełniać będzie warunki brzegowe programu, ustalone corocznie przez Zarząd PFRON.

Realizator: zgodnie z zaakceptowanymi przez PFRON wnioskami.

- 7) Realizacja miejskiego transportu specjalnego dla osób niepełnosprawnych „drzwi - drzwi”.

Realizator: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.

- 8) Przeprowadzenie akcji edukacyjno – profilaktycznej w celu obrony praw osób niepełnosprawnych w zakresie miejsc do parkowania w ramach projektu społecznego Miejska Dżungla.

Realizator: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Wydziałem Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, Policją i Strażą Miejską w Katowicach oraz organizacjami pozarządowymi.

- 9) Opiniowanie opracowywanych koncepcji i wytycznych do projektowania oraz projektów technicznych remontów i inwestycji miejskich pod kątem dostępności do osób niepełnosprawnych.

Realizator: Wydział Inwestycji, Wydział Rozwoju Miasta, Miejski Zarząd Ulic i Mostów we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.

- 5. **Koordynator projektu:** Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Wydział Transportu Urzędu Miasta Katowice, w zakresie transportu specjalnego – Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba wyznaczonych miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych,
- 2) liczba autobusów i tramwajów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych,
- 3) liczba pojazdów specjalnych do przewozu osób niepełnosprawnych, użytkowanych przez specjalistyczne placówki, organizacje pozarządowe, firmy taksówkowe,
- 4) liczba przejść dla pieszych posiadających oprócz sygnalizacji świetlnej zainstalowane sygnalizatory akustyczno - wibracyjne,
- 5) liczba obiektów komunikacyjnych, na których wykonano w danym okresie udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, rodzaj udogodnień,

- 6) liczba zawartych umów dotyczących zakupu środków transportu w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami”; liczba osób niepełnosprawnych korzystających w danym roku z przewozów nowo zakupionymi środkami transportu,
- 7) liczba przewozów osób niepełnosprawnych wykonanych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

PROJEKT 9. LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, URBANISTYCZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ W OBIEKTACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej.
2. **Cel:** umożliwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego załatwiania spraw w urzędach, umożliwienie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się.

3. Stan planowany do osiągnięcia.

Sukcesywna likwidacja barier architektonicznych w budynkach Urzędu Miasta Katowice, w których sprawy załatwiają mieszkańcy Katowic oraz w budynkach zajmowanych przez jednostki organizacyjne miasta, świadczące usługi na rzecz ludności: w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, placówkach edukacyjnych, jednostkach pomocy społecznej, miejskich instytucjach kultury, obiektach sportowych, administracyjnych budynków mieszkalnych itp.

4. Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:

- 1) Udział w opiniowaniu opracowywanych koncepcji i wytycznych do projektowania oraz projektów technicznych remontów i inwestycji miejskich pod kątem dostępności do osób niepełnosprawnych.

Realizator: Wydział Budynków i Dróg, Wydział Budownictwa, Wydział Inwestycji, Wydział Rozwoju Miasta, Miejski Zarząd Ulic i Mostów we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.

- 2) Załatwianie w miejscu zamieszkania leżących osób niepełnosprawnych formalności związanych z wystawianiem dowodu osobistego.

Realizator: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Katowice.

- 3) Rozpatrywanie na wniosek mieszkańców spraw dotyczących wydzielenia miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych, wykonania podjazdów dla wózków inwalidzkich itp.

Realizator: Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach.

- 4) Katowice miasto otwarte działania inwestycyjne – adaptacja na potrzeby organizacji usług społecznych i środowiskowych dla osób niepełnosprawnych budynku przy ul. Francuskiej 43.

Realizator: Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

5. **Koordynator projektu:** Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Wydział Budynków i Dróg Urzędu Miasta Katowice, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba wniosków, projektów z udziałem miasta Katowice w sprawie likwidacji barier architektonicznych w jednostkach wykonujących zadania publiczne,
 - 2) liczba wniosków złożonych w sprawie likwidacji barier architektonicznych u Pełnomocnika Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych,
 - 3) liczba osób niepełnosprawnych, które załatwiały w miejscu zamieszkania formalności związane z wydaniem dowodu osobistego.

PROJEKT 10. UCZESTNICTWO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŻYCIU KULTURALNYM I ARTYSTYCZNYM.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do uczestnictwa w życiu kulturalnym i artystycznym, odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.
2. **Cel:** ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez stworzenie osobom niepełnosprawnym odpowiednich warunków do uczestnictwa w kulturze. Przeciwdziałanie izolacji społecznej osób niepełnosprawnych. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do dóbr kultury w ramach miejskich instytucji kultury.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w imprezach kulturalnych i artystycznych. Promowanie i prezentacje twórczości artystycznej i kulturalnej osób niepełnosprawnych. Systematyczna likwidacja barier architektonicznych i barier w komunikowaniu się w obiektach zajmowanych przez miejskie instytucje kultury.
4. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**
 - 1) Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki Silesia planuje kontynuowanie działalności koncertowej dla osób niepełnosprawnych. Koncerty odbywać się będą w następujących ośrodkach:
 - a) Ligota ul. Medyków 16, Centrum Zdrowia Matki i Dziecka,
 - b) Ligota ul. Kołobrzeska 8, ZSS nr 12,
 - c) Giszowiec ul. Gościńska 8, Ośrodek Rehabilitacyjno – Wychowawczy dla dzieci,
 - d) K-ce Giszowiec ul. Wojciecha 23, Ośrodek Rehabilitacyjno – Wychowawczy dla dorosłych,
 - e) Bogucice ul. Ścigały 17, ZSS nr 9,
 - f) Janów ul. Zamkowa 2a, ZSS nr 7,
 - g) 1000-lecie, ul. Ułańska 5a, Samodzielny Ośr. Rehabilitacyjno-Oświatowy dla dzieci,
 - h) Centrum ul. 3-go Maja 36 Stowarzyszenie Szansa dla każdego,
 - i) Piotrowice, Centrum Rehabilitacyjno- Oświatowe, ul. Radockiego 280,
 - j) Koszutka, DDPS nr 6, ul. Oblatów 24.

Ponadto planowane jest uczestnictwo dzieci niepełnosprawnych w koncertach IPiUM „Silesii”, również w tzw. klasach integracyjnych, funkcjonujących w szkołach podstawowych na terenie miasta m.in. na koncertach organizowanych w Młodzieżowym Domu Kultury na osiedlu 1000-lecia, w Bibliotece Filii nr 3 w Załężu.

W Bibliotece Filii nr 3 regularnie, raz w miesiącu, w koncertach uczestniczyć będą osoby starsze i niepełnosprawne ze Środowiskowego Domu Samopomocy nr 2 w Katowicach.

Realizator: Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”.

2) Galeria Sztuki Współczesnej BWA, Al. W. Korfantego 6.

W ramach edukacji artystycznej w Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach od wielu lat realizowane są działania twórcze przeznaczone dla osób niepełnosprawnych - cykl warsztatów i oprowadzań kuratorskich poddających dyskusji tradycyjne schematy odbioru sztuki. Wyrabianie w odbiorcach potrzeby kontaktu ze sztuką oparte zostaje na swobodnej formie spotkania w Galerii. Naszym celem jest aktywizacja osób niepełnosprawnych, zachęcenie ich do samodzielnej aktywności twórczej.

- a) Warsztaty ekspresji twórczej dla dzieci – zajęcia plastyczne przeznaczone są dla dzieci oraz młodzieży niepełnosprawnej. Zajęcia te sięgają do podstawowych form autoekspresji, ukierunkowane są przede wszystkim na działania motoryczne, poznawcze i emocjonalne. Galeria, dzięki dużej powierzchni ekspozycyjnej, stwarza doskonałe warunki do pracy twórczej realizowanej na dużych formatach, bądź w przestrzeni. Do realizacji warsztatów wykorzystywane są różnorodne materiały, co stymuluje koordynację wzrokowo-ruchową oraz pobudza kreatywność. Funkcja ekspresyjna działań ma bardzo korzystny wpływ na rozładowanie negatywnych emocji, dzieci wyciszą się i uspokajają.
- b) Warsztaty ekspresji twórczej dla dorosłych – wspólnie z koordynatorem Programu Integracji Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!” realizowanego przy katowickim MOPS-ie, w roku 2012 stworzono panel działań przeznaczony dla osób dorosłych o różnym stopniu i rodzaju niepełnosprawności. Grupy z Programu uczestniczyły również w warsztatach i akcjach artystycznych realizowanych w ramach projektu edukacyjno-artystycznego „DO SZTUKI GOTOWI START!”.

Ponadto budynek Galerii jest w pełni przygotowany dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim lub o zaburzonej koordynacji ruchowej, dzięki czemu osoby niepełnosprawne mogą uczestniczyć we wszystkich działaniach wystawienniczych i wydarzeniach kulturalnych, które odbywają się w Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach.

Realizator: Galeria Sztuki Współczesnej BWA.

3) Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum”, ul. św. Jana 10:

- a) spektakle dla dzieci niepełnosprawnych,
- b) spektakle dla dzieci niedosłyszących przy zastosowaniu bezprzewodowych słuchawek na podczerwień,
- c) spektakle dla dzieci niewidomych przy pomocy audiodeskrypcji.

Obiekt jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych ruchowo, można wjechać do niego na wózku inwalidzkim oraz korzystać z windy, przystosowana jest również toaleta. Teatr dysponuje pełnym kompletem (100 sztuk) bezprzewodowych słuchawek umożliwiających indywidualny odbiór akcji scenicznej dzieciom niedosłyszącym; stosowana jest metoda audiodeskrypcji, dzięki której ze spektakli mogą korzystać dzieci niewidome.

Realizator: Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum” w Katowicach.

4) Muzeum Historii Katowic, ul. Szafranka 9:

- a) oprowadzania kuratorskie po wystawach stałych i czasowych w specjalnej formie dla osób niepełnosprawnych, dotarcie do osób niepełnosprawnych, rzadziej uczestniczących w wernisażach,
- b) wykłady historyczne mające na celu przybliżenie historii regionu oraz miasta osobom niepełnosprawnym,
- c) w miarę możliwości technicznych i finansowych możliwa jest również organizacja wycieczek dla osób niepełnosprawnych pomiędzy obiektami Muzeum umożliwiających zwiedzanie wszystkich Oddziałów (takie przedsięwzięcie wymaga jednak odpowiednich środków technicznych),
- d) organizacja corocznych konkursów szkolnych dla szkół z oddziałami integracyjnymi.

Aktualnie jedynie jeden z budynków Muzeum Historii Katowic jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych – budynek Działu Etnologii Miasta przy ul. Rymarskiej w Katowicach - Nikiszowcu. Pozostałe obiekty Muzeum wymagają likwidacji barier architektonicznych, na co Muzeum planuje pozyskiwać środki zewnętrzne.

Realizator: Muzeum Historii Katowic.

5) Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek, pl. Sejmu Śląskiego 2:

- a) oprowadzania kuratorskie dla osób głuchych w ramach działalności galerii: Engram, Pustej, 5, Galerii Miasta Ogrodów,
- b) przygotowanie warsztatów dla osób głuchych (dzieci dorośli) z zakresu sztuk wizualnych (grafika, fotografia),
- c) program Mikrogranty, który ma na celu wsparcie przez Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. K. Bochenek projektów kulturalnych i artystycznych o charakterze non-profit, które odpowiadają idei Miasta Ogrodów - inicjatywy, które zgłaszane są przez przedstawicieli trzeciego sektora w ramach projektu, wpisują się w Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Katowice bez barier”.

Budynek przy pl. Sejmu Śląskiego 2 jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.

Realizator: Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek.

6) Miejski Dom Kultury „Ligota”, ul. Franciszkańska 33.

Miejski Dom Kultury „Ligota” w latach 2017-2021 nie przewiduje organizacji imprez kulturalnych skierowanych wyłącznie do osób niepełnosprawnych. W programie imprez znajdują się jednak przedsięwzięcia związane z działalnością

na rzecz osób niepełnosprawnych, w których mogą wziąć udział nieodpłatnie wszyscy, w tym również osoby niepełnosprawne:

- a) ogólnopolskie konkursy plastyczne adresowane do szkół z Oddziałami Integracyjnymi połączone z otwarciem wystawy i wręczeniem nagród,
- b) comiesięczne Spotkania Grupy Samopomocowej dla osób opiekujących się osobami starszym i niepełnosprawnymi.

Budynek nie jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo ze względu na bariery architektoniczne utrudniające dostęp i poruszanie się.

Realizator: Miejski Dom Kultury „Ligota”.

7) Miejski Dom Kultury „Bogucice - Zawodzie”, ul. Markiefki 44a:

- a) Dział „Bogucice” - obchody Międzynarodowego Dnia Dziecka we współpracy z Zespołem Szkół Specjalnych nr 9 w Katowicach,
- b) Dział „Zawodzie” - Regionalny Konkurs Plastyczny dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej „Podróż moich marzeń”.

Budynek Działu „Zawodzie” przystosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo oraz wyposażony w schodolaz. Budynek Działu „Bogucice” jest budynkiem bez barier i jest w pełni przystosowany do potrzeb osób z dysfunkcjami ruchu (budynek nie ma progów oraz posiada windę).

Realizator: Miejski Dom Kultury „Bogucice – Zawodzie”.

8) Miejski Dom Kultury „Południe”, ul. Boya Żeleńskiego 83:

- a) coroczny integracyjny plener malarski „Zarzeczkańskie obrazki” w Katowicach – Zarzeczcu. W plenerze biorą udział m.in. dzieci niepełnosprawne z SP nr 21 z oddziałami integracyjnymi,
- b) cotygodniowe spotkania Grupy wsparcia MOPS z udziałem osób niepełnosprawnych w obiekcie w Katowicach – Kostuchnie,
- c) cotygodniowe spotkania Grupy wsparcia MOPS z udziałem osób niepełnosprawnych w obiekcie w Katowicach – Murckach,
- d) współorganizacja imprez z instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Budynek przy ul. Boya - Żeleńskiego 83, budynek Filii nr 1 przy ul. gen. Jankego 136, budynek Filii nr 2 przy ul. Kołodzieja 42, budynek Filii nr 4 przy ul. Sołtysiej 25 nie są dostępne dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Budynek Filii nr 3 przy ul. Stellera 4 jest dostępny dla osób niepełnosprawnych ruchowo.

Realizator: Miejski Dom Kultury „Południe”.

9) Miejski Dom Kultury „Szopienice – Giszowiec”, ul. gen. Hallera 28:

- a) Miejski Festiwal Twórczości Teatralno-Plastycznej Dzieci i Młodzieży „Twórczość bez barier” - współorganizacja: Zespół Szkół Specjalnych nr 11 w Katowicach,
- b) Bal Karnawałowy dla dzieci z Zespołu Szkół Specjalnych nr 10 w Katowicach,
- c) Bal charytatywny Fundacji "Iskierka" dla dzieci z chorobami nowotworowymi,
- d) Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie - organizator: Śląskie Stowarzyszenie AD VIGAM DIGNAM,

- e) Konkurs Tańca Dyskotekowego Szkół Specjalnych - współorganizatorzy: Zespół Szkół Specjalnych nr 7 w Katowicach oraz Zespół Szkół Specjalnych nr 10 w Katowicach,
- f) widowisko jasełkowe dzieci z Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczego im. Marii Trzcińskiej - Fajfrowskiej.

Planowane działania podjęte zostaną we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Będą to m. in.: Zespoły Szkół Specjalnych w Katowicach nr 7, 10 i 11, Warsztaty Terapii Zajęciowej "PROMYK", Fundacja „Iskierka”, Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy im. Marii Trzcińskiej – Fajfrowskiej, Stowarzyszenie „Siódemka” – Świetlica Środowiskowa, Kluby Seniora.

Obiekt przy ul. gen. Hallera 28 jest dostępny dla osób z dysfunkcjami ruchu. Obiekt przy ul. Obrońców Westerplatte 10 – nie jest w pełni dostępny dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich - wejście po schodach (jest schodołaz, pracownicy są przeszkoleni do obsługi). Obiekt przy pl. Pod Lipami 1, 3-3a – jest dostępny dla osób z dysfunkcjami ruchu.

Realizator: Miejski Dom Kultury „Szopienice-Giszowiec”.

10) Miejski Dom Kultury „Koszutka”, ul. Grażyńskiego 47.

- a) Miejski Dom Kultury „Koszutka” (ul. Grażyńskiego 47):
 - „Pudełko pełne pomysłów” – warsztaty artystyczne dla dzieci z udziałem uczniów szkół integracyjnych - tworzenie dekoracji, ozdób i prezentów z okazji Walentynek, Wielkanocy, Dnia Matki i Dnia Ojca oraz Świąt Bożego Narodzenia,
 - impreza integracyjna dla dzieci z przedszkoli z oddziałami integracyjnymi z okazji Pierwszego Dnia Wiosny,
 - Dzień Europejski – warsztaty integracyjne dla dzieci szkolnych,
- b) Miejski Dom Kultury „Koszutka”- filia „Dąb” (ul. Krzyżowa 1).
 - P.A.Sz.O.N. – Przegląd Amatorskiej Sztuki Osób Niepełnosprawnych.

Obydwa budynki przystosowane do potrzeb osób z dysfunkcjami ruchu.

Realizator: Miejski Dom Kultury „Koszutka”.

11) Miejska Biblioteka Publiczna.

Imprezy będą realizowane przez pracowników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Katowicach w filiach przystosowanych do obsługi osób niepełnosprawnych, jako działania o zasięgu miejskim lub w dzielnicach we współpracy z placówkami edukacyjnymi, domami pomocy społecznej, ośrodkami wychowawczo - opiekuńczymi, szpitalami i warsztatami terapii zajęciowej. Termin i miejsca oraz osoby uczestniczące w imprezach będą podawane w miesięcznych planach pracy składanych do Wydziału Kultury Urzędu Miasta Katowice. Zadania będą realizowane w pięciu blokach:

- a) promowanie twórczości osób niepełnosprawnych – organizowanie wystaw i spotkań z twórcami niepełnosprawnymi:
 - witryna artystyczna – prezentacja twórczości (malarstwo, rzeźba, sztuka użytkowa) osób niepełnosprawnych (dzieci, młodzieży, osób dorosłych),
 - witryna poetycka – prezentacja dorobku piśmienniczego osób niepełnosprawnych,

- Człowiek bez barier – spotkania integracyjne mające na celu przełamanie stereotypu niepełnosprawności, który funkcjonuje wśród społeczeństwa; spotkania, z przedsiębiorczymi osobami niepełnosprawnymi, które osiągnęły sukces - przeznaczone dla bibliotekarzy, czytelników i wszystkich zainteresowanych,
- b) imprezy integracyjne organizowane cyklicznie - spotkania o zasięgu miejskim organizowane w związku ze świętami oraz dniami szczególnymi:
- Luty: Serduszko puka - impreza integracyjna dla uczniów szkół integracyjnych i specjalnych, Filia nr 32,
 - Luty: Światowy Dzień Chorego – imprezy przeprowadzane w ośrodkach dla osób niepełnosprawnych i w szpitalu; impreza integracyjna z okazji Światowego Dnia Chorego w Niepublicznym Zakładzie Opiekuńczo - Pielęgnacyjnym "Karolinka", Filia nr 12,
 - Kwiecień: Śmiechoterapia – impreza integracyjna dla uczniów ze szkół z oddziałami integracyjnymi oraz szkół specjalnych, Filia nr 32,
 - Wrzesień: Międzynarodowy Dzień Głuchych – impreza integracyjna dla dzieci i młodzieży, Filia nr 11,
 - Październik: Międzynarodowy Dzień Białej Laski – impreza poświęcona osobom niewidomych i niedowidzącym, Filia nr 1,
 - Grudzień: Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych – imprezy organizowane m.in. dla podopiecznych Dziennych Domów Pomocy Społecznej, w wybranych filiach,
 - Grudzień: Boże Narodzenie – spotkania gwiazdkowe dla osób niepełnosprawnych organizowane m.in. dla podopiecznych Dziennych Domów Pomocy Społecznej, w wybranych filiach.
- c) Spotkania integracyjne organizowane we współpracy z instytucjami edukacyjnymi i opiekuńczymi.

Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach współpracuje z wieloma instytucjami edukacyjnymi opiekuńczymi. Organizowane w ramach tej współpracy spotkania mają charakter integracyjny. Kierowane są zarówno do osób starszych, uczniów i dzieci w wieku przedszkolnym z placówek integracyjnych jak i do osób niepełnosprawnych oraz objętych opieką przez zakłady opiekuńcze, domy pomocy czy świetlice środowiskowe.

W ramach działań integracyjnych, MBP planuje kontynuować współpracę z takimi instytucjami jak: Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Pielęgnacyjny „Karolinka”, Dzienny Dom Pomocy Społecznej Bogucice-Zawodzie, Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „Opoka”, Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka, Stowarzyszenie „Przystań”, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Świetlica Środowiskowa Św. Agaty, Fundacja „Świat jest dla nas”, Centrum Rehabilitacyjno-Oświatowe „Odrodzenie”, Klub Seniora „Zakątek”, Warsztaty Terapii Zajęciowej „Promyk”, Świetlica Środowiskowa św. Agaty oraz ze Środowiskowymi Domami Samopomocy dla Niepełnosprawnych, Rodzinnymi Domami Pomocy Społecznej oraz Szkołami i Przedszkolami, które posiadają oddziały lub klasy integracyjne.

Ponadto, MBP uczestniczy w zajęciach pozabibliotecznych w ramach działań na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, chorych i starszych. We współpracy z Centrum Rehabilitacyjno -Oświatowym „Odrodzenie”, Filia nr 10 zorganizuje dla pacjentów zajęcia integracyjne (głośne czytanie, gry i zabawy). Na oddziałach szpitalnych Górnośląskiego Centrum Zdrowia Dziecka, Filia nr 38 przeprowadzi imprezy edukacyjne (konkursy, zabawy literackie, pomoc w nauce), a Filia nr 27 zorganizuje spotkania integracyjne i czytanie dla mieszkańców Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej pt. „Balsam dla Duszy”. Z kolei Filia nr 12 będzie prowadzić zajęcia dla osób starszych w Niepublicznym Zakładzie Opiekuńczo-Pielęgnacyjnym „Karolinka”.

Po raz trzeci Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach zorganizuje w czerwcu 2017 roku Żywą Bibliotekę, pod hasłem *Zmierz się z uprzedzeniami*. Żywa Biblioteka, to miejsce, w którym można spotkać się i porozmawiać z osobami dotkniętymi dyskryminacją i wykluczeniem ze względu m.in. na niepełnosprawność, pochodzenie, kolor skóry, wyznanie, orientację seksualną. Pośród zaproszonych przez nas osób będą osoba głuchoniewidoma, osoba na wózku inwalidzkim, alternatywny motorycznie, Żyd, muzułmanin i inni.

Od wielu lat Biblioteka zatrudnia i przyjmuje na staż osoby o różnym stopniu niepełnosprawności. Umożliwia również odbywanie praktyk podopiecznym Warsztatów Terapii Zajęciowej „Promyk”. Ponadto, MBP ma podpisane umowy z Centrum DZWONI w Bytomiu oraz Stowarzyszeniem FAON z siedzibą w Katowicach przy ul. Kossutha 11.

d) Zajęcia prowadzone cyklicznie w filiach Biblioteki dla dzieci i dorosłych.

- Filia nr 5 Mł., „Czytanie jak fruwanie” – dla dzieci z Miejskiego Przedszkola z Oddziałem Integracyjnym nr 15 (raz w miesiącu),
- Filia nr 10, Głośne czytanie połączone z zabawami aktywizującymi i plastycznymi dla dzieci niedosłyszących z Miejskiego Przedszkola 93 oraz dla dzieci z Centrum Rehabilitacyjno – Oświatowego „Odrodzenie” w Katowicach (raz w miesiącu),
- Filia nr 26, Biblioterapia dla dzieci – zajęcia dla podopiecznych Świetlicy Środowiskowej św. Agaty (raz w miesiącu),
- Filia nr 32, Przyjaciele Na Fali – zajęcia edukacyjne dla dzieci ze Specjalnego Punktu Przedszkolnego dla dzieci z autyzmem (raz w miesiącu), Biblioteka jak rzeka – cykl imprez edukacyjnych dla uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi (raz w miesiącu),

e) Zakup zbiorów dla osób niewidomych i niedowidzących:

W 2017 r. planuje się zakup audiobooków do Oddziału Książki Mówionej w Filii nr 1 oraz Filii nr: 9, 11, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 28, 33, 35, 36 ze środków własnych oraz pozyskanych z Budżetu Obywatelskiego.

Filie MBP przystosowane do potrzeb osób z dysfunkcjami ruchu: F1 ul. Ligonia 7, F3 ul. Gliwicka 93, F6 ul. Bytomska 8a, F7 ul. Franciszkańska 25, F9 ul. gen. Jankego 183, F11 ul. Grażyńskiego 47 (Miejski Dom Kultury Koszutka), F12 ul. Witosa 18 B, F13 ul. Młyńska 5, F14 ul. Piastów 20, F15 ul. Przyjazna 7a (SP nr 51), F16 ul. Wajdy 21, F17 ul. Krzyżowa 1, F19 ul. Obrońców Westerplatte 10 (Miejski Dom Kultury Szopienice-Giszowiec), F21 ul. Zamkowa 45,

F23 ul. Paderewskiego 65, F25 ul. Chrobrego 2, F26 ul. Samsonowicza 27, F27 ul. Szarych Szeregów 62, F30 ul. Rybnicka 11, F31 ul. Marcinkowskiego 13 (Miejski Dom Kultury Zawodzie), F32 ul. Grzybski 19a, F33 ul. Markiejski Miejski Dom Kultury Bogucice-Zawodzie), F 34 Centralny Szpital Kliniczny, F35 Obcojęzyczna ul. Słowackiego 20, F36 ul. gen. Hallera 28 (Miejski Dom Kultury Szopienice-Giszowiec), F38 Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka im. Jana Pawła II. Ponadto Filia nr 1 posiada Oddział Książki Mówionej, wyposażony w powiększalnik elektroniczny MyReader.

Realizator: Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach.

12) Wydział Kultury UM Katowice, ul. 3 Maja 7.

Wydział Kultury UM Katowice w ramach zadań własnych dofinansowuje imprezy kulturalne organizowane przez stowarzyszenia, podmioty III sektora i inne podmioty instytucjonalne i prawne działające w obszarze kultury na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach Otwartego Konkursu Ofert, ofert realizowanych w trybie Małych Grantów. Wysokość środków finansowych przekazywanych na ten cel uzależniona będzie od zgłaszanych potrzeb, związanych z organizacją koncertów, festynów integracyjnych, wystaw i innych projektów kulturalnych.

Realizator: Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice.

13) Opiniowanie opracowywanych koncepcji i wytycznych do projektowania oraz projektów technicznych remontów i inwestycji miejskich pod kątem dostępności do osób niepełnosprawnych.

Realizator: Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.

5. **Koordynator projektu:** Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice oraz Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba imprez kulturalnych organizowanych przez miejskie instytucje kultury dostępnych dla osób niepełnosprawnych,
- 2) liczba imprez kulturalnych dla osób niepełnosprawnych dofinansowanych przez Miasto Katowice.

PROJEKT 11. ZAPEWNIENIE OPIEKI OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna niezdolna do samodzielnego funkcjonowania, wymagająca pomocy osób innych w zaspokajaniu jej podstawowych potrzeb życiowych ma prawo do korzystania z odpowiednich form opieki i wsparcia.
2. **Cel:** utrzymanie osób niepełnosprawnych wymagających opieki jak najdłużej w środowisku zamieszkania, a w przypadku braku takiej możliwości zapewnienie im całodobowej opieki w placówkach stacjonarnych.
3. **Stan planowany do osiągnięcia.**
4. Zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym i starszym w dziennych domach pomocy społecznej, mieszkaniach chronionych, rodzinnym domu pomocy oraz w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

1. Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:

- 1) Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami świadczącymi usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, prowadzącymi dzienne domy pomocy społecznej, rodzinny dom pomocy oraz prowadzenie mieszkań chronionych w celu zapewnienia jak najwyższej jakości świadczonych usług (Dział 2, Rozdział 10).

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z podmiotami świadczącymi usługi lub prowadzącymi ośrodki wsparcia i rodzinny dom pomocy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (prowadzenie mieszkań chronionych).

- 2) Dalsze wspieranie przez Miasto Katowice, w formie dotacji, poradnictwa specjalistycznego na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych wymagających opieki, świadczonego przez organizacje pozarządowe (Dział 2, Rozdział 10).

Realizatorzy: organizacje pozarządowe, Wydział Polityki Społecznej.

- 3) Kontynuowanie programu wolontaryjnego "Słonecznik" oraz promocja programu za pośrednictwem różnych kanałów informacyjnych, w tym strony internetowej MOPS dystrybucji materiałów promocyjnych na uczelniach oraz aktywizację środowiska lokalnego w celu włączenia większej liczby wolontariuszy do pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

2. Koordynator projektu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

3. Ocena efektywności-wskaźniki:

- 1) liczba prowadzonych miejsc w dziennych domach pomocy społecznej,
- 2) liczba prowadzonych miejsc mieszkaniach chronionych,
- 3) liczba prowadzonych miejsc w rodzinnym domu pomocy,
- 4) liczba osób niepełnosprawnych, starszych objętych usługami opiekuńczymi, specjalistycznymi usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 5) liczba osób niepełnosprawnych, starszych korzystających z dziennych domów pomocy społecznej,
- 6) liczba osób niepełnosprawnych, starszych korzystających z mieszkań chronionych,
- 7) liczba osób niepełnosprawnych, starszych korzystających z rodzinnego domu pomocy,
- 8) liczba wolontariuszy wspomagających osoby niepełnosprawne wymagające opieki.

PROJEKT 12. UCZESTNICTWO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W SPORCIE I TURYSTYCE.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do uczestnictwa w sporcie i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.
2. **Cel:** ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez stworzenie odpowiednich warunków do uczestnictwa w sporcie i turystyce osobom niepełnosprawnym.

Przeciwdziałanie izolacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie im dostępu do imprez sportowych i turystycznych.

3. **Stan planowany do osiągnięcia:** zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w imprezach o charakterze sportowym i turystycznym oraz przystosowanie miejskich obiektów sportowych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
4. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**
 - 1) Dofinansowanie szkolenia dzieci i młodzieży w dziedzinie sportu, turystyki i rekreacji oraz współfinansowanie organizacji imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym.
Realizator: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Katowicach.
 - 2) Dotacje dla stowarzyszeń reprezentujących osoby niepełnosprawne.
Realizator: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice.
 - 3) Organizacja imprez sportowych z udziałem osób niepełnosprawnych: Bieg Uliczny im. Wojciecha Korfanteo.
Realizator: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Katowicach.
 - 4) Opiniowanie opracowywanych koncepcji i wytycznych do projektowania oraz projektów technicznych remontów i inwestycji miejskich pod kątem dostępności do osób niepełnosprawnych.
Realizator: Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Katowice, Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.
5. **Koordynator projektu:** Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice oraz Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Katowicach, w zakresie projektów inwestycyjnych Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych skierowana tylko dla osób niepełnosprawnych dofinansowanych przez Miasto Katowice,
 - 2) liczba imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych ogólnodostępnych, w tym również dla osób niepełnosprawnych, dofinansowanych przez Miasto Katowice,
 - 3) liczba osób niepełnosprawnych biorąca udział w zorganizowanych imprezach.

PROJEKT 13. PROGRAMY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH.

1. **Założenie:** Aktywność osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym ma istotny wpływ na ich sytuację społeczną, zdrowotną i zawodową. Wsparcie osób niepełnosprawnych powinno w perspektywie długofalowej prowadzić do pełnego ich uczestnictwa w życiu społecznym oraz do poprawy ich sytuacji na rynku pracy. Założeniem podejmowanych działań jest jak najszersze oddziaływanie na lokalne i regionalne instytucje, organizacje, firmy i grupy nieformalne, które mogą przyczynić się do możliwie najpełniejszego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz do wzrostu zrozumienia mieszkańców Katowic dla ich problemów.

2. **Cel:** Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez integrację społeczną i zawodową oraz zaprezentowanie pozytywnego obrazu osób niepełnosprawnych i ich problemów wśród mieszkańców Katowic.

3. **Stan planowany do osiągnięcia:**

Poprawa warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym maksymalne wykorzystanie zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej samodzielności i aktywności. Wzmocnienie aktywności osób niepełnosprawnych w życiu publicznym, wzrost zaangażowania w życie społeczności lokalnej oraz konsolidacja środowiska osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz wzmocnienie i zwrócenie uwagi ogółu mieszkańców Katowic na ich problemy.

4. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**

- 1) Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!” realizowany w projekcie „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” w ramach osi priorytetowej IX Włączenie społeczne dla poddziałania 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – tryb pozakonkursowy. W ramach projektu planuję się realizację usług aktywnej integracji o charakterze: zawodowym, społecznym, edukacyjnym, zdrowotnym tj.:

- a) trening kompetencji i umiejętności społecznych w ramach mieszkania treningowego,
- b) trening kompetencji i umiejętności społecznych dla dorosłych osób z autyzmem,
- c) zespołowe ćwiczenia fizyczne i usprawniające psychoruchowo,
- d) spotkania edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i osób z ich otoczenia,
- e) usługi asystenta osoby niepełnosprawnej,
- f) imprezy i spotkania integracyjne oraz zajęcia z zakresu reintegracji społeczno – zawodowej dla osób niepełnosprawnych i osób z ich otoczenia.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

- 2) „Katowice Miasto Otwarte – Organizowania Społeczności Lokalnej” projekt planowany do realizacji w ramach osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, poddziałania 9.1 Aktywna integracja, 9.1.1 Wzmocnienie potencjału społeczno -zawodowego społeczności lokalnych ZIT. Realizacja programu na rzecz wzmocnienia potencjału społecznego i zawodowego lokalnych społeczności, w tym osób niepełnosprawnych uwzględniającego specyfikę terytorium i zamieszkujących je społeczności z uwzględnieniem działań opartych o samopomoc i wolontariat, środowiskowych, prozatrudnieniowych, edukacyjnych, kulturalnych jako oferowanych jako wsparcie uzupełniające, tj.:

- a) animacja lokalna,
- b) działania o charakterze edukacyjnym, informacyjnym i integracyjnym,
- c) działania wspierające rozwój potencjału podmiotów działających w obszarze niepełnosprawności,
- d) wsparcie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społeczno-kulturalnym,
- e) organizacja wolontariatu,
- f) wsparcie inicjatyw oddolnych drobnych, niskonakładowych działań, pobudzających społeczność do aktywności, niebędących jednocześnie alternatywą i konkurencją dla inicjatyw lokalnych z ustawy o organizacjach

pożytku publicznego i wolontariacie, budżetu obywatelskiego, małych grantów itp.).

W lokalu przy ul. Francuskiej 43 będą realizowane 2 projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego tj. "Katowice Miasto Otwarte - Rozwój usług społecznych" (styczeń 2018 - grudzień 2019) i "Katowice Miasto Otwarte - Organizowanie Społeczności Lokalnej" (styczeń 2018-grudzień 2020). Aktualnie trwa proces rewitalizacji kamienicy, dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach projektu "Katowice, miasto otwarte – działania inwestycyjne – adaptacja na potrzeby organizacji usług społecznych i środowiskowych dla osób niepełnosprawnych budynku przy ul. Francuskiej 43". W/w projekty są względem siebie komplementarne, przy czym bez projektu, którego celem jest remont, adaptacja i dostosowanie lokalu przy ul. Francuskiej 43, nie była by możliwa realizacja pozostałych dwóch projektów. Wartość projektu 6 354 202,41 zł.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

- 3) „Katowice Miasto Otwarte – Rozwój Usług Społecznych” projekt planowany do realizacji w ramach osi priorytetowej IX Włączenie społeczne dla poddziałania 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne. 9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT. Realizacja usług społecznych tj.:
- a) ośrodek wsparcia dziennego dla niskofunkcjonujących osób niepełnosprawnych,
 - b) ośrodek wsparcia dziennego dla dorosłych osób z autyzmem,
 - c) organizacja wsparcia asystenckiego i środowiskowego,
 - d) działania towarzyszące w centrum usług społecznych – rehabilitacja i ćwiczenia ogólnorozwojowe,
 - e) szkolenie kadry.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

- 4) „Ramię w ramię. Rozwój usług społecznych w Katowicach” projekt planowany do realizacji w ramach osi priorytetowej IX Włączenie społeczne dla poddziałania 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne. 9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych –ZIT.
- Działania na rzecz rozwoju usług mieszkalnictwa wpieranego poprzez zapewnienie dostępu do usług świadczonych w mieszkaniach treningowych skierowanych do osób niepełnosprawnych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

5. **Koordynator:** Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programach,
- 2) liczba osób niepełnosprawnych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu),
- 3) liczba środowisk, w tym osób niepełnosprawnych objętych programami aktywności lokalnej,
- 4) liczba projektów, w tym skierowanych do osób niepełnosprawnych zrealizowanych w pełni lub częściowo przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe,

- 5) liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych istniejących po zakończeniu projektu,
- 6) liczba osób niepełnosprawnych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi w programie.

CZĘŚĆ IV

PROGRAM DZIAŁAŃ W ZAKRESIE REHABILITACJI ZAWODOWEJ I ZATRUDNIANIA ORAZ PRZESTRZEGANIA PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

DZIAŁ 1. CELE, ADRESACI PROGRAMU, ZADANIA USTAWOWE POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W KATOWICACH Z ZAKRESU REHABILITACJI ZAWODOWEJ ORAZ ZATRUDNIANIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Rozdział 1. Charakterystyka osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Katowicach.

W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Katowicach wg stanu na 31 grudnia 2016 roku zarejestrowanych było ogółem 416 osób niepełnosprawnych, z czego 358 osób bezrobotnych (w tym 170 kobiet) i 58 osób poszukujących pracy (w tym 17 kobiet).

Tabela nr 1. Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP według stanu na 31 grudnia 2016 roku.

Bezrobotni		Poszukujący pracy	
Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
358	170	58	17

Rozdział 2. Struktura osób niepełnosprawnych pod względem wykształcenia, wieku, czasu pozostawania bez pracy, stopnia i przyczyn niepełnosprawności.

Na koniec grudnia 2016r. wśród zarejestrowanych niepełnosprawnych dominowały osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe - ogółem 134 osób, w tym 114 bezrobotnych i 20 osób poszukujących pracy.

Drugą grupę pod względem liczebności stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej - ogółem 132 osoby, w tym 119 bezrobotnych i 13 osób poszukujących pracy.

Trzecią w kolejności grupę stanowiły osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – ogółem 82 osoby, w tym 69 zarejestrowanych jako bezrobotne, 13 osób - jako niepełnosprawne poszukujące pracy.

Pozostałe osoby w liczbie 41 posiadały wykształcenie wyższe (w tym 34 bezrobotne i 7 poszukujących pracy). Najmniejszą liczebnie grupę reprezentowały osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym - ogółem 27 osób niepełnosprawnych, w tym 22 bezrobotne i 5 poszukujących pracy.

Tabela nr 2. Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych według poziomu wykształcenia na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Wykształcenie	Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych	Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy
Gimnazjalne i poniżej	119	13
Zasadnicze zawodowe	114	20
Średnie ogólnokształcące	22	5
Policealne i średnie zawodowe	69	13
Wyższe	34	7

Najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych niepełnosprawnych stanowiły osoby w przedziale od 55 do 59 lat - ogółem 109 osób (w tym 97 osób niepełnosprawnych bezrobotnych i odpowiednio 12 osób wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy). Najmniej liczną grupę stanowiła młodzież w kategorii wiekowej od 18 do 24 roku życia - ogółem 12 osób (w tym 10 osób bezrobotnych i 2 osoby poszukujące pracy).

Tabela nr 3. Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych według kategorii wiekowej na koniec grudnia 2015 roku.

Wiek	Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych	W tym kobiet	Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu	W tym kobiet
18-24	10	5	2	1
25-29	23	15	4	0
30-39	39	17	8	3
40-44	35	12	4	3
45-49	40	22	6	1
50-54	57	34	9	3
55-59	97	54	12	5
60 i więcej lat	57	11	13	1

Kolejnym kryterium jest czas pozostawania bez pracy. Według stanu na koniec grudnia 2016r. najczęściej było zarejestrowanych niepełnosprawnych pozostających w ewidencji powyżej 24 miesięcy - łącznie 118 osób, w tym 93 bezrobotne i 25 osób poszukujących pracy. Natomiast najmniej licznie grupę stanowiły osoby zarejestrowane do 1 miesiąca - ogółem 34 osoby (w tym 30 osób bezrobotnych i odpowiednio 4 osoby wśród poszukujących pracy).

Tabela nr 4. Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych według czasu pozostawania bez pracy na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych	W tym kobiet	Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy	W tym kobiet
Do 1	30	11	4	2
1 – 3	53	31	7	2
3 – 6	66	28	7	1
6 – 12	48	30	9	6
12 – 24	68	28	6	0
Powyżej 24	93	42	25	6

Dane liczbowe zawarte w tabeli nr 5 pokazują, że ze względu na rodzaj schorzenia wśród niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne dominowały osoby z upośledzeniami narządu ruchu (108) oraz osoby dla których orzeczono jako przyczynę niepełnosprawności choroby psychiczne (60). Natomiast wśród poszukujących pracy przeważały osoby z przyczynami niepełnosprawności określonymi jako „Inne” (15) i w następnej kolejności osoby (12) z orzeczonymi chorobami psychicznymi.

Tabela nr 5. Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych ze względu na przyczynę niepełnosprawności na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Przyczyny niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych	Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy
01-U	6	3
02-P	60	12
03-L	14	1
04-O	25	5
05-R	108	6
06-E	20	3
07-S	40	6
08-T	7	3
09-M	1	0
10-N	27	4
11-I	49	15
12-C	1	0
Nieustalony	0	0

W oparciu o dane liczbowe zawarte w tabeli nr 6 należy stwierdzić, że w grupie bezrobotnych przeważały osoby z orzeczonym lekkim stopniem niepełnosprawności (221 osób). Natomiast w grupie poszukujących pracy dominowały osoby z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności (31 osób).

Tabela nr 6. Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych według stopnia niepełnosprawności na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Stopień niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych	Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy
Znaczny	17	8
Umiarkowany	120	31
Lekki	221	19

Analizując staż pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy osób niepełnosprawnych, należy stwierdzić, że większość spośród bezrobotnych posiadała staż do 1 roku (78 osób) oraz porównywalnie w aspekcie danych liczbowych – bezrobotni ze stażem od 10 do 20 lat (71 osób). Natomiast wśród poszukujących pracy 12 osób legitymowało się stażem pracy ogółem w przedziale od 1 roku do 5 lat, także 11 osób posiadało staż pracy poniżej 1 roku.

Najmniej osób zarejestrowanych posiadało staż pracy powyżej 30 lat – ogółem 25 osób (w tym 23 osoby bezrobotne i 2 osoby poszukujące pracy).

Tabela nr 7. Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych według stażu pracy na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Staż pracy ogółem	Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych	Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy
Do 1 roku	78	11
1 – 5 lat	62	12
5 – 10 lat	46	7
10 – 20 lat	71	9
20 – 30 lat	55	10
30 lat i więcej	23	2
Bez stażu pracy	23	7

Rozdział 3. Cele, adresaci Programu.

Głównym celem opracowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach programu w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych jest kompleksowe przygotowanie zarejestrowanych niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy do samodzielnego i aktywnego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez zastosowanie podstawowych usług i instrumentów rynku pracy. W programie zostały uwzględnione

działania w zakresie wyrównywania szans osób niepełnosprawnych na rynku pracy umożliwiające tej grupie społecznej dostęp do otwartego i chronionego rynku pracy. Cele szczegółowe programu:

- 1) realizowanie podstawowych usług rynku pracy,
- 2) aktywizacja osób niepełnosprawnych z wykorzystaniem instrumentów rynku pracy,
- 3) przygotowanie osób niepełnosprawnych do samodzielnego, aktywnego poruszania się na rynku pracy w celu uzyskania zatrudnienia odpowiedniego do indywidualnych możliwości zawodowych i zdrowotnych.

Program skierowany jest do osób niepełnosprawnych w rozumieniu przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a także ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Rozdział 4. Zadania ustawowe Powiatowego Urzędu Pracy w Katowicach z zakresu rehabilitacji zawodowej zarejestrowanych osób niepełnosprawnych bezrobotnych i niepełnosprawnych poszukujących pracy.

Celem rehabilitacji zawodowej jest wsparcie osoby niepełnosprawnej w uzyskaniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia poprzez zastosowanie podstawowych usług i instrumentów rynku pracy w oparciu o ustalony profil pomocy oraz Indywidualny Plan Działania sporządzony przez doradcę klienta przy współudziale osoby zarejestrowanej.

Zadania ustawowe w tym zakresie Powiatowy Urząd Pracy realizować będzie w oparciu o art. 35a i art.11 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Do głównych zadań zgodnie z art. 35a ustawy należy między innymi:

- 1) prowadzenie usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych,
- 2) przyznawanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- 3) zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy,
- 4) zwrot kosztów wyposażenia stanowiska,
- 5) współpraca z organami rentowymi w zakresie wynikającym z odrębnych przepisów,
- 6) współpraca z właściwym terenowo Inspektorem Pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób niepełnosprawnych,
- 7) współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej tych osób.

Zgodnie art.11 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać z usług lub instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Wydatki na instrumenty oraz usługi rynku pracy, o których mowa w art. 11 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych są finansowane dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne – ze środków

Funduszu Pracy, a w odniesieniu do osób poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu – ze środków PFRON.

DZIAŁ 2. STAN ISTNIEJĄCY – CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW.

Rozdział 1. Usługi pośrednictwa pracy.

1. Pośrednictwo pracy polega w szczególności na:
 - 1) udzielaniu pomocy osobom niepełnosprawnym bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych,
 - 2) pozyskiwaniu ofert pracy,
 - 3) upowszechnianiu ofert pracy, w tym przekazywanie ich do internetowej bazy ofert pracy udostępnianej przez ministra właściwego do spraw pracy,
 - 4) udzielaniu pracodawcom informacji o kandydatach do pracy w związku ze zgłoszoną ofertą pracy,
 - 5) informowaniu bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy,
 - 6) inicjowaniu i organizowaniu kontaktów bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami,
 - 7) informowaniu o aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy,
 - 8) współdziałaniu powiatowych urzędów pracy w zakresie wymiany informacji o możliwościach uzyskania zatrudnienia i szkolenia na terenie ich działania,
 - 9) informowaniu bezrobotnych o przysługujących im prawach i obowiązkach.
2. W ramach zadań pośrednictwa pracy opracowywany jest również monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz prowadzona jest diagnoza rynku pracy w oparciu o analizę zgłaszanych ofert pracy, klasyfikację zawodów i specjalności oraz strukturę podmiotów gospodarczych funkcjonujących na lokalnym rynku pracy.

Rozdział 2. Usługi poradnictwa zawodowego.

Usługi z zakresu poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej ukierunkowane są na przygotowanie osób niepełnosprawnych do podejmowania aktywności zawodowej. W takim wymiarze usługi polegają na:

1. udzielaniu bezrobotnym i poszukującym pracy pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy oraz w planowaniu rozwoju kariery zawodowej, a także na przygotowaniu do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy, a w szczególności:
 - 1) udzielaniu informacji o zawodach, rynku pracy oraz możliwościach kształcenia, umiejętnościach niezbędnych przy aktywnym poszukiwaniu pracy lub samo zatrudnieniu,
 - 2) udzielaniu porad z wykorzystaniem standardowych metod ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie lub zmianę pracy, w tym badaniu kompetencji, zainteresowań i uzdolnień zawodowych,
 - 3) kierowaniu na specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie umożliwiające wydawanie opinii o przydatności zawodowej do pracy lub zawodu,
 - 4) inicjowaniu, organizowaniu i prowadzeniu grupowych porad zawodowych.

2. udzielaniu pracodawcom pomocy:
 - 1) w doborze kandydatów do pracy spośród zarejestrowanych osób,
 - 2) we wspieraniu rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników przez udzielanie porad zawodowych.

Rozdział 3. Usługi szkoleniowe.

1. Szkolenia organizowane są w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szanse na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, w przypadku:
 - 1) braku kwalifikacji zawodowych,
 - 2) konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji,
 - 3) utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie,
 - 4) braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.
2. Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, urząd na wniosek osoby niepełnosprawnej bezrobotnej może skierować na wskazane szkolenie i sfinansować koszty, jeżeli osoba uzasadni celowość przeszkolenia. Źródłem finansowania szkoleń dla tej grupy osób są środki Funduszu Pracy.
3. Osoba niepełnosprawna poszukująca pracy i niepozostająca w zatrudnieniu zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy może zostać skierowana na szkolenie zawodowe na mocy postanowień art. 38.1 i art. 40 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w celu zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia, podwyższenia dotychczasowych kwalifikacji zawodowych lub zwiększenia aktywności zawodowej. Źródłem finansowania szkoleń są środki PFRON.
4. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w urzędzie pracy kierowane są na szkolenie po uzyskaniu pozytywnej opinii lekarza medycyny pracy oraz ustaleniu zasadności skierowania na wnioskowane szkolenie w aspekcie indywidualnej sytuacji zawodowej oraz potrzeb lokalnego rynku pracy.

Rozdział 4. Instrumenty rynku pracy.

Instrumenty rynku pracy wykorzystywane są przy realizacji programów i projektów pozwalających na aktywizację zawodową zarejestrowanych osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. Są to zwłaszcza instrumenty określane mianem aktywnych programów rynku pracy na przykład staże u pracodawców, a także instrumenty wspomagające podstawowe usługi rynku pracy, w tym w szczególności: refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanej osoby niepełnosprawnej, przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej oraz wspieranie pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy poprzez zatrudnienie pracownika pomagającego osobie z niepełnosprawnością w pracy.

1. Staż u pracodawcy pozwala na nabycie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Organizacja stażu odbywa się pod nadzorem opiekuna według programu określonego w umowie.

Źródłem finansowania staży:

- 1) dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych są środki Funduszu Pracy,

- 2) dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy są środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
2. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej przyznawane są:
 - 1) ze środków PFRON osobie niepełnosprawnej bezrobotnej lub poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu do wysokości 15 – krotnego przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy; wymagany przepisami prawa okres prowadzenia działalności wynosi co najmniej 24 miesiące,
 - 2) ze środków Funduszu Pracy osobie niepełnosprawnej bezrobotnej do wysokości 6 – krotnego przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy; wymagany przepisami prawa okres prowadzenia działalności wynosi co najmniej 12 miesięcy.

Osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się o środki na zakup maszyn, urządzeń i wyposażenia niezbędnych do podjęcia działalności o planowanym profilu. Zostają objęte usługami doradczymi polegającymi na analizie indywidualnych doświadczeń i kwalifikacji zawodowych w aspekcie planowanego przedsięwzięcia.

3. Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej poniesionych przez pracodawcę przyznawany jest:
 - 1) ze środków PFRON do wysokości 15 – krotnego przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy; wymagany przepisami prawa okres utrzymania stanowiska pracy skierowanej osoby niepełnosprawnej bezrobotnej lub poszukującej pracy wynosi co najmniej 36 miesięcy,
 - 2) ze środków Funduszu Pracy do wysokości 6 – krotnego przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy, wymagany przepisami prawa okres utrzymania stanowiska pracy skierowanej osoby niepełnosprawnej bezrobotnej wynosi co najmniej 24 miesięcy.

Warunkiem otrzymania refundacji kosztów jest dokonanie przez pracodawcę zakupu wyposażenia, rozliczenie poniesionych kosztów oraz zatrudnienie osób niepełnosprawnych na doposażonych stanowiskach pracy skierowanych przez powiatowy urząd pracy.

4. Zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy, przysługuje za czas poświęcony wyłącznie na tę formę pomocy. Ma ona na celu wspieranie pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem oraz czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania. Wysokość zwrotu stanowi iloczyn kwoty najniższego wynagrodzenia i ilorazu liczby godzin w miesiącu przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu i miesięcznej liczby godzin pracy pracownika niepełnosprawnego w miesiącu. Liczba godzin przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu nie może przekraczać liczby godzin odpowiadającej 20% liczby godzin pracy pracownika w miesiącu.

Zwrot kosztów dokonywany jest na warunkach i w wysokości określonych umową zawartą z pracodawcą. Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przez pracodawcę przed dniem podpisania umowy.

DZIAŁ 3. PROJEKTY DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO REALIZACJI W LATACH 2017 - 2021.

PROJEKT 1. POŚREDNICTWO PRACY.

1. **Założenie:** zapewnienie osobom niepełnosprawnym oraz pracodawcom usług pośrednictwa pracy.
2. **Cel:** udzielanie pomocy osobom niepełnosprawnym w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz świadczenie pomocy pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
4. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**
 - 1) Nawiązywanie współpracy z pracodawcami z otwartego rynku pracy oraz chronionego rynku pracy.
Realizator: pośrednik pracy pełniący funkcję doradcy klienta instytucjonalnego.
 - 2) Przedstawianie osobom niepełnosprawnym bezrobotnym i poszukującym pracy propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.
Realizator: pośrednik pracy, doradca zawodowy, specjalista ds. rozwoju zawodowego pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego.
 - 3) Oferowanie osobom niepełnosprawnym bezrobotnym i poszukującym pracy możliwości innych form pomocy w sytuacji braku propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.
Realizator: pośrednik pracy, doradca zawodowy, specjalista ds. rozwoju zawodowego pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego.
 - 4) Inicjowanie i organizowanie kontaktów osób niepełnosprawnych z potencjalnymi pracodawcami w ramach giełd pracy.
Realizator: pośrednik pracy pełniący funkcję doradcy klienta instytucjonalnego.
5. **Koordynator projektu:** Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba ofert pracy,
 - 2) liczba podjęć pracy przez osoby niepełnosprawne.

PROJEKT 2. PORADNICTWO ZAWODOWE.

1. **Założenie:** przygotowanie osób niepełnosprawnych do podejmowania aktywności zawodowej poprzez świadczenie usług z zakresu poradnictwa zawodowego.
2. **Cel:** przygotowanie osób niepełnosprawnych do uzyskania odpowiedniego zatrudnienia.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych w wyniku działań w ramach usług poradnictwa zawodowego.
4. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**

- 1) Udzielanie osobom niepełnosprawnym porad zawodowych i informacji zawodowych.

Realizator: doradca zawodowy.

- 2) Świadczenie pracodawcom pomocy w doborze kandydatów na wolne miejsce pracy spośród zarejestrowanych niepełnosprawnych.

Realizator: doradca zawodowy.

5. **Koordynator projektu:** Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych,
- 2) liczba niepełnosprawnych osób objętych usługami poradnictwa zawodowego.

PROJEKT 3. SZKOLENIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY.

1. **Założenie:** organizowanie szkoleń zawodowych na wniosek zarejestrowanych osób niepełnosprawnych w celu podniesienia/uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych.

2. **Cel:** nabycie przez osoby niepełnosprawne umiejętności i kwalifikacji zawodowych dostosowanych do potrzeb otwartego i chronionego rynku pracy.

3. **Stan planowany do osiągnięcia:** aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych poprzez zastosowanie usług szkoleniowych.

4. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**

- 1) Analiza zapotrzebowania na zawody i specjalności na lokalnym rynku pracy.

Realizator: specjalista ds. rozwoju zawodowego pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego.

- 2) Ustalenie zasadności skierowania zarejestrowanej osoby niepełnosprawnej na wnioskowane szkolenie.

Realizator: specjalista ds. rozwoju zawodowego, pośrednik pracy, doradca zawodowy pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego.

- 3) Udzielanie informacji o możliwościach szkolenia.

Realizator: specjalista ds. rozwoju zawodowego, doradca zawodowy, pośrednik pracy pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego.

- 4) Organizacja i rozliczenie finansowe szkoleń.

Realizator: specjalista ds. rozwoju zawodowego pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego.

5. **Koordynator projektu:** Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych skierowanych na szkolenia,
- 2) liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy skierowanych na szkolenia.

PROJEKT 4. INSTRUMENTY RYNKU PRACY.

1. **Założenie:** wspieranie podstawowych usług rynku pracy.
2. **Cel:** finansowanie aktywizacji zawodowej zarejestrowanych osób niepełnosprawnych.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** aktywizacja zawodowa niepełnosprawnych poprzez zastosowanie instrumentów rynku pracy.
4. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**
 - 1) Wykorzystanie subsydiowanych form pomocy w zakresie wspierania zatrudnienia osób niepełnosprawnych:
 - a) przyznanie jednorazowo środków na uruchomienie działalności gospodarczej,
 - b) zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

Realizator: pracownicy merytoryczni odpowiedzialni za aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych i rozliczanie środków finansowanych przeznaczonych na realizację zadań w ramach Projektu 4.
5. **Koordynator projektu:** Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z subsydiowanych form aktywizacji zawodowej,
 - 2) kwota wydatkowanych środków finansowanych przeznaczonych na subsydiowane formy zatrudnienia.

PROJEKT 5. ZATRUDNIENIE PRACOWNIKA POMAGAJĄCEGO PRACOWNIKOWI NIEPEŁNOSPRAWNEMU W PRACY W ZAKRESIE CZYNNOŚCI UŁATWIAJĄCYCH KOMUNIKOWANIE SIĘ Z OTOCZENIEM ORAZ CZYNNOŚCI NIEMOŻLIWYCH LUB TRUDNYCH DO SAMODZIELNEGO WYKONANIA PRZEZ PRACOWNIKA NIEPEŁNOSPRAWNEGO NA STANOWISKU PRACY.

1. **Założenie:** wspieranie pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.
2. **Cel:** zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy za czas poświęcony wyłącznie na tę formę pomocy.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** udzielenie pracownikowi niepełnosprawnemu pomocy w przystosowaniu się do środowiska pracy oraz w wykonywaniu czynności powierzonych na stanowisku pracy.
4. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**
 - 1) Udzielenie pracodawcy wsparcia finansowego w zakresie zwrotu kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy.

Realizator: pracownicy merytoryczni odpowiedzialni za aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych i rozliczanie środków finansowanych przeznaczonych na realizację Projektu 5.
5. **Koordynator projektu:** Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba pracodawców którym udzielono wsparcia w zakresie zwrotu kosztów związanych z zatrudnieniem pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu na stanowisku pracy.

PROJEKT 6. WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI RYNKU PRACY W ZAKRESIE REHABILITACJI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

1. **Założenie:** Wspieranie osób z niepełnosprawnością w przygotowaniu się do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy.
2. **Cel:** Promocja programów realizowanych przez partnerów rynku pracy z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej skierowanych do osób niepełnosprawnych.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** umożliwienie osobom niepełnosprawnym pozostającym bez zatrudnienia udziału w działaniach zaplanowanych w ramach programów realizowanych przez partnerów rynku pracy.
4. **Zadania do realizacji w latach 2017-2021, realizatorzy:**
 - 1) rozpowszechnienie wśród osób niepełnosprawnych informacji o programach realizowanych przez partnerów rynku pracy,
 - 2) udzielenie partnerom rynku pracy pomocy w naborze uczestników do realizowanych programów.

Realizator: pracownicy merytoryczni odpowiedzialni za aktywizację zawodową zarejestrowanych osób, w tym osób niepełnosprawnych.
5. **Koordynator projektu:** Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach przy współpracy z innymi partnerami rynku pracy.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba projektów o realizacji których zarejestrowane osoby niepełnosprawne zostały poinformowane.

DZIAŁ 3. PROJEKTY DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W 2017 ROKU.

PROJEKT 1. PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE, W TYM INTERWENCJA KRYZYSOWA.

1. **Założenie:** osoby niepełnosprawne i ich rodziny powinny mieć zapewniony dostęp do pełnej informacji o obowiązujących rozwiązaniach prawnych i wynikających z nich uprawnieniach, istniejących możliwościach zaspakajania różnorodnych potrzeb, funkcjonujących systemach wsparcia i możliwościach uzyskania różnych form pomocy ze strony instytucji jak i organizacji pozarządowych. Osoby niepełnosprawne i ich rodziny powinny mieć również możliwość skorzystania z profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych pojawiających się w związku z niepełnosprawnością.
2. **Cel:** ułatwienie funkcjonowania osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom poprzez udostępnienie informacji o przysługujących im prawach i uprawnieniach oraz informacji dotyczących istotnych spraw związanych z funkcjonowaniem społecznym w mieście Katowice. Ograniczenie skutków sytuacji kryzysowych wynikających z niepełnosprawności.
3. **Stan planowany do osiągnięcia.**

Zwiększenie dostępności do informacji z zakresu poradnictwa specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych oraz do informacji o instytucjach pomocowych w mieście, obiektach pozbawionych barier architektonicznych.

4. Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:

- 1) Realizacja sieci specjalistycznego poradnictwa i wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych i organizacjami pozarządowymi, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponenci:

- a. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach działalności bieżącej,
 - b. Wydział Polityki Społecznej, zaplanowane środki finansowe na kwotę 2 500,00 zł (dz. 853, r.85311,WP) .
- 2) Okresowe powtarzanie akcji informacyjnych poprzez rozwieszenie plakatów, udostępnianie ulotek informacyjnych na temat działalności instytucji i organizacji prowadzących poradnictwo i interwencję kryzysową w miejscach stosunkowo często odwiedzanych przez osoby niepełnosprawne (Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe).

Realizator : Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach działalności bieżącej.

- 3) Kontynuacja realizacji informatora dla osób niepełnosprawnych w formie elektronicznej wraz z udostępnieniem danych z zakresu opisu obiektów użyteczności

publicznej oraz restauracji, obiektów handlowych, sakralnych pod względem dostępności dla osób niepełnosprawnych, opisu przykładowych tras wycieczkowych dostępnych dla osób niepełnosprawnych oraz poradnictwa specjalistycznego „Katowice bez barier”.

Realizatorzy: Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki na kwotę 19 000 zł (dz.853, r.85311 WP)

- 4) Realizacja projektu społecznego „Miejska Dżungla” mającego na celu przybliżenie problemów osób niepełnosprawnych, łamanie barier mentalnych w kontaktach z osobami niepełnosprawnymi, zwrócenie uwagi na bariery architektoniczne przeszkadzające osobom niepełnosprawnym uczestniczyć w życiu społecznym, przeciwdziałanie zajmowaniu miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych przez osoby nieuprawnione.

Realizator: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta Katowice, Policją, Strażą Miejską w Katowicach oraz organizacjami pozarządowymi.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, zaplanowane środki finansowe na kwotę 8 900,00 zł (dz.853, r.85311)

- 5) Kontynuacja aktualizacji informatora dla osób niepełnosprawnych na stronach Urzędu Miasta Katowice w zakładce „Osoby niepełnosprawne”- zawierającego informacje pomocowe niepełnosprawnym mieszkańcom Katowic.

Realizatorzy: Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice , planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

5. **Koordynator projektu:** Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba osób, które w danym okresie skorzystały z poradnictwa specjalistycznego dla osób niepełnosprawnych,
- 2) liczba jednostek świadczących poradnictwo,
- 3) liczba jednostek świadczących interwencję kryzysową,
- 4) liczba osób, które gościły na danej stronie internetowej,
- 5) liczba obiektów/ tras/ kopert umieszczonych w informatorze dla osób niepełnosprawnych.

PROJEKT 2. Wczesna interwencja (dzieci w wieku 0-6 lat) i kształcenie specjalne.

1. **Założenie:** każde dziecko niepełnosprawne ma prawo do wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną. Każde dziecko niepełnosprawne ma prawo do odpowiedniej stymulacji rozwoju od chwili wykrycia u niego niepełnosprawności do chwili podjęcia nauki w szkole, w celu zapobiegania ewentualnym przyszłym niepowodzeniom w nauce.

Wczesne wspomaganie rozwoju to kompleksowa pomoc udzielana małemu dziecku oraz jego rodzinie, która ma na celu pobudzanie rozwoju psychoruchowego i społecznego dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do czasu podjęcia nauki w szkole. Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci, które wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w przedszkolach ogólnodostępnych, integracyjnych, specjalnych, oddziałach integracyjnych lub oddziałach specjalnych, a także w innych formach wychowania przedszkolnego. Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, na podstawie którego dziecko może być skierowane do kształcenia specjalnego, wydawane jest przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną. Orzeczenie określa zalecane formy kształcenia specjalnego, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności, w tym stopnia upośledzenia umysłowego.

2. **Cel:** Ograniczenie skutków niepełnosprawności wśród dzieci do lat 6, poprzez stworzenie możliwości uzyskania jak najwcześniejszej, kompleksowej i wielospecjalistycznej diagnozy w placówkach do tego przygotowanych. Objęcie dzieci specjalistycznymi programami terapeutycznymi oraz przygotowanie rodziców lub opiekunów do udziału w rehabilitacji swoich dzieci. Pobudzanie psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole. Objęcie kształceniem specjalnym dzieci, które posiadają orzeczenia o potrzebie kształcenia, wydane przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną, na czas edukacji przedszkolnej.

3. **Stan planowany do osiągnięcia.**

Umożliwienie rodzicom i opiekunom jak najwcześniejszego dostępu do informacji na temat możliwości zdiagnozowania, opieki zdrowotnej i rehabilitacji swoich dzieci. Objęcie jak największej liczby dzieci niepełnosprawnych w wieku od 0 do 6 lat, wymagających takiej pomocy, usługami z zakresu wczesnej interwencji. Objęcie jak największej liczby dzieci niepełnosprawnych pomocą specjalistyczną do chwili podjęcia przez nie nauki w szkole, a także objęcie kształceniem specjalnym dzieci, które wymagają specjalnej organizacji nauki na etapie edukacji przedszkolnej.

4. **Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:**

Wielospecjalistyczne i kompleksowe działania wczesnego wspomagania rozwoju warunkiem optymalnego rozwoju psychofizycznego i społecznego dziecka niepełnosprawnego. Celem tego zadania będzie objęcie jak największej liczby dzieci do 6 roku życia – niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością, specjalistycznymi programami terapii i rewalidacji oraz przygotowanie rodziców do udziału w rewalidacji, rehabilitacji i edukacji swoich dzieci.

- 1) Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci realizowane najbliżej ich miejsca zamieszkania, tj. w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi, przedszkolach specjalnych oraz w poradniach psychologiczno-pedagogicznych.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, przedszkola i szkoły z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi prowadzone przez miasto Katowice, przedszkola specjalne prowadzone przez miasto Katowice, poradnie psychologiczno - pedagogiczne prowadzone przez miasto Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent :

Przedszkola i szkoły z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi prowadzone przez Miasto Katowice, oraz przedszkola specjalne prowadzone przez miasto Katowice: ogółem na 2017 rok zaplanowano 241 626,00 zł (dz.854 r.85404 WG)

Poradnie psychologiczno - pedagogiczne prowadzone przez miasto Katowice: ogółem na 2017 rok zaplanowano środki finansowe na kwotę 92 314,00 zł (dz.854 r.85404 WP)

- 2) Zwiększanie zaopatrzenia w sprzęt i pomoce naukowe do zajęć specjalistycznych z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju, tj. w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi, przedszkolach specjalnych oraz w poradniach psychologiczno - pedagogicznych.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, przedszkola i szkoły z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi prowadzone przez miasto Katowice, przedszkola specjalne prowadzone przez miasto Katowice, poradnie psychologiczno - pedagogiczne prowadzone przez miasto Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:budżet miasta Katowice

Dysponent:

Przedszkola i szkoły z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi prowadzone przez Miasto Katowice, oraz przedszkola specjalne prowadzone przez miasto Katowice: na 2017 rok zaplanowano 62 000,00 zł, co mieści się w kwocie z zadania 1, czyli 241 626,00 zł (dz.854 r.85404 WG).

Poradnie psychologiczno - pedagogiczne prowadzone przez miasto Katowice: na 2017 rok zaplanowano środki finansowe na kwotę 5 000,00 zł, co mieści się w kwocie z zadania nr 1, czyli 92 314,00 zł (dz.854 r.85404 WP).

- 3) Zapewnienie dzieciom przedszkolnym niepełnosprawnym i zagrożonym niepełnosprawnością psychofizyczną edukacji przedszkolnej najbliżej ich miejsca zamieszkania, w tym objęcie ich specjalistycznymi programami i terapiami.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, przedszkola specjalne prowadzone przez miasto Katowice, przedszkola z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi prowadzone przez miasto Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

- przedszkola specjalne prowadzone przez miasto Katowice: planowane środki finansowe na 2017 rok na kwotę 782 002,00 zł (dz.801, r.80105 WG),

- przedszkola z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi prowadzone przez miasto Katowice: planowane środki finansowe na 2017 rok na kwotę 3 155 014,00 zł (dz.801, r.80149 WG)

- 4) Dotacje dla niepublicznych jednostek oświatowych, oraz jednostek oświatowych publicznych (przedszkola) prowadzonych przez organy inne niż JST, dodatkową formą

wspierania przez miasto Katowice (dotacje udzielane na podst. art. 80 i 90 ustawy o systemie oświaty), tj.:

- dotacje na rzecz dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, przedszkolach specjalnych, innych formach wychowania przedszkolnego, poradniach psychologiczno-pedagogicznych,

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, oświatowe jednostki niepubliczne (przedszkola, przedszkola z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi, przedszkola specjalne, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, inne formy wychowania przedszkolnego oraz przedszkola publiczne prowadzone przez organy inne niż JST.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice - planowane wydatki na 2017 rok na kwotę 1 410 686,00 zł (dz.854, r. 85404 WG), oraz 5 479 079,00 zł(dz.854, r. 85404 WP).

- dotacje na rzecz realizacji zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, przedszkolach z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, innych formach wychowania przedszkolnego,

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, oświatowe jednostki niepubliczne dotowane przez Miasto Katowice (przedszkola, przedszkola z oddziałami integracyjnymi i specjalnymi, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, inne formy wychowania przedszkolnego), oraz przedszkola publiczne prowadzone przez organy inne niż JST.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent :

Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki na kwotę 6 290 264,00 zł (dz.801, r. 80149 WG).

- dotacje na rzecz dzieci objętych edukacją przedszkolną w przedszkolach specjalnych.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, oświatowe jednostki niepubliczne (przedszkola specjalne) dotowane przez Miasto Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki na kwotę 1 510 820,00 zł(dz. 801, r. 80105).

- 5) Współpraca ze specjalistycznymi ośrodkami rehabilitacyjnymi dla dzieci i młodzieży.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, ośrodki rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, planowane wydatki na kwotę 2 298 075,00 (dz.853, r.85395 WP).

- 6) Kompleksowa rehabilitacja i rewalidacja dzieci ze sprzężoną niepełnosprawnością z terenu miasta Katowice realizowana we współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Realizatorzy: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, organizacje pozarządowe.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent;

Wydział Polityki Społecznej, planowane wydatki na kwotę 40 000,00 zł (dz.853, r. 85311, WP).

- 7) Prowadzenie doradztwa metodycznego oraz szkoleń dla dyrektorów i nauczycieli placówek oświatowych, pracujących z uczniami niepełnosprawnymi.

Realizatorzy:

Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, doradca metodyczny ds. pomocy-psychologiczno-pedagogicznej i świetlic szkolnych zatrudniony w jednostce oświatowej prowadzonej przez miasto Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Jednostka oświatowa prowadzona przez miasto Katowice, zatrudniająca doradcę metodycznego ds. pomocy-psychologiczno-pedagogicznej i świetlic szkolnych (aktualnie Zespół Szkół Integracyjnych nr 1 w Katowicach) – wydatki bieżące w budżecie tej jednostki w rozdziale 80146 WG na kwotę 32 089,00 zł,

- 8) Prowadzenie działań informacyjno - promocyjnych, dotyczących dostępnej oferty w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i pomocy jego rodzinie.

Realizatorzy: jednostki oświatowe prowadzone przez miasto Katowice, realizujące wczesne wspomaganie rozwoju, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, jednostki oświatowe niepubliczne dotowane przez miasto Katowice na podstawie art. 80 i 90 ustawy o systemie oświaty, realizujące wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok: budżet miasta Katowice oraz środki oświatowych jednostek niepublicznych dotowanych przez miasto Katowice.

Dysponenci :

Jednostki oświatowe prowadzone przez miasto Katowice, realizujące wczesne wspomaganie rozwoju,

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach,

Jednostki oświatowe niepubliczne dotowane przez miasto Katowice na podstawie art. 80 i 90 ustawy o systemie oświaty, realizujące wczesne wspomaganie rozwoju dziecka.

Planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

5. **Koordynator projektu:** Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta w Katowicach, w zakresie współpracy ze specjalistycznymi ośrodkami rehabilitacyjnymi dla dzieci

i młodzieży - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach i Wydział Polityki Społecznej w zakresie realizacji zadania przez organizacje pozarządowe.

6. Ocena efektywności-wskaźniki:

1. liczba dzieci realizujących wczesne wspomaganie rozwoju w stosunku do liczby dzieci, które otrzymały stosowne opinie w tym zakresie,
2. stopień wykorzystania funduszy na zakup środków dydaktycznych i sprzętu niezbędnego do realizacji wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci,
3. liczba ośrodków świadczących pomoc z zakresu wczesnej interwencji,
4. liczba dzieci do 1 roku życia zgłoszonych do punktów wczesnej interwencji,
5. liczba dzieci w wieku 0-6 lat objętych rehabilitacją w ośrodkach,
6. liczba dzieci realizujących kształcenie specjalne w przedszkolach publicznych, na podstawie orzeczeń o kształceniu specjalnym.

PROJEKT 3. EDUKACJA DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ.

1. **Założenie:** każde dziecko niepełnosprawne ma prawo do nauki w przedszkolach i szkołach wspólnie ze swymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej. Zgodnie z zapisami prawa oświatowego, każdemu dziecku ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnemu, tworzy się warunki niezbędne do rozwoju, dostosowując treści, metody i organizację nauczania do możliwości psychofizycznych dzieci oraz zapewnia się możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
2. **Cel:** stworzenie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej możliwości kształcenia na równi z pełnosprawnymi rówieśnikami na wszystkich poziomach nauczania. Zapewnienie możliwości nauki i rozwoju w środowisku rodzinnym i rówieśniczym.

3. Stan planowany do osiągnięcia.

Umożliwienie dzieciom z niepełnosprawnością psychofizyczną łatwiejszego dostępu do edukacji. Zwiększenie liczby nauczycieli posiadających kwalifikacje do pracy z dzieckiem niepełnosprawnym.

4. Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:

Pełny udział w życiu codziennym, społecznym, nauce i zabawie warunkiem prawidłowej integracji oraz prawem każdego niepełnosprawnego dziecka. Celem tego zadania będzie nauka dzieci niepełnosprawnych dostosowana do ich indywidualnych potrzeb, zarówno w szkołach ogólnodostępnych oraz w szkołach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi, jak również korzystanie ze szkolnictwa specjalnego lub nauczania indywidualnego, życie dzieci niepełnosprawnych w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych.

- 1) Zapewnianie realizacji zajęć wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach ogólnodostępnych, oraz szkołach specjalnych, najbliżej miejsca zamieszkania dzieci.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, szkoły ogólnodostępne (masowe), oraz szkoły z oddziałami specjalnymi i integracyjnymi, prowadzone przez miasto Katowice, szkoły specjalne prowadzone przez miasto Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok: budżet Miasta Katowice

Dysponenci:

Szkoły ogólnodostępne (masowe), oraz szkoły z oddziałami specjalnymi i integracyjnymi, prowadzone przez miasto Katowice, szkoły specjalne prowadzone przez Miasto Katowice: wydatki bieżące zaplanowane w budżetach tych jednostek, tj. na kwotę 16 701 214,00 zł (dz.801, r.80102, WP), 8 356 266,00 zł (dz. 801. r. 80111, WP), 16 169 726,00 zł (dz.801, r.80150, WG), 2 524 644,00 zł (dz.801, r. 80150).

- 2) Dofinansowywanie likwidacji barier funkcjonalnych w placówkach przedszkolnych i szkolnych.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, szkoły ogólnodostępne (masowe), szkoły specjalne oraz szkoły z oddziałami specjalnym i integracyjnymi (prowadzone przez miasto Katowice), placówki przedszkolne i szkolno - przedszkolne prowadzone przez miasto Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponenci:

Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 6 rozdz. (Dz.801, rozdz. 80195 WP) na kwotę 67 494,27 zł – wydatki w budżecie miasta Katowice, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2016, ale będą realizowane do 30 czerwca 2017 roku.

- 3) Dotacje dla niepublicznych jednostek oświatowych dodatkową formą wspierania przez miasto Katowice (dotacje udzielane na podst. art. 90 ustawy o systemie oświaty), tj.:

- dotacje na rzecz uczniów szkół specjalnych,

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, oświatowe jednostki niepubliczne

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki na kwotę 775 461,00 zł (dz. 801, r.80102, WP)

- dotacje na rzecz realizacji zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i szkołach zawodowych,

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, oświatowe jednostki niepubliczne

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki na kwotę 455 780,00 zł (dz.801, r. 80150, WP), 2 804 773,00 zł (dz. 801, r.80150, WG).

- dotacje na rzecz wychowanków ośrodków rehabilitacyjno – edukacyjno -wychowawczych

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, oświatowe jednostki niepubliczne, ośrodki rehabilitacyjno – edukacyjno – wychowawcze.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki na kwotę 3 262 311,00 zł (dz.854, r. 85419, WP).

5. Koordynator projektu: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice.

6. Ocena efektywności-wskaźniki:

1. liczba dzieci niepełnosprawnych uczących się w systemie ogólnodostępnym lub integracyjnym,
2. liczba dzieci niepełnosprawnych uczących się w systemie specjalnym,
3. liczba szkół pozbawionych barier architektonicznych.

PROJEKT 4. TRANSPORT UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO PLACÓWEK OŚWIATOWYCH.

1. Założenie: Ustawowym obowiązkiem gminy jest zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 71b ustawy o systemie oświaty, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, także do najbliższej szkoły podstawowej ponadgimnazjalnej, nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia. Obowiązkiem gminy jest także zapewnienie bezpłatnego dowozu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia. Obowiązek ten realizowany jest wobec dzieci i młodzieży upośledzonej w stopniu głębokim, która realizuje obowiązek szkolny i obowiązek nauki poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, a także dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym, z niepełnosprawnościami sprzężonymi. W przypadku, gdy dowożenie i opiekę nad dzieckiem niepełnosprawnym sprawują rodzice, gmina ma obowiązek zwrotu kosztów przejazdu ucznia, o którym mowa wyżej, oraz jego opiekuna do w/w szkoły lub ośrodka.

2. Cel: Ułatwienie i zaspokojenie realizacji obowiązku szkolnego dziecka niepełnosprawnego, zgodnie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, w placówce oświatowej, która zagwarantuje odpowiednie warunki kształcenia, dostosowane do specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Zniesienie bariery dostępu do kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

3. Stan planowany do osiągnięcia:

Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, o których mowa w art. 17 ust. 3a ustawy o systemie oświaty, bezpłatnego dowozu i opieki w czasie przewozu lub zwrotu kosztów, poniesionych przez rodziców dzieci niepełnosprawnych, w związku z ich dowozem do przedszkola, szkoły lub ośrodka, w celu zapewnienia realizacji kształcenia specjalnego, określonego w orzeczeniu, wydanym przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

4. Zadania do realizacji w roku 2017, realizatorzy:

Organizacja dowozu uczniów niepełnosprawnych, realizowana w następujących formach: poprzez dowóz i opiekę specjalistycznych firm transportowych, wyłonionych w drodze przetargu lub dowóz transportem rodziców, po uprzednim zawarciu umowy z Prezydentem Miasta.

Zadania:

- 1) Zapewnienie uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu, do placówek oświatowych, na zasadach określonych w ustawie o systemie oświaty.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, Centrum Usług Wspólnych w Katowicach, dyrektorzy jednostek oświatowych prowadzonych przez Miasto Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Centrum Usług Wspólnych oraz jednostki oświatowe prowadzone przez miasto Katowice - na kwotę ogółem 3 050 000,00 zł (w tym dz.801: rozdz. 80113 WG – 1 850 000,00 zł, oraz rozdz. 80113 WP – 1 200 000,00 zł)

- 2) Zwrot kosztów przejazdu ucznia niepełnosprawnego oraz jego opiekuna do szkoły lub ośrodka, na zasadach określonych w umowie zawartej między Prezydentem a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, Centrum Usług Wspólnych w Katowicach, dyrektorzy jednostek oświatowych prowadzonych przez Miasto Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Centrum Usług Wspólnych oraz jednostki oświatowe prowadzone przez miasto Katowice. Z kwoty środków zabezpieczonej w budżecie miasta Katowice w rozdziale 80113 w wysokości ogółem 3 050 000,00 zł pokrywa się zarówno wydatki realizowane w ramach zadania nr 1, jak i zadania nr 2 (planuje się jeden budżet bez podziału na te zadania).

- 3) Prowadzenie działań informacyjnych, skierowanych głównie do rodziców dzieci niepełnosprawnych, dotyczących możliwości skorzystania z bezpłatnego transportu lub zwrotu kosztów przejazdu ucznia niepełnosprawnego, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o systemie oświaty.

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, Centrum Usług Wspólnych w Katowicach, dyrektorzy jednostek oświatowych prowadzonych przez miasto Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, Centrum Usług Wspólnych w Katowicach, dyrektorzy jednostek oświatowych prowadzonych przez miasto Katowice. Planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

5. Koordynator projektu:

Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta w Katowicach we współpracy z Centrum Usług Wspólnych oraz dyrektorami jednostek oświatowych prowadzonych przez miasto Katowice.

6. Ocena efektywności-wskaźniki:

1. liczba dzieci niepełnosprawnych, którym gmina zapewniła bezpłatny dowóz do placówki oświatowej,

2. liczba umów dot. zwrotu kosztów przejazdu ucznia niepełnosprawnego, zawartych pomiędzy Prezydentem Miasta a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice,
3. liczba placówek oświatowych, do których gmina zapewnia bezpłatny dowóz uczniów niepełnosprawnych lub zapewnia zwrot kosztów przejazdu ucznia.

PROJEKT 5. REHABILITACJA SPOŁECZNA I LECZNICZA DZIECI I MŁODZIEŻY W WIEKU SZKOLNYM ORAZ DOROSŁYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do korzystania z dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną, z dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym.
2. **Cel:** wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych oraz wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych przez te osoby.
3. **Stan planowany do osiągnięcia.**

Zwiększenie oferty usług z zakresu rehabilitacji społecznej dla osób niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym, zaburzeniami psychicznymi, ze schorzeniami narządu ruchu, dla osób niewidomych oraz dla osób głuchych i głuchoniemych.

4. Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:

- 1) Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie prowadzonej działalności w sferze zadań publicznych oraz środowiskowymi domami samopomocy w celu zapewnienia jak najwyższej jakości świadczonych usług (Dział 2, Rozdział 4).

Realizatorzy: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach we współpracy z podmiotami prowadzącymi poszczególne placówki.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Polityki Społecznej, planowane wydatki na kwotę 458 592,00 zł (dz.852, r. 85203, ZP), 1 067 448,00 zł (dz.852, r.85203, ZG) 346 580,00 zł (dz.853, r. 85311,WP).

- 2) Kontynuowanie wspierania, w formie dotacji lub zakupu usług, przez miasto Katowice usług z zakresu rehabilitacji społecznej, zawodowej i leczniczej świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych przez organizacje pozarządowe (stowarzyszenia i fundacje) w prowadzonych przez nie specjalistycznych ośrodkach lub realizowanych w ramach działalności statutowej (Dział 2, Rozdział 4).

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice

Planowana kwota wydatków 907 800,00 zł (dz. 853, r.85311 WP)

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach planowana kwota wydatków ramach środków PFRON 3 199 200,00 zł oraz wydatki w ramach środków z budżetu miasta w wys. 2 298 075,00 zł (dz.853 r. 85395 WP, wskazana kwota została już ujęta w Projekcie nr 2, zadaniu nr 5 w ramach współpracy ze specjalistycznymi ośrodkami rehabilitacyjnymi dla dzieci i młodzieży).

5. **Koordynator projektu:** Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba osób niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym, zaburzeniami psychicznymi, schorzeniami narządu ruchu, głuchych, głuchoniemych i niewidomych korzystających z pomocy specjalistycznych placówek prowadzonych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie prowadzonej działalności w sferze zadań publicznych.

PROJEKT 6. WSPIERANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W PROCESIE REHABILITACJI W FORMIE DOFINANSOWANIA ZE ŚRODKÓW PFRON DO RÓŻNYCH ŚWIADCZEŃ.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym oraz dostępu do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny.
2. **Cel:** ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez ogólną poprawę psychofizycznej sprawności, rozwijanie umiejętności społecznych, nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych przez osoby niepełnosprawne, usunięcie lub zmniejszenie uciążliwości różnego rodzaju barier.
3. **Stan planowany do osiągnięcia.**

Dotarcie z informacjami na temat możliwości uzyskania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do środowisk osób niepełnosprawnych, które z takiej pomocy dotąd nie korzystały.

Zwiększenie zainteresowania niepełnosprawnych mieszkańców Katowic możliwością uzyskania dofinansowania na różne cele w ramach programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zwiększenie zainteresowania podmiotów możliwością uzyskania dofinansowania do organizowanych imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych dla osób niepełnosprawnych.

4. **Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:**

- 1) Promocja dostępności środków PFRON za pośrednictwem różnych kanałów informacyjnych, w tym strony internetowej MOPS, pomoc osobom niepełnosprawnym przy sporządzaniu wniosków i zgromadzeniu odpowiedniej dokumentacji, informowanie na temat warunków i możliwości uzyskania

dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, wydatki w ramach działalności bieżącej.

- 2) Kontynuowanie udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do różnych świadczeń, w ramach zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 roku (Dział 2, Rozdział 5).

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, planowane wydatki w ramach środków PFRON na kwotę 1 229 224,00 zł.

5. **Koordynator projektu:** Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba osób, którym przyznano dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- 2) liczba niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, którzy uzyskali pomoc w ramach realizowanych programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- 3) liczba osób niepełnosprawnych, które brały udział w imprezach sportowych, kulturalnych, turystycznych bądź rekreacyjnych dofinansowanych ze środków PFRON do organizacji sportu, kultury i turystyki oraz rekreacji,
- 4) liczba osób niepełnosprawnych, którym zlikwidowano bariery architektoniczne w miejscu ich zamieszkania w ramach środków PFRON,
- 5) liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono dofinansowania ze środków PFRON w ramach barier w komunikowaniu się,
- 6) liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono dofinansowania ze środków PFRON w ramach likwidacji barier technicznych,
- 7) liczba osób niepełnosprawnych, którym udzielono dofinansowania ze środków PFRON na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- 8) liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z dofinansowania ze środków PFRON do turnusów rehabilitacyjnych.

PROJEKT 7. DOSTOSOWANIE MIESZKAŃ DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym do godnego zamieszkiwania w lokalu odpowiadającym jej ograniczonym możliwościom.
2. **Cel:** ułatwienie osobom niepełnosprawnym w miarę swobodnego funkcjonowania w ich mieszkaniach oraz umożliwienie samodzielnego opuszczania mieszkań poprzez likwidację barier architektonicznych i technicznych w miejscu zamieszkania.
3. **Stan planowany do osiągnięcia.**

Doprowadzenie do likwidacji barier architektonicznych i technicznych w mieszkaniach osób niepełnosprawnych, w pierwszej kolejności w mieszkaniach osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz poprawa ich warunków mieszkaniowych.

4. Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy :

- 1) Stworzenie osobom niepełnosprawnym, z poważnymi dysfunkcjami narządu ruchu, możliwości zamiany zajmowanych mieszkań na mieszkania pozbawione barier lub na mieszkania o mniejszym stopniu niedogodności w ramach zamiany z miastem według zgłaszanych potrzeb.

Realizator: Wydział Budynków i Dróg Urzędu Miasta Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Budynków i Dróg Urzędu Miasta Katowice, wydatki w ramach działalności bieżącej.

- 2) Przystosowanie lokali mieszkalnych dla osób niepełnosprawnych – według zgłaszanych potrzeb.

Realizator: Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach, wydatki w ramach działalności bieżącej.

- 3) Instalacja zewnętrznego dźwigu osobowego umożliwiającego wjazd na pierwszą kondygnację nadziemną oficyny i części budynku frontowego ul. 3-go Maja 36.

Realizator: Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach, planowane wydatki na kwotę 250 000,00 zł (dz.700, r.70001).

- 4) Budowa trzech budynków mieszkalnych, z uwzględnieniem oddania do użytku dwóch lokali mieszkalnych przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych – ul. Obrońców Westerplatte.

Realizator: Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach, planowane wydatki na kwotę 160 000,00 zł (dz.700, r.70095).

- 5) Zagospodarowanie przestrzeni miejskich, w tym przebudowa i remont obiektów wraz z zagospodarowaniem przyszłego otoczenia w dzielnicy Bogucice – rewitalizacja parku Boguckiego dot. lokali użytkowych w budynku przy ul. Markiefki 64 i 68/12 - zakres związany z likwidacją barier architektonicznych w celu poprawy dostępności lokali użytkowych dla osób niepełnosprawnych.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach, planowane wydatki na kwotę 70 000,00 zł (dz.700, r.70001).

- 6) Przy ul. 3 Maja 7 zabezpieczenie p.poż., wykonanie wentylacji nawiewno-wywiewnej z klimatyzacją, przebudowa szybu dźwigowego wraz z likwidacją barier architektonicznych, wymiana instalacji elektrycznych.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach, planowane wydatki na kwotę 25 000,00 zł (dz.700, r.70001).

- 7) Przyznawanie dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych i technicznych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Udzielanie w ramach pracy socjalnej, pomocy formalno - prawnej, organizacyjnej dotyczącej sporządzenia projektu dostosowania mieszkania, kosztorysu niezbędnych prac, pomocy w znalezieniu wykonawcy, a także w pozyskaniu środków finansowych na pokrycie części kosztów ponoszonych przez osobę niepełnosprawną, jeżeli jej sytuacja materialna tego wymaga.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach we współpracy z administratorami lokali.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, planowane wydatki na kwotę 230 000,00 zł w ramach środków PFRON.

5. **Koordynator projektu:** Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba osób niepełnosprawnych wymagających dostosowania mieszkań do potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności (w tym ilość osób na wózkach inwalidzkich),
 - 2) liczba dokonanych zamian dotychczas zajmowanych mieszkań na mieszkania pozbawione barier architektonicznych lub mieszkania o mniejszym stopniu niedogodności (w tym liczba zamian dotyczących osób na wózkach inwalidzkich),

- 3) liczba osób, które otrzymały dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, (w tym liczba osób na wózkach inwalidzkich),
- 4) liczba lokali przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych przez Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach,
- 5) liczba osób korzystających z pomocy instytucjonalnej i pomocy świadczonej w środowisku (w tym domów pomocy społecznej).

PROJEKT 8. DOSTOSOWANIE KOMUNIKACJI I TRANSPORTU ZBIOROWEGO DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym do swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu zbiorowego lub specjalnego.
2. **Cel:** umożliwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego lub z niewielką pomocą przemieszczania się po mieście, poprzez dostosowanie infrastruktury komunikacji publicznej do potrzeb tych osób.
3. **Stan planowany do osiągnięcia.**

Kontynuowanie działań mających na celu:

- 1) dostosowanie do możliwości osób niepełnosprawnych organizacji ruchu na drogach publicznych Miasta Katowice,
- 2) likwidację barier urbanistycznych w ciągach komunikacyjnych miasta:
 - a) zwiększenie możliwości bezpłatnego parkowania pojazdów przewożących osoby niepełnosprawne w strefie płatnego parkowania oraz wyznaczanie stanowisk postojowych rezerwowanych dla pojazdów osób niepełnosprawnych na obszarze miasta Katowice,
 - b) zwiększenie liczby pojazdów komunikacji zbiorowej przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych,
 - c) dobór odpowiedniej wysokości peronów na przystankach komunikacji publicznej,
 - d) wprowadzanie do rozkładu jazdy KZK GOP informacji o kursach wykonywanych taborem niskopodłogowym w formie: dodatkowych oznaczeń do informacji przystankowej, oddzielnych aplikacji na stronach internetowych Związku oraz informacji przez bezpłatną infolinię KZK GOP (nr tel. 800 16 30 30).
- 3) realizacja systemu miejskiego transportu specjalnego dla osób niepełnosprawnych „drzwi - drzwi”.
4. **Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:**
 - 1) Kontynuowanie działań mających na celu likwidację barier urbanistycznych w ciągach komunikacyjnych miasta, w tym przebudowa istniejących przejść dla pieszych na przejścia integracyjne z nawierzchnią rozróżnialną dotykowo, obniżonym krawężnikiem oraz ciekim bezkorytkowym w ramach prowadzonych prac remontowych poszczególnych ulic; w ramach przebudowy i budowy sygnalizacji świetlnej zabudowywanie buczków akustyczno-wibracyjnych; dostosowywanie przejść podziemnych i kładek dla osób niepełnosprawnych;

oklejanie żółtą taśmą odblaskową miejsc o ograniczonej widoczności; uwzględnianie koncepcji oraz wytycznych do nowo projektowanych oraz remontowanych inwestycji miejskich pod kątem dostępności dla osób niepełnosprawnych.

Realizator: Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Katowicach, wydatki w ramach działalności bieżącej.

- 2) Wykonywanie bezpłatnych stanowisk postojowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych oraz kontynuowanie zerowej stawki opłat dla osób niepełnosprawnych posiadających kartę parkingową korzystających z płatnych miejsc parkingowych, zgodnie z uchwałą nr XXX/589/16 Rady Miasta Katowice z dnia 14.09.2016r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania dla pojazdów samochodowych na drogach publicznych na obszarze miasta Katowice.

Realizator: Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Katowicach, wydatki w ramach działalności bieżącej.

- 3) Wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, planowane wydatki na kwotę 26 338,00 zł (dz.853, r.85321)

- 4) Zakup 25 sztuk nowych, niskopodłogowych pojazdów, które będą wyposażone w następujące udogodnienia dla osób starszych, niepełnosprawnych, jak i z małymi dziećmi:
 - a) funkcja „przyklęku” uruchamiana przez kierowcę w czasie postoju autobusu pozwalająca na obniżenie stopni wejściowych o co najmniej 60 mm,
 - b) bezstopniowe wejście w drzwiach pasażerskich, podłoga płaska, bez stopni poprzecznych we wnętrzu pojazdu pokryta wykładziną antypoślizgową,
 - c) siedzenia pasażerskie o ergonomicznym kształcie, miękko tapicerowane, odporne na akty wandalizmu,
 - d) 30% miejsc pasażerskich dostępnych bezpośrednio z poziomu niskiej podłogi, pozostałe po pokonaniu maks. 1 stopnia,
 - e) zabudowana, ręcznie rozkładana rampa najazdowa do obsługi wózków inwalidzkich lub dziecięcych przy II i III drzwiach,
 - f) krawędzie stopni wejściowych oznaczone jaskrawym, żółtym kolorem,
 - g) światło przeznaczone do oświetlenia stopni drzwi oraz doświetlenia chodnika,

- h) wszystkie drzwi dwuskrzydłowe otwierane do wewnątrz autobusu, posiadające poręcze dla pasażerów,
- i) przyciski umieszczone na pionowych uchwytych (słupkach) oznakowane w sposób umożliwiający odczyt dla osób słabowidzących,
- j) system informacji pasażerskiej mający zapewnić emisję komunikatów zapowiedzi przystanków w formie dźwiękowej oraz graficznej wewnątrz jak i na zewnątrz pojazdu,
- k) klimatyzacja dwustrefowa przestrzeni pasażerskiej oraz kabiny kierowcy.

Realizator: Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice sp. z o.o.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Katowice sp. z o.o., planowane wydatki na kwotę 29 520 000,00 zł ze środków unijnych w ramach ZIT.

- 5) Kontynuowanie „Programu wyrównywania różnic między regionami” w obszarze D – likwidacji barier transportowych, jeżeli miasto Katowice spełniać będzie warunki brzegowe programu, ustalane corocznie przez Zarząd PFRON.

Realizator: zgodnie z zaakceptowanymi przez PFRON wnioskami.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Zgodnie z zaakceptowanymi przez PFRON wnioskami.

- 6) Realizacja miejskiego transportu specjalnego dla osób niepełnosprawnych „drzwi - drzwi”.

Realizator: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, planowane wydatki na kwotę 140 000,00 zł (dz.853, r.85311, WP).

- 7) przeprowadzenie akcji edukacyjno – profilaktycznej w celu obrony praw osób niepełnosprawnych w zakresie miejsc do parkowania w ramach projektu społecznego Miejska Dżungla.

Realizator: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Wydziałem Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, Policją i Strażą Miejską w Katowicach oraz organizacjami pozarządowymi.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Wydziałem Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, Policją i Strażą Miejską w Katowicach oraz organizacjami pozarządowymi, planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

- 8) Opiniowanie opracowywanych koncepcji i wytycznych do projektowania oraz projektów technicznych remontów i inwestycji miejskich pod kątem dostępności do osób niepełnosprawnych.

Realizator: Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Wydział Rozwoju Miasta, Miejski Zarząd Ulic i Mostów we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Wydział Rozwoju Miasta, Miejski Zarząd Ulic i Mostów we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

5. **Koordynator projektu:** Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Wydział Transportu Urzędu Miasta Katowice, w zakresie transportu specjalnego – Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
- 1) liczba wyznaczonych miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych,
 - 2) liczba autobusów i tramwajów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych,
 - 3) liczba pojazdów specjalnych do przewozu osób niepełnosprawnych, użytkowanych przez specjalistyczne placówki, organizacje pozarządowe, firmy taksówkowe,
 - 4) liczba przejść dla pieszych posiadających oprócz sygnalizacji świetlnej zainstalowane sygnalizatory akustyczno - wibracyjne;
 - 5) liczba obiektów komunikacyjnych, na których wykonano w danym okresie udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, rodzaj udogodnień,
 - 6) liczba zawartych umów dotyczących zakupu środków transportu w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami”; liczba osób niepełnosprawnych korzystających w danym roku z przewozów nowo zakupionymi środkami transportu,
 - 7) liczba przewozów osób niepełnosprawnych wykonanych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

PROJEKT 9. LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, URBANISTYCZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ W OBIEKTACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej.
2. **Cel:** umożliwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego załatwiania spraw w urzędach, umożliwienie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się.
3. **Stan planowany do osiągnięcia.**

Sukcesywna likwidacja barier architektonicznych w budynkach Urzędu Miasta Katowice, w których sprawy załatwiają mieszkańcy Katowic oraz w budynkach zajmowanych przez jednostki organizacyjne miasta, świadczące usługi na rzecz ludności: w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, placówkach edukacyjnych, jednostkach pomocy społecznej, miejskich instytucjach kultury, obiektach sportowych, administracyjnych budynków mieszkalnych itp.

4. **Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:**

- 1) Udział w opiniowaniu opracowywanych koncepcji i wytycznych do projektowania oraz projektów technicznych remontów i inwestycji miejskich pod kątem dostępności do osób niepełnosprawnych.

Realizator : Wydział Budynków i Dróg Urzędu Miasta Katowice, Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Wydział Rozwoju Urzędu Miasta Katowice, Miejski Zarząd Ulic i Mostów we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Budynków i Dróg, Wydział Inwestycji, Wydział Rozwoju Miasta, Miejski Zarząd Ulic i Mostów we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

- 2) Załatwianie formalności związanych z wystawianiem dowodu osobistego w miejscu zamieszkania leżących osób niepełnosprawnych.

Realizator: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

- 3) Przebudowa lokalu użytkowego na potrzeby osób niepełnosprawnych – ul. Opolska 9 b, c.

Realizator: Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach, planowane wydatki na kwotę 100 000, 00 zł (dz. 700, r.70001).

- 4) Katowice miasto otwarte działania inwestycyjne – adaptacja na potrzeby organizacji usług społecznych i środowiskowych dla osób niepełnosprawnych budynku przy ul. Francuskiej 43.

Realizator: Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki na kwotę 3 951 677,00 zł, tym środki własne 834 742,00 zł(dz. 853, r. 85395) oraz przewidywane fundusze strukturalne UE 3 116 935,00 zł (dz. 853, r. 85395).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, planowane wydatki na kwotę 1 937 850,00 zł w tym fundusze strukturalne UE 1 647 172,00 zł oraz wkład Miasta Katowice 290 678,00 zł(dz. 853, r. 85395)

5. **Koordynator projektu:** Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Wydział Budynków i Dróg Urzędu Miasta Katowice, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba wniosków, projektów z udziałem miasta Katowice w sprawie likwidacji barier architektonicznych w jednostkach wykonujących zadania publiczne,
 - 2) liczba wniosków złożonych w sprawie likwidacji barier architektonicznych u Pełnomocnika Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych,
 - 3) liczba osób niepełnosprawnych, które załatwiały w miejscu zamieszkania formalności związane z wydaniem dowodu osobistego.

PROJEKT 10. UCZESTNICTWO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŻYCIU KULTURALNYM I ARTYSTYCZNYM.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do uczestnictwa w życiu kulturalnym i artystycznym, odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.
2. **Cel:** ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez stworzenie osobom niepełnosprawnym odpowiednich warunków do uczestnictwa w kulturze. Przeciwdziałanie izolacji społecznej osób niepełnosprawnych. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do dóbr kultury w ramach miejskich instytucji kultury.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** Zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w imprezach kulturalnych i artystycznych. Promowanie i prezentacje twórczości artystycznej i kulturalnej osób niepełnosprawnych. Systematyczna likwidacja barier architektonicznych i barier w komunikowaniu się w obiektach zajmowanych przez miejskie instytucje kultury.
4. **Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:**
 - 1) Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki Silesia planuje kontynuowanie działalności koncertowej dla osób niepełnosprawnych. Koncerty odbywać się będą w następujących ośrodkach:
 - a) Ligota ul. Medyków 16, Centrum Zdrowia Matki i Dziecka,
 - b) Ligota ul. Kołobrzeska 8, ZSS nr 12,
 - c) Giszowiec ul. Gościńska 8, Ośrodek Rehabilitacyjno – Wychowawczy dla dzieci,
 - d) K-ce Giszowiec ul. Wojciecha 23, Ośrodek Rehabilitacyjno – Wychowawczy dla dorosłych,
 - e) Bogucice ul. Ścigały 17, ZSS nr 9,
 - f) Janów ul. Zamkowa 2a, ZSS nr 7,

- g) 1000-lecie, ul. Ułańska 5a, Samodzielny Ośr. Rehabilitacyjno-Oświatowy dla dzieci,
- h) Centrum ul. 3-go Maja 36 Stowarzyszenie Szansa dla każdego,
- i) Piotrowice, Centrum Rehabilitacyjno- Oświatowe, ul. Radockiego 280,
- j) Koszutka, DDPS nr 6, ul. Oblatów 24.

Ponadto planowane jest uczestnictwo dzieci niepełnosprawnych w koncertach IPiUM „Silesii”, również w tzw. klasach integracyjnych, funkcjonujących w szkołach podstawowych na terenie miasta m.in. na koncertach organizowanych w Młodzieżowym Domu Kultury na osiedlu 1000-lecia, w Bibliotece Filii nr 3 w Załężu.

W Bibliotece Filii nr 3 regularnie, raz w miesiącu, w koncertach uczestniczyć będą osoby starsze i niepełnosprawne ze Środowiskowego Domu Samopomocy nr 2 w Katowicach.

Realizator: Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Kultury, planowane wydatki na kwotę 6 000,00 zł(dz.921, r. 92114).

2) Galeria Sztuki Współczesnej BWA, Al. W. Korfanteo 6.

W ramach edukacji artystycznej w Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach od wielu lat realizowane są działania twórcze przeznaczone dla osób niepełnosprawnych - cykl warsztatów i oprowadzań kuratorskich poddających dyskusji tradycyjne schematy odbioru sztuki. Wyrabianie w odbiorcach potrzeby kontaktu ze sztuką oparte zostaje na swobodnej formie spotkania w Galerii. Naszym celem jest aktywizacja osób niepełnosprawnych, zachęcenie ich do samodzielnej aktywności twórczej.

- a) Warsztaty ekspresji twórczej dla dzieci – zajęcia plastyczne przeznaczone są dla dzieci oraz młodzieży niepełnosprawnej. Zajęcia te sięgają do podstawowych form autoekspresji, ukierunkowane są przede wszystkim na działania motoryczne, poznawcze i emocjonalne. Galeria, dzięki dużej powierzchni ekspozycyjnej, stwarza doskonałe warunki do pracy twórczej realizowanej na dużych formatach, bądź w przestrzeni. Do realizacji warsztatów wykorzystywane są różnorodne materiały, co stymuluje koordynację wzrokowo-ruchową oraz pobudza kreatywność. Funkcja ekspresyjna działań ma bardzo korzystny wpływ na rozładowanie negatywnych emocji, dzieci wyciszają się i uspokajają.
- b) Warsztaty ekspresji twórczej dla dorosłych – wspólnie z koordynatorem Programu Integracji Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!” realizowanego przy katowickim MOPS-ie, w roku 2012 stworzono panel działań przeznaczony dla osób dorosłych o różnym stopniu i rodzaju niepełnosprawności. Grupy z Programu uczestniczyły również w warsztatach i akcjach artystycznych realizowanych w ramach projektu edukacyjno-artystycznego „DO SZTUKI GOTOWI START!”.

Ponadto budynek Galerii jest w pełni przygotowany dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim lub o zaburzonej koordynacji ruchowej, dzięki czemu

osoby niepełnosprawne mogą uczestniczyć we wszystkich działaniach wystawienniczych i wydarzeniach kulturalnych, które odbywają się w Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach.

Realizator: Galeria Sztuki Współczesnej BWA.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Kultury, planowane wydatki na kwotę 500,00 zł(dz.921, r. 92110).

- 3) Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum”, ul. św. Jana 10:
- a) spektakle dla dzieci niepełnosprawnych,
 - b) spektakle dla dzieci niedosłyszących przy zastosowaniu bezprzewodowych słuchawek na podczerwień,
 - c) spektakle dla dzieci niewidomych przy pomocy audiodeskrypcji.

Obiekt jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych ruchowo, można wjechać do niego na wózku inwalidzkim oraz korzystać z windy, przystosowana jest również toaleta. Teatr dysponuje pełnym kompletem (100 sztuk) bezprzewodowych słuchawek umożliwiających indywidualny odbiór akcji scenicznej dzieciom niedosłyszącym; stosowana jest metoda audiodeskrypcji, dzięki której ze spektakli mogą korzystać dzieci niewidome.

Realizator: Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum” w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Kultury, planowane wydatki na kwotę 1 000,00 zł(dz.921, r. 92106).

- 4) Muzeum Historii Katowic, ul. Szafranka 9:
- a) oprowadzania kuratorskie po wystawach stałych i czasowych w specjalnej formie dla osób niepełnosprawnych, dotarcie do osób niepełnosprawnych, rzadziej uczestniczących w wernisażach,
 - b) wykłady historyczne mające na celu przybliżenie historii regionu oraz miasta osobom niepełnosprawnym,
 - c) w miarę możliwości technicznych i finansowych możliwa jest również organizacja wycieczek dla osób niepełnosprawnych pomiędzy obiektami Muzeum umożliwiających zwiedzanie wszystkich Oddziałów (takie przedsięwzięcie wymaga jednak odpowiednich środków technicznych),
 - d) organizacja corocznych konkursów szkolnych dla szkół z oddziałami integracyjnymi.

Aktualnie jedynie jeden z budynków Muzeum Historii Katowic jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych – budynek Działu Etnologii Miasta przy ul. Rymarskiej w Katowicach - Nikiszowcu. Pozostałe obiekty Muzeum wymagają likwidacji barier architektonicznych, na co Muzeum planuje pozyskiwać środki zewnętrzne.

Realizator: Muzeum Historii Katowic.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Kultury, planowane wydatki na kwotę 9 300,00 zł(dz.921, r. 92118).

5) Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek, pl. Sejmu Śląskiego 2:

- a) oprowadzania kuratorskie dla osób głuchych w ramach działalności galerii: Engram, Pustej, 5, Galerii Miasta Ogrodów,
- b) przygotowanie warsztatów dla osób głuchych (dzieci dorośli) z zakresu sztuk wizualnych (grafika, fotografia),
- c) program Mikrogranty, który ma na celu wsparcie przez Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. K. Bochenek projektów kulturalnych i artystycznych o charakterze non-profit, które odpowiadają idei Miasta Ogrodów - inicjatywy, które zgłaszane są przez przedstawicieli trzeciego sektora w ramach projektu, wpisują się w Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Katowice bez barier”.

Budynek przy pl. Sejmu Śląskiego 2 jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.

Realizator: Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Kultury, planowane wydatki na kwotę 36 000,00 zł(dz.921, r. 92113).

6) Miejski Dom Kultury „Ligota”, ul. Franciszkańska 33.

Miejski Dom Kultury „Ligota” w roku 2017 nie przewiduje organizacji imprez kulturalnych skierowanych wyłącznie do osób niepełnosprawnych. W programie imprez znajdują się jednak przedsięwzięcia związane z działalnością na rzecz osób niepełnosprawnych, w których mogą wziąć udział nieodpłatnie wszyscy, w tym również osoby niepełnosprawne:

- a) ogólnopolskie konkursy plastyczne adresowane do szkół z Oddziałami Integracyjnymi połączone z otwarciem wystawy i wręczeniem nagród,
- b) comiesięczne Spotkania Grupy Samopomocowej dla osób opiekujących się osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Budynek nie jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo ze względu na bariery architektoniczne utrudniające dostęp i poruszanie się.

Realizator: Miejski Dom Kultury „Ligota”.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki na kwotę 1 100,00 zł (dz.921, r. 92109).

7) Miejski Dom Kultury „Bogucice - Zawodzie”, ul. Markiefki 44a:

- a) Dział „Bogucice” - obchody Międzynarodowego Dnia Dziecka we współpracy z Zespołem Szkół Specjalnych nr 9 w Katowicach,
- b) Dział „Zawodzie” - Regionalny Konkurs Plastyczny dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej „Podróż moich marzeń”.

Budynek Działu „Zawodzie” przystosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo oraz wyposażony w schodolaz. Budynek Działu „Bogucice” jest budynkiem bez barier i jest w pełni przystosowany do potrzeb osób z dysfunkcjami ruchu (budynek nie ma progów oraz posiada windę).

Realizator: Miejski Dom Kultury „Bogucice – Zawodzie”.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Kultury, planowane wydatki na kwotę 400,00 zł (dz.921, r. 92109).

8) Miejski Dom Kultury „Południe”, ul. Boya Żeleńskiego 83:

- a) coroczny integracyjny plener malarski „Zarzeczkańskie obrazki” w Katowicach – Zarzeczcu. W plenerze biorą udział m.in. dzieci niepełnosprawne z SP nr 21z oddziałami integracyjnymi,
- b) cotygodniowe spotkania Grupy wsparcia MOPS z udziałem osób niepełnosprawnych w obiekcie w Katowicach – Kostuchnie,
- c) cotygodniowe spotkania Grupy wsparcia MOPS z udziałem osób niepełnosprawnych w obiekcie w Katowicach – Murckach,
- d) współorganizacja imprez z instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Budynek przy ul. Boya - Żeleńskiego 83, budynek Filii nr 1 przy ul. gen. Jankego 136, budynek Filii nr 2 przy ul. Kołodzieja 42, budynek Filii nr 4 przy ul. Sołtysiej 25 nie są dostępne dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Budynek Filii nr przy ul. Stellera 4 jest dostępny dla osób niepełnosprawnych ruchowo.

Realizator: Miejski Dom Kultury „Południe”.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Kultury, planowane wydatki na kwotę 18 000,00 zł (dz.921, r. 92109).

9) Miejski Dom Kultury „Szopienice – Giszowiec”, ul. gen. Hallera 28:

- a) Miejski Festiwal Twórczości Teatralno-Plastycznej Dzieci i Młodzieży „Twórczość bez barier” - współorganizacja: Zespół Szkół Specjalnych nr 11 w Katowicach,
- b) Bal Karnawałowy dla dzieci z Zespołu Szkół Specjalnych nr 10 w Katowicach,
- c) Bal charytatywny Fundacji "Iskierka" dla dzieci z chorobami nowotworowymi,
- d) Dzień Godności Osób niepełnosprawnych intelektualnie - organizator: Śląskie Stowarzyszenie AD VIGAM DIGNAM,
- e) Konkurs Tańca Dyskotekowego Szkół Specjalnych - współorganizatorzy: Zespół Szkół Specjalnych nr 7 w Katowicach oraz Zespół Szkół Specjalnych nr 10 w Katowicach,
- f) widowisko jasełkowe dzieci z Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczego im. Marii Trzcńskiej-Fajfrowskiej.

Planowane działania podjęte zostaną we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Będą to m. in.: Zespoły Szkół Specjalnych w Katowicach nr 7, 10 i 11, Warsztaty Terapii Zajęciowej "PROMYK", Fundacja

„Iskierka”, Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy im. Marii Trzcńskiej – Fajfrowskiej, Stowarzyszenie „Siódemka” – Świetlica Środowiskowa, Kluby Seniora.

Obiekt przy ul. gen. Hallera 28 jest dostępny dla osób z dysfunkcjami ruchu. Obiekt przy ul. Obrońców Westerplatte 10 – nie jest w pełni dostępny dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich - wejście po schodach (jest schodołaz, pracownicy są przeszkoleni do obsługi). Obiekt przy pl. Pod Lipami 1, 3-3a – jest dostępny dla osób z dysfunkcjami ruchu.

Realizator: Miejski Dom Kultury „Szopienice-Giszowiec”.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Kultury, planowane wydatki na kwotę 800,00 zł(dz.921, r. 92109).

10) Miejski Dom Kultury „Koszutka”, ul. Grażyńskiego 47.

a) Miejski Dom Kultury „Koszutka” (ul. Grażyńskiego 47):

- „Pudełko pełne pomysłów” – warsztaty artystyczne dla dzieci z udziałem uczniów szkół integracyjnych - tworzenie dekoracji, ozdób i prezentów z okazji Walentynek, Wielkanocy, Dnia Matki i Dnia Ojca oraz Świąt Bożego Narodzenia,
- impreza integracyjna dla dzieci z przedszkoli z oddziałami integracyjnymi z okazji Pierwszego Dnia Wiosny,
- Dzień Europejski – warsztaty integracyjne dla dzieci szkolnych.

b) Miejski Dom Kultury „Koszutka”- filia „Dąb” (ul. Krzyżowa 1):

- P.A.Sz.O.N. – Przegląd Amatorskiej Sztuki Osób Niepełnosprawnych,
- Kraina Rękodziela – Dni Integracji.

Obydwa budynki przystosowane do potrzeb osób z dysfunkcjami ruchu.

Realizator: Miejski Dom Kultury „Koszutka”.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki na kwotę 7 800,00 zł (dz.921, r. 92109).

11) Miejska Biblioteka Publiczna.

Imprezy będą realizowane przez pracowników Miejskiej Biblioteki Publicznej w Katowicach w filiach przystosowanych do obsługi osób niepełnosprawnych, jako działania o zasięgu miejskim lub w dzielnicach we współpracy z placówkami edukacyjnymi, domami pomocy społecznej, ośrodkami wychowawczo - opiekuńczymi, szpitalami i warsztatami terapii zajęciowej. Termin i miejsca oraz osoby uczestniczące w imprezach będą podawane w miesięcznych planach pracy składanych do Wydziału Kultury Urzędu Miasta Katowice. Zadania będą realizowane w pięciu blokach:

- a) promowanie twórczości osób niepełnosprawnych – organizowanie wystaw i spotkań z twórcami niepełnosprawnymi:

- witryna artystyczna – prezentacja twórczości (malarstwo, rzeźba, sztuka użytkowa) osób niepełnosprawnych (dzieci, młodzieży, osób dorosłych),
 - witryna poetycka – prezentacja dorobku piśmienniczego osób niepełnosprawnych,
 - Człowiek bez barier – spotkania integracyjne mające na celu przełamanie stereotypu niepełnosprawności, który funkcjonuje wśród społeczeństwa; spotkania, z przedsiębiorczymi osobami niepełnosprawnymi, które osiągnęły sukces - przeznaczone dla bibliotekarzy, czytelników i wszystkich zainteresowanych,
- b) imprezy integracyjne organizowane cyklicznie - spotkania o zasięgu miejskim organizowane w związku ze świętami oraz dniami szczególnymi:
- Luty: Serduszek puka - impreza integracyjna dla uczniów szkół integracyjnych i specjalnych, Filia nr 32,
 - Luty: Światowy Dzień Chorego – imprezy przeprowadzane w ośrodkach dla osób niepełnosprawnych i w szpitalu; impreza integracyjna z okazji Światowego Dnia Chorego w Niepublicznym Zakładzie Opiekuńczo - Pielęgnacyjnym "Karolinka", Filia nr 12,
 - Kwiecień: Śmiechoterapia – impreza integracyjna dla uczniów ze szkół z oddziałami integracyjnymi oraz szkół specjalnych, Filia nr 32,
 - Wrzesień: Międzynarodowy Dzień Głuchych – impreza integracyjna dla dzieci i młodzieży, Filia nr 11,
 - Październik: Międzynarodowy Dzień Białej Laski – impreza poświęcona osobom niewidomym i niedowidzącym, Filia nr 1,
 - Grudzień: Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych – imprezy organizowane m.in. dla podopiecznych Dziennych Domów Pomocy Społecznej, wybranych filii,
 - Grudzień: Boże Narodzenie – spotkania gwiazdkowe dla osób niepełnosprawnych organizowane m.in. dla podopiecznych Dziennych Domów Pomocy Społecznej, w wybranych filii,
- c) spotkania integracyjne organizowane we współpracy z instytucjami edukacyjnymi i opiekuńczymi.

Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach współpracuje z wieloma instytucjami edukacyjnymi i opiekuńczymi. Organizowane w ramach tej współpracy spotkania mają charakter integracyjny. Kierowane są zarówno do osób starszych, uczniów i dzieci w wieku przedszkolnym z placówek integracyjnych jak i do osób niepełnosprawnych oraz objętych opieką przez zakłady opiekuńcze, domy pomocy czy świetlice środowiskowe.

W ramach działań integracyjnych, MBP planuje kontynuować współpracę z takimi instytucjami jak: Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Pielęgnacyjny „Karolinka”, Dzienny Dom Pomocy Społecznej Bogucice-Zawodzie, Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „Opoka”, Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka, Stowarzyszenie „Przystań”, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Świetlica Środowiskowa Św. Agaty, Fundacja „Świat jest dla nas”, Centrum Rehabilitacyjno-Oświatowe „Odrodzenie”, Klub Seniora

„Zakątek”, Warsztaty Terapii Zajęciowej „Promyk”, Świetlica Środowiskowa św. Agaty oraz ze Środowiskowymi Domami Samopomocy dla Niepełnosprawnych, Rodzinnymi Domami Pomocy Społecznej oraz Szkołami i Przedszkolami, które posiadają oddziały lub klasy integracyjne.

Ponadto, MBP uczestniczy w zajęciach pozabibliotecznych w ramach działań na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, chorych i starszych. We współpracy z Centrum Rehabilitacyjno-Oświatowym „Odrodzenie”, Filia nr 10 zorganizuje dla pacjentów zajęcia integracyjne (głośne czytanie, gry i zabawy). Na oddziałach szpitalnych Górnośląskiego Centrum Zdrowia Dziecka, Filia nr 38 przeprowadzi imprezy edukacyjne (konkursy, zabawy literackie, pomoc w nauce), a Filia nr 27 zorganizuje spotkania integracyjne i czytanie dla mieszkańców Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej pt. „Balsam dla Duszy”. Z kolei Filia nr 12 będzie prowadzić zajęcia dla osób starszych w Niepublicznym Zakładzie Opiekuńczo-Pielęgnacyjnym „Karolinka”.

Po raz trzeci Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach zorganizuje w czerwcu 2017 roku Żywą Bibliotekę, pod hasłem *Zmierz się z uprzedzeniami*. Żywa Biblioteka, to miejsce, w którym można spotkać się i porozmawiać z osobami dotkniętymi dyskryminacją i wykluczeniem ze względu m.in. na niepełnosprawność, pochodzenie, kolor skóry, wyznanie, orientację seksualną. Pośród zaproszonych przez nas osób będą osoba głuchoniewidoma, osoba na wózku inwalidzkim, alternatywny motorycznie, Żyd, muzułmanin i inni.

Od wielu lat Biblioteka zatrudnia i przyjmuje na staż osoby o różnym stopniu niepełnosprawności. Umożliwia również odbywanie praktyk podopiecznym Warsztatów Terapii Zajęciowej „Promyk”. Ponadto, MBP ma podpisane umowy z Centrum DZWONI w Bytomiu oraz Stowarzyszeniem FAON z siedzibą w Katowicach przy ul. Kossutha 11.

d) Zajęcia prowadzone cyklicznie w filiach Biblioteki dla dzieci i dorosłych.

- Filia nr 5 Mł., „Czytanie jak fruwanie” – dla dzieci z Miejskiego Przedszkola z Oddziałem Integracyjnym nr 15 (raz w miesiącu),
- Filia nr 10, Głośne czytanie połączone z zabawami aktywizującymi i plastycznymi dla dzieci niedosłyszących z Miejskiego Przedszkola 93 oraz dla dzieci z Centrum Rehabilitacyjno – Oświatowego „Odrodzenie” w Katowicach (raz w miesiącu),
- Filia nr 26, Biblioterapia dla dzieci – zajęcia dla podopiecznych Świetlicy Środowiskowej św. Agaty (raz w miesiącu),
- Filia nr 32, Przyjaciele Na Fali – zajęcia edukacyjne dla dzieci ze Specjalnego Punktu Przedszkolnego dla dzieci z autyzmem (raz w miesiącu), Biblioteka jak rzeka – cykl imprez edukacyjnych dla uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi (raz w miesiącu).

e) Zakup zbiorów dla osób niewidomych i niedowidzących:

W 2017 r. planuje się zakup audiobooków do Oddziału Książki Mówionej w Filii nr 1 oraz Filii nr: 9, 11, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 28, 33, 35, 36 ze środków własnych oraz pozyskanych z Budżetu Obywatelskiego.

Filie MBP przystosowane do potrzeb osób z dysfunkcjami ruchu: F1 ul. Ligonia 7, F3 ul. Gliwicka 93, F6 ul. Bytomska 8a, F7 ul. Franciszkańska 25,

F9 ul. gen. Jankego 183, F11 ul. Grażyńskiego 47 (Miejski Dom Kultury Koszutka), F12 ul. Witosa 18 B, F13 ul. Młyńska 5, F14 ul. Piastów 20, F15 ul. Przyjazna 7a (SP nr 51), F16 ul. Wajdy 21, F17 ul. Krzyżowa 1, F19 ul. Obrońców Westerplatte 10 (Miejski Dom Kultury Szopienice-Giszowiec), F21 ul. Zamkowa 45, F23 ul. Paderewskiego 65, F25 ul. Chrobrego 2, F26 ul. Samsonowicza 27, F27 ul. Szarych Szeregów 62, F30 ul. Rybnicka 11, F31 ul. Marcinkowskiego 13 (Miejski Dom Kultury Zawodzie), F32 ul. Grzybski 19a, F33 ul. Markiefki Miejski Dom Kultury Bogucice-Zawodzie), F34 Centralny Szpital Kliniczny, F35 Obcojęzyczna ul. Słowackiego 20, F36 ul. gen. Hallera 28 (Miejski Dom Kultury Szopienice-Giszowiec), F38 Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka im. Jana Pawła II. Ponadto Filia nr 1 posiada Oddział Książki Mówionej, wyposażony w powiększalnik elektroniczny MyReader.

Realizator: Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki na kwotę 7 600,00 zł (dz.921, r. 92116).

12) Wydział Kultury UM Katowice, ul. 3 Maja 7.

Wydział Kultury UM Katowice w ramach zadań własnych dofinansowuje imprezy kulturalne organizowane przez stowarzyszenia, podmioty III sektora i inne podmioty instytucjonalne i prawne działające w obszarze kultury na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach Otwartego Konkursu Ofert, ofert realizowanych w trybie Małych Grantów. Wysokość środków finansowych przekazywanych na ten cel uzależniona będzie od zgłaszanych potrzeb, związanych z organizacją koncertów, festynów integracyjnych, wystaw i innych projektów kulturalnych.

Realizator: Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice , planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

13) Opiniowanie opracowywanych koncepcji i wytycznych do projektowania oraz projektów technicznych remontów i inwestycji miejskich pod kątem dostępności do osób niepełnosprawnych.

Realizator: Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Wydział Rozwoju Miasta we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent: Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice, Wydział Rozwoju Miasta we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

5. **Koordynator projektu:** Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice oraz Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice.

6. Ocena efektywności-wskaźniki:

- 1) liczba imprez kulturalnych organizowanych przez miejskie instytucje kultury dostępnych dla osób niepełnosprawnych,
- 2) liczba imprez kulturalnych dla osób niepełnosprawnych dofinansowanych przez Miasto Katowice.

PROJEKT 11. ZAPEWNIENIE OPIEKI OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna niezdolna do samodzielnego funkcjonowania, wymagająca pomocy osób innych w zaspokajaniu jej podstawowych potrzeb życiowych ma prawo do korzystania z odpowiednich form opieki i wsparcia.
2. **Cel:** utrzymanie osób niepełnosprawnych wymagających opieki jak najdłużej w środowisku zamieszkania, a w przypadku braku takiej możliwości zapewnienie im całodobowej opieki w placówkach stacjonarnych.

3. Stan planowany do osiągnięcia.

Zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym i starszym w dziennych domach pomocy społecznej, mieszkaniach chronionych, rodzinnym domu pomocy oraz w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

4. Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:

- 1) Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami świadczącymi usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, prowadzącymi domy pomocy społecznej, rodzinny dom pomocy oraz prowadzenie mieszkań chronionych w celu zapewnienia jak najwyższej jakości świadczonych usług (Dział 2, Rozdział 10).

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z podmiotami świadczącymi usługi lub prowadzącymi ośrodki wsparcia i rodzinny dom pomocy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (prowadzenie mieszkań chronionych).

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, planowane wydatki na kwotę 8 689 871,00 zł, w tym 1 406 602,00 zł (dz.852, r.85203), 6 307 303,00 zł (dz. 852, r.85228), 716 766,00 zł (dz.852, r.85220), 259 200,00 zł (dz.852, r. 85202).

- 2) Dalsze wspieranie przez Miasto Katowice, w formie dotacji, poradnictwa specjalistycznego na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych wymagających opieki, świadczonego przez organizacje pozarządowe (Dział 2, Rozdział 10).

Realizatorzy: organizacje pozarządowe, Wydział Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach od kwietnia 2017 w zakresie prowadzenia Dziennego Domu Pomocy Społecznej.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki na kwotę 321 933,00 zł (dz.853. r.85395) oraz 3 181 476,00 zł (dz.852, r.85203)

- 3) Kontynuowanie programu wolontaryjnego "Słonecznik" oraz promocja programu za pośrednictwem różnych kanałów informacyjnych, w tym strony internetowej MOPS dystrybucji materiałów promocyjnych na uczelniach oraz aktywizację środowiska lokalnego w celu włączenia większej liczby wolontariuszy do pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

5. **Koordynator projektu:** Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba prowadzonych miejsc w dziennych domach pomocy społecznej,
 - 2) liczba prowadzonych miejsc mieszkaniach chronionych,
 - 3) liczba prowadzonych miejsc w rodzinnym domu pomocy,
 - 4) liczba osób niepełnosprawnych, starszych objętych usługami opiekuńczymi, specjalistycznymi usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - 5) liczba osób niepełnosprawnych, starszych korzystających z dziennych domów pomocy społecznej,
 - 6) liczba osób niepełnosprawnych, starszych korzystających z mieszkań chronionych,
 - 7) liczba osób niepełnosprawnych, starszych korzystających z rodzinnego domu pomocy,
 - 8) liczba wolontariuszy wspomagających osoby niepełnosprawne wymagające opieki.

PROJEKT 12. UCZESTNICTWO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W SPORCIE I TURYSTYCE.

1. **Założenie:** osoba niepełnosprawna ma prawo do uczestnictwa w sporcie i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.
2. **Cel:** ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez stworzenie odpowiednich warunków do uczestnictwa w sporcie i turystyce osobom niepełnosprawnym. Przeciwdziałanie izolacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie im dostępu do imprez sportowych i turystycznych.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w imprezach o charakterze sportowym i turystycznym oraz przystosowanie miejskich obiektów sportowych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
4. **Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:**
 - 1) Dofinansowanie szkolenia dzieci i młodzieży w dziedzinie sportu, turystyki i rekreacji oraz współfinansowanie organizacji imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym.

Realizator: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

- 2) Dotacje dla stowarzyszeń reprezentujących osoby niepełnosprawne.

Realizator: Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice, planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

- 3) Organizacja imprez sportowych z udziałem osób niepełnosprawnych: Bieg Uliczny im. Wojciecha Korfanteo.

Realizator: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Katowicach planowane wydatki na kwotę 36 264,00 zł(dz.926, r.92605).

- 4) Opiniowanie opracowywanych koncepcji i wytycznych do projektowania oraz projektów technicznych remontów i inwestycji miejskich pod kątem dostępności do osób niepełnosprawnych.

Realizator: Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice , Wydział Rozwoju Miasta, Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice , Wydział Rozwoju Miasta, Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice we współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych, planowane wydatki w ramach działalności bieżącej.

5. **Koordynator projektu:** Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice oraz Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Katowicach, w zakresie projektów inwestycyjnych Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Katowice.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych skierowana tylko dla osób niepełnosprawnych dofinansowanych przez Miasto Katowice,
- 2) liczba imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych ogólnodostępnych, w tym również dla osób niepełnosprawnych, dofinansowanych przez Miasto Katowice,
- 3) liczba osób niepełnosprawnych biorąca udział w zorganizowanych imprezach.

PROJEKT 13. PROGRAMY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH.

1. **Założenie:** Aktywność osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym ma istotny wpływ na ich sytuację społeczną, zdrowotną i zawodową. Wsparcie osób niepełnosprawnych powinno w perspektywie długofalowej prowadzić do pełnego ich uczestnictwa w życiu społecznym oraz do poprawy ich sytuacji na rynku pracy.

Założeniem podejmowanych działań jest jak najszerze oddziaływanie na lokalne i regionalne instytucje, organizacje, firmy i grupy nieformalne, które mogą przyczynić się do możliwie najpełniejszego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz do wzrostu zrozumienia mieszkańców Katowic dla ich problemów.

2. **Cel:** Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez integrację społeczną i zawodową oraz zaprezentowanie pozytywnego obrazu osób niepełnosprawnych i ich problemów wśród mieszkańców Katowic.

3. **Stan planowany do osiągnięcia:**

Poprawa warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym maksymalne wykorzystanie zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej samodzielności i aktywności. Wzmocnienie aktywności osób niepełnosprawnych w życiu publicznym, wzrost zaangażowania w życie społeczności lokalnej oraz konsolidacja środowiska osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz wzmocnienie i zwrócenie uwagi ogółu mieszkańców Katowic na ich problemy.

4. **Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:**

- 1) Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!” realizowany w projekcie „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” w ramach osi priorytetowej IX Włączenie społeczne dla poddziałania 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – tryb pozakonkursowy. W ramach projektu planuje się realizację usług aktywnej integracji o charakterze: zawodowym, społecznym, edukacyjnym, zdrowotnym tj.:

- a) trening kompetencji i umiejętności społecznych w ramach mieszkania treningowego,
- b) trening kompetencji i umiejętności społecznych dla dorosłych osób z autyzmem,
- c) zespołowe ćwiczenia fizyczne i usprawniające psychoruchowo,
- d) spotkania edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i osób z ich otoczenia,
- e) usługi asystenta osoby niepełnosprawnej,
- f) imprezy i spotkania integracyjne oraz zajęcia z zakresu reintegracji społeczno – zawodowej dla osób niepełnosprawnych i osób z ich otoczenia.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, planowane wydatki na kwotę 350 137,00 zł (dz.852, r. 85295).

- 2) „Ramię w ramię. Rozwój usług społecznych w Katowicach” projekt planowany do realizacji w ramach osi priorytetowej IX Włączenie społeczne dla poddziałania 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne. 9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT.

Działania na rzecz rozwoju usług mieszkalnictwa wspieranego poprzez zapewnienie dostępu do usług świadczonych w mieszkaniach treningowych skierowanych do osób niepełnosprawnych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach, planowane wydatki w ramach całego projektu "Ramię w ramię. Rozwój usług społecznych w Katowicach" wynoszą 400 000,00 zł w tym w ramach w/w zadania na kwotę 14 232,00 zł (dz.853, r. 85395).

5. **Koordynator:** Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie.

CZĘŚĆ IV

PROGRAM DZIAŁAŃ W ZAKRESIE REHABILITACJI ZAWODOWEJ I ZATRUDNIANIA ORAZ PRZESTRZEGANIA PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

DZIAŁ 3. PROJEKTY DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W 2017 ROKU-POWIATOWY URZĄD PRACY.

PROJEKT 1. POŚREDNICTWO PRACY.

1. **Założenie:** zapewnienie osobom niepełnosprawnym oraz pracodawcom usług pośrednictwa pracy.
2. **Cel:** udzielanie pomocy osobom niepełnosprawnym w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz świadczenie pomocy pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
4. **Zadania do realizacji w 2017 roku , realizatorzy:**

- 1) Nawiązywanie współpracy z pracodawcami z otwartego oraz chronionego rynku pracy.

Realizator: pośrednik pracy pełniący funkcję doradcy klienta instytucjonalnego.

- 2) Przedstawianie osobom niepełnosprawnym bezrobotnym i poszukującym pracy propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Realizator: pośrednik pracy, doradca zawodowy, specjalista ds. rozwoju zawodowego pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego.

- 3) Oferowanie osobom niepełnosprawnym bezrobotnym i poszukującym pracy możliwości innych form pomocy w sytuacji braku propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Realizator: pośrednik pracy, doradca zawodowy, specjalista ds. rozwoju zawodowego pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego.

- 4) Inicjowanie i organizowanie kontaktów osób niepełnosprawnych z potencjalnymi pracodawcami w ramach giełd pracy.

Realizator: pośrednik pracy pełniący funkcję doradcy klienta instytucjonalnego.

Źródła finansowania zadań od 1 do 4 na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach poprzez Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach, planowane wydatki ze środków PFRON na kwotę 15 800,00 zł (dz.853, r. 85333) oraz wydatki w ramach działalności bieżącej.

5. **Koordynator projektu:** Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba ofert pracy,
 - 2) liczba podjęć pracy przez osoby niepełnosprawne.

PROJEKT 2. PORADNICTWO ZAWODOWE.

1. **Założenie:** przygotowanie osób niepełnosprawnych do podejmowania aktywności zawodowej poprzez świadczenie usług z zakresu poradnictwa zawodowego.
2. **Cel:** przygotowanie osób niepełnosprawnych do uzyskania odpowiedniego zatrudnienia.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych w wyniku działań w ramach usług poradnictwa zawodowego.
4. **Zadania do realizacji w 2017 roku , realizatorzy:**
 - 1) Udzielanie osobom niepełnosprawnym porad zawodowych i informacji zawodowych.
Realizator: doradca zawodowy.
 - 2) Świadczenie pracodawcom pomocy w doborze kandydatów na wolne miejsce pracy spośród zarejestrowanych niepełnosprawnych.
Realizator: doradca zawodowy.
Źródła finansowania zadań od 1 do 2 na 2017 rok:
Dysponent:
Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach, wydatki w ramach działalności bieżącej.
5. **Koordynator projektu:** Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych,
 - 2) liczba osób objętych usługami poradnictwa zawodowego.

PROJEKT 3. SZKOLENIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY.

1. **Założenie:** organizowanie szkoleń zawodowych na wniosek zarejestrowanych osób niepełnosprawnych w celu podniesienia/uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych.
2. **Cel:** nabycie przez osoby niepełnosprawne umiejętności i kwalifikacji zawodowych dostosowanych do potrzeb otwartego i chronionego rynku pracy.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych poprzez zastosowanie usług szkoleniowych.
4. **Zadania do realizacji w 2017 roku , realizatorzy:**
 - 1) Analiza zapotrzebowania na zawody i specjalności na lokalnym rynku pracy.
Realizator: specjalista ds. rozwoju zawodowego pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego.
 - 2) Ustalenie zasadności skierowania zarejestrowanej osoby niepełnosprawnej na wnioskowane szkolenie.
Realizator: specjalista ds. rozwoju zawodowego, pośrednik pracy, doradca zawodowy pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego.
 - 3) Udzielanie informacji o możliwościach szkolenia.

Realizator: specjalista ds. rozwoju zawodowego, doradca zawodowy, pośrednik pracy pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego.

4) Organizacja i rozliczenie finansowe szkoleń.

Realizator: specjalista ds. rozwoju zawodowego pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego.

Źródła finansowania zadań od 1 do 4 na 2017 rok:

Dysponent:

Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach, wydatki w ramach działalności bieżącej.

5. **Koordynator projektu:** Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych skierowanych na szkolenia,
- 2) liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy skierowanych na szkolenia.

PROJEKT 4. INSTRUMENTY RYNKU PRACY.

1. **Założenie:** wspieranie podstawowych usług rynku pracy.
2. **Cel:** finansowanie aktywizacji zawodowej zarejestrowanych osób niepełnosprawnych.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** aktywizacja zawodowa niepełnosprawnych poprzez zastosowanie instrumentów rynku pracy.
4. **Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:**

- 1) Wykorzystanie subsydiowanych form pomocy w zakresie wspierania zatrudnienia osób niepełnosprawnych:
 - a) przyznanie jednorazowo środków na uruchomienie działalności gospodarczej,
 - b) zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

Realizator: pracownicy merytoryczni odpowiedzialni za aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych i rozliczanie środków finansowanych przeznaczonych na realizację zadań w ramach Projektu 4.

Źródła finansowania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach poprzez Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach, planowane wydatki ze środków PFRON na kwotę 540 000,00 zł (dz.853, r. 85333) w tym na przyznanie jednorazowo środków na uruchomienie działalności gospodarczej na kwotę 140 000,00 zł oraz zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej na kwotę 400 000,00 zł.

5. **Koordynator projektu:** Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach.

6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**

- 1) liczba osób, które skorzystały z subsydiowanych form aktywizacji zawodowej,
- 2) kwota wydatkowanych środków finansowanych przeznaczonych na subsydiowane formy zatrudnienia.

PROJEKT 5. ZATRUDNIENIE PRACOWNIKA POMAGAJĄCEGO PRACOWNIKOWI NIEPEŁNOSPRAWNEMU W PRACY, W ZAKRESIE CZYNNOŚCI UŁATWIAJĄCYCH KOMUNIKOWANIE SIĘ Z OTOCZENIEM ORAZ CZYNNOŚCI NIEMOŻLIWYCH LUB TRUDNYCH DO SAMODZIELNEGO WYKONANIA PRZEZ PRACOWNIKA NIEPEŁNOSPRAWNEGO NA STANOWISKU PRACY.

1. **Założenie:** wspieranie pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.
2. **Cel:** zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy za czas poświęcony wyłącznie na tę formę pomocy.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** udzielenie pracownikowi niepełnosprawnemu pomocy w przystosowaniu się do środowiska pracy oraz w wykonywaniu czynności powierzonych na stanowisku pracy.
4. **Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:**

- 1) Udzielenie pracodawcy wsparcia finansowego w zakresie zwrotu kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy.

Realizator: pracownicy merytoryczni odpowiedzialni za aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych i rozliczanie środków finansowanych przeznaczonych na realizację Projektu 5.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Dysponent:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach poprzez Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach, wydatki w ramach działalności bieżącej oraz planowane wydatki na kwotę 17 800,00 zł ze środków PFRON(dz.853, r.85333).

5. **Koordynator projektu:** Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba pracodawców którym udzielono wsparcia w zakresie zwrotu kosztów związanych z zatrudnieniem pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu na stanowisku pracy.

PROJEKT 6. WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI RYNKU PRACY W ZAKRESIE REHABILITACJI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

1. **Założenie:** Wspieranie osób z niepełnosprawnością w przygotowaniu się do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy.
2. **Cel:** Promocja programów realizowanych przez partnerów rynku pracy z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej skierowanych do osób niepełnosprawnych.
3. **Stan planowany do osiągnięcia:** umożliwienie osobom niepełnosprawnym pozostającym bez zatrudnienia udziału w działaniach zaplanowanych w ramach programów realizowanych przez partnerów rynku pracy.
4. **Zadania do realizacji w 2017 roku, realizatorzy:**
 - 1) Rozpowszechnienie wśród osób niepełnosprawnych informacji o programach realizowanych przez partnerów rynku pracy.

Realizator: pracownicy merytoryczni odpowiedzialni za aktywizację zawodową zarejestrowanych osób, w tym osób niepełnosprawnych.

- 2) Udzielenie partnerom rynku pracy pomocy w naborze uczestników do realizowanych programów.

Realizator: pracownicy merytoryczni odpowiedzialni za aktywizację zawodową zarejestrowanych osób, w tym osób niepełnosprawnych.

Źródła finansowania zadania na 2017 rok:

Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach, wydatki w ramach działalności bieżącej.

5. **Koordinator projektu:** Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach przy współpracy z innymi partnerami rynku pracy.
6. **Ocena efektywności-wskaźniki:**
 - 1) liczba projektów o realizacji których zarejestrowane osoby niepełnosprawne zostały poinformowane.

CZĘŚĆ V

PODSUMOWANIE ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA PROGRAMU W 2017 ROKU.

Wysokość planowanych wydatków przeznaczonych na realizację zadań określonych w „Miejskim programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2017-2021 Katowice bez barier” w 2017 roku.

Projekt 1 Poradnictwo specjalistyczne, w tym interwencja kryzysowa.	30 400,00 zł
Projekt 2 Wczesna interwencja (dzieci w wieku 0-6 lat) i kształcenie specjalne.	20 331 969,00 zł
Projekt 3 Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.	51 117 669,27 zł
Projekt 4 Transport uczniów niepełnosprawnych do placówek oświatowych.	3 050 000,00 zł
Projekt 5 Rehabilitacja społeczna i lecznicza dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz dorosłych osób niepełnosprawnych.	5 979 620,00 zł
Projekt 6 Wspieranie osób niepełnosprawnych w procesie rehabilitacji w formie dofinansowania ze środków PFRON do różnych świadczeń.	1 229 224,00 zł
Projekt 7 Dostosowanie mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych.	735 000,00 zł
Projekt 8 Dostosowanie komunikacji i transportu zbiorowego do potrzeb osób niepełnosprawnych.	29 686 338,00 zł
Projekt 9 Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, w komunikowaniu się w obiektach użyteczności publicznej.	5 989 527,00 zł
Projekt 10 Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym i artystycznym.	88 500,00 zł

Projekt 11 Zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym.	12 193 280,00 zł
Projekt 12 Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w sporcie i turystyce.	36 264,00 zł
Projekt 13 Programy Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych finansowane ze środków zewnętrznych.	750 137, 00 zł
Powiatowy Urząd Pracy	
Program działań w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.	573 600,00 zł
SUMA	131 791 528,27 zł